

BIBLIOTECA CENTRALA
UNIVERSITARA
Bucuresti

Cota *285925*

Inventar *773373*

10.913
1040

N. A. BOGDAN

BURSUCUL

COMEDIE ÎN 5 ACTE.

IASI
EDITURA TIPOGRAFIEI H. GOLDNER.
1896

4

BURSUCUL

COMEDIE IN CINCI ACTE

DE

N. A. BOGDAN

I A Ș I

Tipo-Litografia H. Goldner, Str. Primăriei, No. 17.

1896.

ARHIVELE STATULUI IASI

UNIVERSUL

56/799

COMITATUL IASI

PERSOANELE :

- Cuconul Zamfirache*, posesor.
Duduca Zoîța, cumnata d-sale.
Zulima, fiica cuconului Zamfirache.
Iorgu Șandrama, tânăr, poet și postulant.
Nistor Kirghiogă, primarul satului.
Ioanne Superlativescu, învățător.
Popa Maftei, duhovnicul satului.
Stanislav, (prinț de origină), vezeteu la cuconu Zamfirache.
Terinte, flăcău în argăție la cuconu Zamfirache.
Maranda Vadana, bucătăriță.
Gavril, pușcaș.

Mai mulți pușcași; cîni, un bursuc, un purcel, un motan.

Scena se petrece în satul Manta-Roșă, lingă Iași.

ARHIVELE STATULUI IASI

BIBLIOTECA

10. 913

BURSUCUL

ACTUL I.

O odaie de țară, văruiță cu alb. În fund, la dreapta, fereastră cu patru geamuri, la stînga ușă de intrare, ce dă într'o șaliță. La dreapta, ușă în planul al 2-lea; în colț sobă mare. La stînga ușă tot în planul 2. O canapea mare în fund, între ușă și fereastră. O canapea mai mică, o masă și mai multe scaune în stînga, în fața scenei. Două jilțuri și un dulap, la dreapta în față. O măsuță rotundă în fund la căpătăiul canapelei celei mari. O cușcă cu canari în perețele din stînga; oale cu flori la fereastă; puști aninate în cuere; o gitară aninată în perețele din stînga; etc.

Scena I.

Cuconul Zamfirache, învelit într'o șubă mare de urs, stă sgribulit într'un jilț, cu un scăunaș sub picioare, dinaintea sobei în care arde un foc mare. El citește „Gazeta Publicațiunilor Oficiale“;

Zulima, la stînga, pe canapeaua cea mică, avînd pe umeri o blană de vulpe, scrie pe măsuță gîndindu-se mereu; picioarele-i sunt învelite într'un covor mare, împletit de dumneaei. Un motan stă pe canapea alături cu Zulima, ascuns pe jumătate sub blană.—Se aude pe afară șuerul crivățului, lătratul cânilor, ragetul vacilor, și alte vueti obicînuite pe la țară.

Zulima, (scriind):

... „De-a ta săgeată Apollon, fu inima-mi cuprinsă;
„Grozavă suferință atuncea am simțit, —
„ Simțind că'n astă lume... eu singură....

*(Vorbind). Nu-i tocmai bine... alt ceva....
(Șterge și reîncepe a scri din nou):*

„De-a ta săgeată Apollon, fu inima-mi pătrunsă;
„Grozavă suferință atuncea am simțit,

„Căci precum porumbița de vânător străpunsă
„Așa și 'n inimioară adine tu mai rănit!
„O da! vai! ș'a ta rană e mare și profundă
„Căci totul nu e vrednic de... de... de...
„Căci totul... tot...

(*Vorbind*). La naiba! iar nu pot sfârși versul
„Profundă“ riméză cu...? nu găsește nici o rimă...
(*Strigând*) Papa! Papa!

Zamf. Ce'i gügulea babacăi?

Zulima. Papa, *dis-donc*: cu ce rimează „Profundă“.

Zamf. Ce râmează? cum, ce vrei să zici?...
Zulima. Iar ai uitat! cu ce să potrivește,
în poezie, în versuri, ori stihuri cum le mai ziceți,
cuvîntul „profundă“.

Zamf. Aha! la stihuri... am făcut și eu în tinerețe, da numai trei:

„Frunză verde rădăcină,
„Dragă-mii Lelea Ileana
„Când se vără în iaz la pește...

Zulima. Pfi! poftin de te mai consultă dacă ai cu cine!—Eu te întreb cu ce rimează, cu ce se potrivește cuvîntul „profundă“, și dumneata!....

Zamf. Zulimaș puică, da „profundă“ și cu „drimbă“ nu se potrivește?

Zulima. Dar n'ai să mē lași în pace odată!....
Et dire qu'on est forcé de vivre avec ces gens-là! (*scriind*):

O! da vai! ș'a ta rană e lată și profundă,
Nimic în astă lume n'o vă tămădui,
Căci pe lângă durere într'însa să s'ascundă
Otrava fioroasă.

Dis-donc Papa!... cu ce riméză „tămădui“?

Zamf. (care'i cufundat în cetirea gazetei) cu...
svecă de pripas... ba nu, gugulio, pardon, așa
verie la Gazeta publicațiilor oficiale. Ce-ai zis tu
să rîme iar?

Zulima. „Tă-mă-du-i“!

Zamf. Aha! „tămădui“ rămă cu „vărui“, cu
„părui“, cu...

Zulima. Tocmai! găsești și d-ta rime potrivite!
Ce ți'i cu individul care nu-i născut pentru a-
dorarea muzelor!

Zamf. Ba mie'mi plac mult mursele.

Zulima (svîrle condeiul în călămăre, și apoi, de
ciuda, se isbește pe canapea lovind motanul, care
miaună grozav).

Zamf. Ai! ce-ai pățit zorzonul babacăi? Nu
cum-va l'ai turtit puicule?

Zulima. N'ai grijă! nu sunt așa de ponderosă,
ca să turtese coșcogea animal.

Zamf. (sfios). Cum ai zis tu că ești? mai ieți
sama Zulimițo, la vorbe..

Zulima. Am zis: „pon-de-rósă“ domnule! —
adică grea: și *laisse-moi tranquille*!

Zamf. Dă, iartă și tu bobocelul babacăi, că
eu, știi, îs cum m'o lăsat Dumnezeu, și nu pri-
cep așa cuvinte grele ca... „póte rósă“, „mă-
tranchie“; ci vorbește și tu cu mine mai pe
șleau. (Ia motanul, îl sărută, și se așază iar la
locul lui, încălzinduși picioarele la foc).

Zulima (aparte). O Dómnă! îmi vine să iau
câmpii! în singurătatea acésta! fără nici o schim-
bare, nici o petrecere.. cum mă annuiez! *Mon*
dieu! la ce-am să ajung! (Sărind din blană fu-
rioasă, și adresînduse lui *Zamf.*) Ia'n ascultă

papa ! spunemi curat : ai de gând să mă ții multă vreme încă în penitenciarul acesta ? ce voești să faci cu mine ? o maică ? o călugăriță ? atunci trimetemă la mănăstire ! Vrei să mă faci o bucătăriță sau spălătoriță ? atunci trimetemă la bucătărie, punemă să frec tingirile, sau să ți spăl cămeșile ! — Dar dacă nu, — atunci ce gândești cu mine, de mă ții în pustietățile aceste, unde nu aud de cât urletele lupilor și vulpilor, unde nu ved de cât mitocani, cari dau busta la noi în casă, și, fără a escepta chiar pe jupânul primar, — vin încă cu niște ciubotoe unse cu păcură ce împestează tôte camerile nôstre, și alungă ori-ce ideal suav de poezie ! Și d-ta nu faci alta de cât te afunzi în „Gazeta Publicațiilor Oficiale“, dinaintea sobei, și te amuzezi cetind câte vite sunt de pripas, și câte crâșme s'au deschis săptămâna asta !

Zamf. Puiculicule Zulimaș !...

Zulima. Și apoi, când te mai duci și la vînat, și pe mine mă lași singură, ca să ți faci plăcerea d-tale de a împușca epurî, lupi și mai ales și mai în tot d'auna alergi zile și nopți întregi ca să ucizi dihania cea de bursuc, fără ca s'o mai poți nimeri odată.

Zamf. Ce vrei să fac, Zulimo bobocelule ! dacă nu m'oi duce eu să stărpesc vulpile, lupi, și bursucii de prin pădurice, mai rămânem noi în sat cu vite ori cu pasări, ori cu ouă ?

Zulima. Așa ! dar ai putea preă bine să te dispansezi de toate aceste ; ai putea să te muți în oraș, în mijlocul lumii, iar nu a lupilor și a bursucilor ! Atunci ț'ar veni alt-fel de ómeni

nu ca gogomanii de Nistor, și de Superlativescu! atunci nu m'aș plictisi ca acuma. Iaca sigur că are să mă lovească o lungoare, gălbănare, mai știu eu ce!.. Căci pôte d-ta crezi, că dacă o fată de sama mea, care pășește într'al nouăsprezecelea an, — auzi? al nouăsprezecelea an! — a eșit din pansion, apoi trebuie să și închee viața împletind la horbote, bînd la ceaiuri, și stînd în pustietățile baraganilor, cum mi se întîmplă mie?

Zamf. Zulima tătucăi! Zulimaua babacăi! nu fii așa de *caprințiosă*! fii mai cu socoteală! Apoi tu nu știi, că după mórtea mămucăta, — D-zeu s'o ierte, — ajunsem rău de tot; că cheltuisem tótă stărișoara pentru doftori și doftorii! Nu știi, c'o trebuit să vînd tot, și să iéu moșióra asta în posesie, că s'o cultivez și să am cu ce te hrăni și cu ce plăti pansionul matale, puiule? nu știi tu, că de ne-om muta în târg se face sprafcă de arîndășie și de stăricica nóstră? nu știi tu vorba ceia vechie, că: ochii săpînului îngrașă calul?

Zulima. Frumóse rezóne pentru suferințele mele! — Dar d-ta uiți că eu nu pot trăi numai pentru d-ta și pentru moșia d-tale? că eu trebuie să întru în lumea cea mare, în lumea bună?

Zamf. (aparte). Va să zică eu is lumea cea próstă! Poftim de mai fă la trăutori, dacă'ți place!

Zulima. Să știi papa, că cum s'o întórce tante Zoita de la Iași, — mă sui în sanie și plec! Nu mai staū aici, — mă înăduș, mor de urît, mor de plictiséală!

Zamf. Ce? să te duci tu singură la Ieși? A-

poi bun-bun păr'un să poate, da la nevoe te mai faci și nebun ! și să nu mă faci tu Zulimo puicule, că pe sft. Neculai, scot ciubucu cel vechiū din grindă și...

Zulima (dând un țipăt și leșinînd). Vai ! săriți, mor ! mă omóră ! (pică pe canapea).

Scena II.

*Zamfirache, Zulima, Maranda și Terinte,
(dînd busta pe ușă).*

Maranda și Terinte. Ce este ! ce este cucóne ?
Ice s'o întâmplat ?

Zamf. Incet dobitoócelor, că nu-i nimica. Aduceți un cofăel de apă rece să stropesc pe Zulima, c'a apucat'o nevricalele ! (*aparte*) cum o apuca și pe răposata... nu i-ar fi de o măsură — că bine 'i mai samănă. (*Maranda ese*).

Terinte (uitînduse cu jînd). Sărmânica duduica !
óre ce i s'o fi năzărit ! (*se dă lînga ușă*).

Zamf. Să-i dau și niște oțet de trandafir pe a nas... da'i în cea odaie ; mă duc să'l aduc. (*Ese prin stînga*).

Scena III.

Zulima, Terinte.

Terinte (se apropie puțin de Zulima și o privește galeș). Mândră'i Dómnne ! ducuța Zulimaua când stă cu ochii deschiși ! parcă'i halimaua cea de cari vorghé jupîn dascălu Șpârlăvescu. Măi frate ! cum nu's și eu un cucunășoi de cei de pe la Ieși !... ci m'aș mai rotili cătumi ții curcauu :

Zulima (deschide ochii și rîdică iute capul). Tu ce cauți aici ?!

Terinte. Eu ! șperlește-o Terinte că nu-i de tine! (pufnește de rîs și fuge afară).

Scena IV.

Zulima și Zamfirache.

Zamf. (aducînd un bucal mare de oțet). Ce ! te-ai trezit din leșin, Zulimuțico !

Zulima. Ah ! tată ! tată ! cât ești de crud !

Zamf. Ei ia'n taci, ia'n taci ! nu mai ofta ! las' că cu încetul.... numai să s_zăpăm de postul ista a Crăciunului.... ș'am să'ți fac tot ce'i pofti, Zulimulițo ! (o sărută).

Zulima. Ei bine papa, dacă'i așa, îți cer pardon de cuvintele mele. — Dar de Crăciun ne-greșit că mergem la Ieși ?... la balul aristocra-ților....

Zamf. Se înțelege că la....

Zulima. La teatru ?

Zamf. S'înțelege că la....

Zulima. Și la balurile mascate ?

Zamf. S'înțelege că și ...

Zulima. Dar la patinaj ?

Zamf. S'înțelege... dar adicătelea... ce'i aceia „bastinaș“ ?

Zulima. Adică la ghiață — să ne dăm pe ghiață!

Zamf. Cum, ca băeții ?

Zulima. Nu, cu patine !

Zamf. Cum ? cum „pe mine“ ?

Zulima. Nu m'ai înțeles papă ; cu un fel de

săniuțe ce se pun la picióre, ca să alunece mai ușor.

Zamf. Dar nu crezi tu Zulimito, că e cam necuviincios pentru o fată mare....

Zulima. Ah ! *mon petit papà ! mais tout le monde en use !....*

Zamf. Da ce are a face *talamondanuța* și cu....

Zulima. Uitasem că vorbesc cu d-ta ! Tótă lumea obicinuește.... ai să vezi ! ai să vezi singur !

Zamf. Ei bine, puiule, bine ; oi face și eu ce-o face tótă lumea ! (*aparte*). Dómnne mântui-mě Dómnne !

Zulima. Apoi vom merge și la maneją ?

Zamf. La maneјărie ! dar ce-ai să faci tu acolo ?

Zulima. Să învėț a călări papà ! fie-care damă din societatea alésă trebuie să știe a călări bine dacă vrea a se impune !

Zamf. Póte că bine zici, Zulimo dragă. Iaca Zoițica, — ista și eu ! — cumnățică-mea, parcă'i mai bărbătósă de cât mine, când se îmbracă în strae de vînător, cu geanta pe un umăr și cu pușca pe cellalt.... Eu am zis'o de-o mie de ori, ș'o mai zic : de-o fi să scăpăm vr'o dată de dihania cea de Bursuc, care ne face atâtea stricăciuni, apoi prin mâna ei femeiască o să scăpăm !

Zulima. *Oui ! elle est une brave femme !* A ! iar uitasem că vorbesc cu mata.... In sfărșit papà, ai să'mi angajezi și un profesor de gimnastică și scrimă ?

Zamf. Dar bine fato dragă : ai să te dai tu dea tumba și să te.... nu mai știu ce-ai zis !

Zulima. Dar aceasta intră în instrucțiunea unei femei de lume, de *bon-ton*,

Zamf. Dacă intră și asta în construcțiune...
apoi ț'oi face toate câte le cei Zulimo.

Zulima (cântă și saltă de bucurie).

O papă! ce fericire
Sint în pieptul meu batând!
O eu câtă mulțumire
Mi-i vedea tu escelând!

O papă! cât de bun ești!
Când gândești la toate;
Vin la peptu'mi să simțești
Cum inima 'mi bate!...

(*Imbrătoșeză și sărută pe Zamfirache*).

Zamf. (*aparte*). Fata mé cântă binișor... pa-
cat însă că.. ah! ah! (*se aud tropote de cai, zurgalâi, lătrături de câni*).

Zulima. A! Dar ce s'aude?

Zamf. Niște zurgalâi, și câinii lătrând; a fi
vr'o sanie ce trece pe la poartă.

Zulima. Ba nu! eu cunosc sunetul zurgalâilor... e
sania noastră cu tanta Zoița. Se întorce! (*Sare
într'un picior de bucurie*).

Zamf. Așa o fi, Zulimaș, — numai nu sări
așa că te'i sminti cumva...

Zulima, (*alergând la feréstră*). Dar uitete papă,
uitete! E tanta, și încă cu cineva! Ia vezi cine-i
óre?

Zamf. (*privind*). Dă, știu și eu... vęd pe
cine-va încotroșmat și cu nasul vîrît într'o
blană de lup, — dar nu'l cunosc.

Zulima. E barbat sau damă?

Zamf. Iaca nici asta n'o cunosc. Ia ține tu
pe Zorzon, să nu iasă după mine, că eu'mi pun
căciula și merg să vęd cine'i?

Zulima, (luând motanul). Dute papà mai iute... (A parte). Mon coeur tremble !.. Si par exemple, ce serrait...? Qu'en dis-tu, mon Zorzon ? (Lătrătură grozave ; un țipet sbucnește, și apoi o mulțime de voci se aud tihăind câni).

Scena V.

Duduca Zoïța, învălăită într'o blană mare, întră emoționată ; apoi Maranda, ducând o cutie de mode și Terinte avënd în brațe o pereche de șoșoni fôrte mari; Zamfirache întră păzind pe Iorgu de câți-va câni ce se furișeză în casă. Zulima, alérgă și susține pe Zoïța, care merge incetinel la un scaun resuflând greu.

Zulima. Ma tante ! (o sărută).

Zamfir. Nu te teme Iorguțule dăguță ! nu te mai teme ! aceștia nu mai fac nimic... Javra cé târcată numai bat'o pustia, are obicei să se răpadă.

Zulima (aparte). Qué vois-je ?

Iorgu. Nu vë îngrijiți, cucóne Zamfirache ; mulțumită șubei, n'am avut să îndur nimic ; — o bucățică de blană mai mult sau mai puțin...

Zamf. Aș ! ce are a face ! bunătate de șubă ! și de nu era șuba te spîrcuia împelițatul !... Zulimaua babacăi, n'ai tu pe unde-va vr'o bucățică de blană s'o cósem în locul celei care ia rupto javra lui musu Iorgu ?

Zulima, (sfîosă). Papà...

Iorgu. A ! bonjour ! ertațimă duduie !... dar nu v'am observat deodată. Primiți salutările mele... Incidentul întîmplat m'a cam distras...

Zulima. Nu face nimic *monsieur*, *ça se conçoit!*

Zoi'a. Zulimaș dragă! zi Marandei să mi a-ducă apă și dulceți... să béu puțin să mi mai trecă spaima.... ori nu, apa e prea rece, — un păhăruț de anison, cu chiper roș....

Zulima. Ai auzit Marando?

Maranda. Auzit duduco! auzit! (*ese în drépta*).

Zamf. A! dar iacâte și pe tine ștregar de flăcăiandru ce mai ești! de o dróe de ani nu te am mai văzut, — de la Paști mi se pare, când ne am întâlnit la Ieși la cafeneaua rusescă, nu-i așa? ei vin să te sărute moșulică, că mare ai mai crescut Iorguțule, n'ai fi de strigare!... (*Il să-rută*). Ci sărută'l și tu Zoițoipe nepoțelul...

Znița. Mai rămâne vorbă! Atita, ah! mi-a mai rămas și mie din ramura reposatului bunicului....

Zamf. Ia dă mâna și cu verișóráta Zulima, și, ștregarule, îți dau și voe s'o săruți, dacă suntem rudenie.

Zulima, (*plecând ochii*). Papá....

Iorgu (*apropiînduse*). Verișórá! îmi permiți....

Zulima, (*încet lui Iorgu*). Inaintea tatei.... (*tare*). Nu voi!....

Zamf. Ia'n lasă farfazónele la o parte.... De când ai ieșit din pansion te-ai preschimbát! mai înainte nu erai așa de rușinósă și sărutai pe Iorguțu fără să'ți mai cei voe de la mine.... Da tu Iorgule, las'o că s'o mai domoli ea; ș'acu leapădă ast șubă și șalul ist turcesc, de prin vremurile bune!... Uite, bobocelul moșului! știi că te-ai făcut mai frumos, mai chipeș... s'or fi bătând tîrgovețele după tine, ochi de drac ce ești! (*zarînd mișcarea Zulimei*). Ai! uitasem că-i aicea!..

Zulima, (întrerupând). Trebuie să vă fie frig, monsieur Iorgu, nu'i așa?

Zoița. Am degerat cu totul în sanie... și încă... un *incident* grozav ni s'a întâmplat pe drum, din pricina dobitocului de Stanislau!

Maranda (viind cu rachiul). Poftim duduceto.

Zulima. Și ce vi s'a întâmplat, mă rog?

Zoița, (bînd). Las' că ț'oi spune mai târziu... o istorie întrégă... ne-a răsturnat, și mai ales eu eram să 'mi rup toate còstele, — că am picat de desupt; Iorgușor a fost mai norocit, — ori las' că ț'oi spune mai târziu.

Zamfir. Dar ca să ne încălzim cu toții, ar trebui să turnăm un ceai de cele moșchicești... Fa Marandă, adă cărbuni aprinși; (*Maranda ese*). Tu, măi Terinte, ce'mi stai acolo ca un țap logodit lângă cea ușă? du și adă samovarul din cămaruță și cești din bucătărie.

Zulima. Dar samovarul e în buduarul meu; mă duc să'l aduc îndată.

Zamf. Dute Gugulio. Dar tu tot acolo stai țapule?

Terinte. Apoi dacă se duce duduia, apoi să mă duc și eu după duduia?

Zamf. Nu după duduia, ci după cești în bucătărie nătărăule!

Terinte (*eșind*). Mă duc còne, după cești còne! (*Ese ducînd cu dînsul șoșonii ce i-a tinut în mână în tot timpul scenei*).

Scena VI.

Zamfirache, Iorgu și Zoița.

Zamf. Da ia'n șezi jos Iorgușor; dă-te mai

pe lingă sobă mititelule ! Tii! nu'ți poți închipui cât de bine'mi pare că te mai văd iar, că ne era așa de urit singurei aici la țară, — mai ales Zulimiței ! Nimene nu ne vede, nimene nu ne aude, nimeni nu ne întrebă ! . . . Dar mă rog, prin ce minune ! ce întâmplare ?...

Zoița. Las' că Ț'om spune mai pe urmă, cumnățele. L'am întâlnit pe ulița St. Vinere, tocmai pe când îmi târguiam niște... nu știu ce. L'am înhățat, — am trecut pe acasă pe la dumnealui de ș'o luat șuba și șalul, și iată-ne :

Zamf. Tii! cât ai fost tu de cuminte cumnățico!

Zoița. Da de-ar aduce mai degrabă cele ce trebuie ca să facem ceaiul, c'o înghețat toate oșisórele în mine.

Scena VII.

Intră *Zulima*, apoi *Maranda* și *Terinte*.

Zulima. Iaca samovarul Papà !

Maranda. Iaca și jaratec, cóne !

Terinte, (cu o tavă plină de cești, linguri, etc. într'o mână și șoșonii în cea-laltă). Iaca ulcelele și lingurile, Cóne !

Zamf. Bine, bine ! stați să pun mesisóra ast' rotundă ici în mijloc, (aduce mesuța din fund), s'apoi să'i turnăm un ciai de cele cum făceam lui Duhămilă, când venise rușii, și când eram cafegibașa în Ieși. — *Zulimo*, pune samovarul coala ; și tu tórnă cărbunii ; pune și tu gogovaco toate aici alătura. (*Terinte* pune tavaua și șoșonii pe mesuța).

Zoița (văzînd șoșonii). Da ce faci *Terinte* ?

Terinte. Da nu mi-o spus boerul să pun toate pe mesuța iasta ?

Zamf. Auzi-l dobitocu! vezi-l nătărău! (*Ia șoșonii și-i aruncă*). Marando, să-ți mătrășești odrasla de aicea, că de nu îl usuc în bafae, și pe el, și pe tine. — m'ai auzitu-m'ai?

Maranda. Dar ce's eu de vină cône? — sa-mână tâtânisău la dobitocie, — n'ar mai fi ajuns să....

Zulima. Dar ești odată că o să mă zăpăciți! — Tu Marando, cată în odaia mea zaharul și romul. (*Ese Maranda în stânga și Terinte prin fund*). Dar ce dracu! nu e apă în samovar!

Zoița. Auzi batăi tóca de netoți! (*se duce la ușă și striga*). Terinte! adu apă de pus în samovar.

Terinte, (de afară). Dacă mă tem că m'a prinde conu și m'a bate!

Zoița. Să aduci de grabă apă, că de nu te mănânc fript....

Terinte, (tot de afară) Apoi dacă mi-i mânca nici atâta n'aduc!

Zoița. Auzi d-ta la ce ești expozată cu asemenea mogîrlani! N'auzi tu, dar adă apă astă-zi odată, că nu 'ți mai facem nimică!

Zulima. Dar luați loc monsieur Iorgu, — luați loc!

Iorgu. Vă mulțănesc. Vréu să mă încălzesc mai bine, ici lângă sobă, fiind-că drumul...

Maranda (întră bocinduse). Zaharul... iacătă'l duduito; — dar rachiu cel roș... n'o mai rămas de cât pe fund.

Zoița. L'ai bcut blěstămat'o!

Maranda. Ba să fiu așa, (*arată degetul index cărligat*), dacă cum-va s'ar afla! (*Aparte*). Din

unu : ori că băețandru meu, ori că duduca l'o subț, că amândoi au narăvu dracului. (*Tare*). Eu duduca, nu pot nici să'l sufăr.....

Zoița. Dar tacă odată ! (*Aparte*). Prevăzusem lucru, — ș'am adus o garafă de coniac de 12 lei. (*Se duce la cutia de modă, și scôte din fund o garafă*).

Terinte, (*întra cu o cofă cu apă*). Iaca duduca ! unde să'ți torn apă ?

Zamf. Bré... d'apoi cu cofa bré ? da de ce n'ai adus încaltea sacaua cu buhai cu tot !

Terinte. Apoi vezi niata, că sacaua nu întră pe ușă, și buhaiu s'o dus la bărghier să'l sân-gere, că era să deie nu'ș ce peste dînsul.

Zamf. Eși ticălosule ! eși, m'ai auzit !

Terinte. Auzit cône, că am urechi ca ș'a 'ni-tale. (*Ese*).

Zoița. Ce pacate ! Ié Marando apă cu paharul și tórnă în samovar.

Maranda. Iacă ieu, duduca.

Zamf. Până ce a ferbe ceaiul, luați-vă cu toți câte un scăunel, și să ne așăzăm în giurul mesei ; și tu să'ți mai spui cele snóve de prin tîrg, badeo Iorgule ! Ce tot așa îmi stai smerit, — parcă ești sfîntul Nicolai cel rusesc. Ai ghidighidi ! nu vă știu eu cine sunteți voi crășorii de pe la tîrg ! Și eu când eram ca voi, săream ca un țap peste nouă garduri, și făceam cu ochiul până și prenteselor.....

Zulima. Papa !

Zamf. Ce'i Zulimo ?

Zulima. Dar... n'avem alămâi! (*Toți se pun în jurul mesei; Zoia spre fund, Zulima la stânga, Iorgu cu spetele la public*).

Zamf. (*ducânduși scaunul*). Intr'adevăr! și ce-o să ne facem fără alămâi? eu nu pot bea ceaiul dulceag.

Zoia. Nu te spăria cumnățele; m'am asigurat eu de tóte (*Se duce la cutie și scóte vr'o patru alămâi*). Cu aceste poți înăcri cinci samovare de ceai.

Zamf. Să trăești cumnățico! să'ți dea D-zeu spor și isvor...

Zoia, (*întrerupând și răcnind tare*). Pis-pis-pis Zorzonaș! Pis-pis-pis! Unde'i óre zorzonul?

Zamf. Știu eu? l'am lasat la tine Zulimițico.

Zulima. Și eu i-am dat drumul când ați intrat mai adiniórea.

Zamf. O fi fugit iar afară! Marando! Terinte!

Terinte (*de afară*). Aud cucóne!

Zamf. Ia'n cată motanul pe afară și'l adădegrabă în casă, să nu capete vr'un gutunar!

Terinte, (*de afară*). Dacă motanu'i pe casă, se jócă cu mățta lui jupân Tilincă!

Zoia. Cum se póte! scobórá'l josdegrabă!

Terinte, (*tot de afară rızînd*). Da unde pot... că fug amândoi și niirlăesc mai dihai de cît dascálul Postoróncă de la strana cea mare.

Zamf. Da sui odată pe casă că li'i prinde tu, că'i blând zorzonul tatei!

Terinte, (*de afară*). Apoi iaca m'oi sui, cóné.

Zulima. Apa a început a fierbe.

Zamf. Pune și ciainicul de asupra Zulimaș.

Dar tu Iorguțule, — ci vorbește odată : cum s'o făcut, ce te-ai mai făcut de n'ai mai dat pe la noi un véc de om ? Pe unde te-ai rătăcit, ce mai isbânzi ai isprăvit, ha ?

Iorgu. Stimabile cucóne Zamfirache, și iubite moș ! Viața nóstră, a acestor tineri, e cunoscută de toți ; căci la toți, cei de sama mea, e cam una și aceeași. — Știi, că pe când eram aprópe de a'mi isprăvi șcóla, sermana mămuță, — singurul sprijin ce'l aveam, — a murit ; eu am rămas pe drumuri, fără nimene care să mă próteagă, nimeni să mă ajute, nimeni să mă mângâe....

Zulima, (aparte, duios). *Pauvre enfant ?*

Zoița, (ofînd adînc). Oh, așa e lumea mititelule !

Iorgu. Redus la cele mai restrînse trebuințe, părăsii șcóla, întrai copist cu o sută de lei vechi, la un judecător de pace, și din acéstă sută de lei vechi, trebuia să mănânc, să mă îmbrac, să plătesc chirie, lemne, lumină, tutun ...

Zulima. *Est-il possible !*

Iorgu. Cum ați zis duduie ?

Zulima. *Nîmic monsieur !*

Iorgu. Ziceam că din acea sută de lei.... dar am înaintat peste un an și jumătate la o sută de lei.... noi. Acum începusem a mă mai răs-făța, a mai lăți budgetul, când, de-odată cu schimbarea guvernului conservator, mă trezii cu un decret de punere în disponibilitate, în interesul serviciului, ori mai bine zis, pentru că guvernul național-liberal credea, că principiile mele n'ar fi póte destul de naționale-liberale,

Zulima. Quel motif stupide !

Iorgu. Poftim ?

Zulima. Nimic *monsieur* !

Iorgu. Ast-fel rămăsesem... de profesiune liberă, — cu dreptul însă de a mă număra între alegătorii colegiului al III-lea !... Intr'o zi, stând trist și gînditor, lângă masa mea, din odăița pentru care nu plătisem chiria de vr'o jumătate de an, — niște idei sburdalnice începură a mă gâdili pe frunte, și — pusei pe o cólă întrégă de hârtie ce'mi sta la îndemână, peste o sută de... versuri alexandrine !

Zulima, (aparte). Un poet ! quel bonheur !

Iorgu. În momentul când sfîrșii poema mea, — întră proprietăreasa, — și discutând asupra fatalității ce mă isbea neconținut, — ea'și aruncă ochii asupra côlei de hârtie, ceti, — și când termină... „O ! ce fericită sunt !“ zise ea, cu o bucurie din cele mai mari. „De sigur că pentru prea iubitul meu răposat le-ai scris acestea ! O ! ce ideie frumoasă ai avut ! cât de bine se potrivește cu răposatul !“ Proprietăreasa luă hârtia, strânse cu sfințenie oda mea, o puse în buzunarul capotului său, și drept recompensă pentru munca mea îmi declară că 'mi iartă chiria, — că mă pofteste la masă la dumneai pentru tot timpul cât nu voi avea slujbă, că... în sfârșit ce să vă mai spun : din acea zi am devenit amicul cel mai sincer al proprietăritei, — o damă germană foarte respectabilă, cu un caracter nobil și un păr blond... Și în sfârșit nu pré duc așa mare lipsă acum de multe de tóte.

Zoița. Hm ! Hm ! (*tusește, și face semn cu*

cotul lui Zamf. care ascultă surizînd și dînd din cap).

Iorgu. De atunci dar, cum vă spuneam, mi-am schimbat ideile mele fataliste, și m'am făcut un poet entusiast... de o valoare deja recunoscută...

Scena VIII.

Intră Terinte, cu Motanul.

Terinte. Iaca motanul cône; abia l'am putut găbji!

Zulima, (supărată, și uitînduse rău la Iorgu, se scôla și merge la Terinte). Adă'l la mine.... Zorzon! mon petit Zorzon! (*Desmeardă mereu motanul, retrăgînduse pe canapeaua din stînga*).

Zamf. Și va să zică, tu Iorgule, te hrănești din versurile tale? Iaca și Zulimaua mea face versuri cu rîme, dar....

Zulima. Papa!

Zamf. Ce'i puiule?

Zulima. Nu'i nimic... Voiam să zic că Zorzon e cam sgâriat, — și chiar sîngerat, sêrmănelul!

Zamf. Cred și eu, — dacă s'a fi luat la batae cu cotarla lui jupân Tilincă!

Zoița. Ceaiul e gata! Zulimo ajută'mi să tur-năm în cești.

Zulima. Dar cine va ține pe Zorzon ca să nu fugă iar?

Zoița. Iaca puică, dă'l lui Iorgușor; tot n'are ce face.

Zamf. Iaca soro dragă, vă ajut și eu să pun zaharul în cești, — hai „mână de la mână, să

ne fie mai îndămână“, vorba ceia ! (*Toți pregătesc ceaiul ; Iorgu drăgostește motanul*).

Scena IX.

Intră Moș Nistor Chir-ghioagă, urmat de Ioanne Superlativescu.

Nistor. Sărutare și cu bun mesit, cône Zamfrache și boeri d-vóstră !

Zamf. A ! iacăte și pe D-ta, d-le Primar ! ce mai faci jupân Nistor ? Iacătă și pe dl. Profesor... Ce mai faci d-le Șperlescu !

Superl. Ați greșit denumirea pronumelui meu, onorate domn ! — Su-per-la-ti-ves-cu !

Zamf. Da eu nu te întreb dac'am greșit... eu te'ntreb ce mai faci ? cum mai petreci ?

Superl. Mulțumim cu gratulațiune și distinsă recunoștință de punctul interogativ ce bine-voiți a'l pune la exclamațiunea dv. sinceră, onorate d-le Ciriliu !

Zamf. Na ! că mi-ai schimbat numele ș'ai să'mi dai o vacă chir dascăle ; pe mine nu mă chiamă cum mi-ai zis, — mă chiamă Zamfrache Kiriluș !

Superl. Dar am avut o convențiune intimă cu Matmoazel Zulima... de a vă schimba denumirea pronumelui dv. din „Kiriluș“ în „Ciriliu“ ! e ceva mai nobil și mai precios ! — Nu este așa gentilă Matmoazel Zulima ? (*Se uită galeș la Zulima, dar ea dă din umeri cu nepăsare*).

Zulima. D-ta ai făcut ieri propunerea ș'ai adoptat'o singur ; de altmintrelea eu în pension

mi-am luat pronumele de : „Zefireanu“ pe lângă cel al tatei, și mă subsemnez „Zulima K. Zefireanu“ !

Zamf. Ia'n ascultați mă rog, — să faceți bine să nu-mi schimonosiți porecla. Kiriluș l'o chemat pe tată-meu, Kiriluș pe moșu-meu Tanasă, Kiriluș pe bunică-meu, Kiriluș mă chiamă și pe mine. Eu știu la porecla mea ca la măselele cele sănătoșe câte cincii le mai am în gură.

Nistor, (puinduse în jiltul Zoiței). Apoi lăsați, nu vă mai sfădiți boeri dv. pentru o códă de căne ! Noi am venit la 'niata pentru alte treburi, ceva mai cu portanță !

Zamf. Bine, bine ; — dar pân' la alte treburi, uitasem să vă recomanduluesc pe nepotul Iorgu de la Ieși, băet isteț și învățat... o făcut și balachiriatul ceala cum i-a mai zice.

Nistor. Mersâ, cónce Iorgule. (*Dă mâna cu Iorgu.*)

Zamf. (catre Iorgu). Aistai domnul Primar al comunei nóstre, Manta-Roșă, și d-lu'i, 'i domnu de la scóla sátească, d. Șopârlaițescu.

Superl. „Super-lati-vescu vă rog ! Vă salut cu stimă și considerațiune, în gradul superlativ, domnul meu !

Iorgu. Sunt încântat ! (*Dând mâna cu primarul scapă motanul.*)

Zulima, (se repede și prinde motanul, — apoi îl sărută pe furiș catând să n'o vadă cine-va).

Nistor. Ș'asa cum vă spuneam, venisem... (*ia o ciazcă cu ciai și sórbe cu vuet*) ; ș'asa venisem d-le cucóne Kiriluș, — că precum ori-ce om pe lume, are viață și mórte, — și așa precum D-zeu o zis omului pi pământ : „Crește și te înrodește,

că pomu care nu se'nrodește trebui tăiet și aruncat în văpaia focului!" — că pentru că d. ista Sburlativilescu, procisorul nostru de la școlă, care'i aicea de față, e om al trebei, și dobă de carte; care știe Vămile văzduhului pe dirost; ba încă pôte vorghi păsărește; (*Se aude Stanislau cântând „Kracoviaca“*) și precum d-lui are trei fâlcii de pământ de la comună, și două de la biserică, din partea țintirimului, pe care i le-o închiriet părintele Maftei, ca să'l învețe a ceti slova ast létină; și precum are sărar 50 de frîncușori pe lună, și două vaci, una starpă și alta pe înțercat, și un buhai de se cutremură satu când rage, și mai are o capră roșă, douăzeci și patru de oi, crescute din mieluseii ce i-o prezentăluit învățăceii, opt godaci pe care i-o cumparat de la iarmarocu de St. Metru, treisprezece găini nadolene, două părechii de rațe leșești, un curcan...

Scena X.

Intră Stanislau, aducând o turnură de damă și cântând.

Kracoviaca pana!

Dușinca sultana,

Ia ci dam șmitana,

Krac...

Zamf. (oprindul cu mâna la gură). Ce cauți în salon, leahule, și încă zbierând?

Stanislau. Ia ni est gleah, ia est poleak!

Kracoviaca...

Zamf. (astupîndu'i iar gura). Dar nu-i locul tău aicea ; — e i afară !

Stanislau. Eu nu vrei e  afar ; eu vrei e  înin tr . Eu scuturat sanie de om t, i eu gasit asta, — asta, — ci ghiabla sto i asta ? !

Zamf. Ce'i aceea br  ?

Nistor. Lucru de găsit ! — să'l ducem la Primărie.

Zamf. Ba nu, că'i din sania nóstră.

Zoi a, (aparte). Ce poznă ! am uitat turnura cea nouă în sanie !

Stanislau. Ia nie znam  o to est...

Nistor. A ci vr'un cuibar de curcă, că'i cam mare....

Zoi a, (se repede  i ie turnura, ascunz nd'o în dulap). L sa i, acesta'i lucrul meu....  i tu car te de aicea prostule ! be ivule !

Nistor, ( ncet către Superl.) Cuibarul era a c nei Zoi a, că de nu,  chiiem un pro ept-vorbare   i'l spermutam la primărie !.. eu știu pregelmentu !

Stanislau. Ia ni-est prost, ni-est be iv.... tata moi fost prin u... nobilissimus... i vorghit letineschi ; — ia nobili est ficior naprin u Kraponsky !

Zamf. Auzi vorbă ! ci-că'i nobil dacă a fost ficior la prin u Kr p uschi ? — parcă eu n'am fost cafengiu,  i încă tot nu mă laud !

Stanislau. C nd poleaki vini iar face to  prin u, ia facem prin u ! i eu pi voi vatav na ograda...

Zamf., (răcnind din tótă puterea). E i odată be ivule, că te fac chisili .

Stanislau. Ia nu est chis li , ia eu pe tine

vatav na ograda, când ia fi prințu... (reîncepe cântecul eșind).

Kracoviaca pana,
Ia ci dam, etc.

Zamf. (ajutat de Nistor și Superl. îl împinge afară). Bată'l-ar tóte icónele cele sfinte, să'l bată — că era să mă înăduș! — Da bine, ce era aceia ce ți'o adus'o, Zoiticule?

Zoița. Ce era... ce era? — ia o garnitură de mobilă!...

Zamf. (încercînd să explice primarului). Aha! era una di cele cum li zice... care să pune la mobilă ca să fie mai așa... știi de cele care sar în sus când te pui pe scaun.

Zulima, (reproșînd). Mătușică — ți'ai cumparat din tîrg o mulțime de lucruri, — dar mie nimic!

Zoița. Crezi dragul mătușicăi că te-am uitat tocmai pe tine? ei bine, în cutia cea de pe canapeaua din fund e un prezent pentru tine, Zulimito!

Zulima. Un prezent! (dă drumul motanului, fuge într'un picior și caută în cutie).

Nistor, (reluînduși cuvîntarea întreruptă prin venirea lui Stanislav). Ș'asa cum ziceam, preă cînstite cónce Zămfirachi, cumcă domnu Șpărlătilivescu are pojijie cătu-mi-ți'i gospodăria românelui; și că „pomul care nu face ródă trebuie să'l tai cu săcurea și să mi-l asvîrli în vampa focului“, după cum scrie la sfînta pisaltichie, așa... (Se aude de odată țipete, latrături, chiuuituri, cum și glasul lui Terinte care strigă: „Iaca bursucu mă! săriți mă! săriți!“).

Zamf. Iar bursueul ! {*Toți s'ar iute de la locurile lor și se agită*

Zoița, (*alergând la fereastră*). Nu se vede nimic ! — dar găinele și rățele se sburătuiesc prin ogradă.

Zamf. Păcatele noastre ! ce să mai facem iar !

Zoița. Ia să luăm în grabă armele, monșer ! — și să ne alungăm după dihania ast împelițată !

Zamf. Că ghine zici cumnățico ! că dór om scapa și noi odată de pacostea asta ! (*Zamf și Zoița iau câte o pușcă din cuer, — Nistor și Superl., își privesc și cercetez ciomegile*).

Zoița. Să plecăm în grabă cu toții !

Zamf. Da, așa, cu toții ! — și iaca o spun curat, în fața ofițială a d-lui Primarde la Manta-Roșă, că celui care a pune mâna, viu sau mort, pe îndrăcitul de bursuc, din tótă sărăcia mea îi dau un galbăn ș'o vadră de vin roș de anțert !

Zoița. Dar lasă făgăduielele și haideți odată !

Nistor. Iaca mergem, mergem ducuo Zoița ; numai lasă-ne mai cu domol, că chiciórele noastre nu's dór de pe vremea volintirilor....

Zamf. Eu îs gata Zoițicule ! (*Ese împreună cu Nistor, după Zoița*).

Superl. (*stând nemișcat*). O ce ideie superlativă ! dacă eu aș fi acela care aș avea rarisima feliitate de a distruge acel teribilisim bursuc, caștiga-o-aș în cértitudine favorul et onorul d-lui Ciriliu, cât și al Superlativei Matmoazel Zulima K. Zefireanu ! (*Incântat de ideia lui, ese*).

Scena XI.

Iorgu și Zulima.

Iorgu (care în tot timpul scenei a stat foarte liniștit, — își mai tórână o ceașcă de ceai, și o sórbe încetinel; scóte o havană, o aprinde și fumează; se leagănă mereu în jilțul său, adâncit în gândiri îndepărtate).

Zulima (scóte din cutia de mode un mașon de blană. Il admiră.— Apoi când observă că toți s'au dus, revine încetinel în stînga și se pune pe canapea, continuînd a examina mașonul. Ea se uită din când în când pe furiș la *Iorgu*, care nu o observă. Impacientată, după o pauză mare, asvîrle pe un colț al canapelei mașonul, se scólă, și merge la păretele din fund, ie o ghtară ce stă aninată în cui, și revenind la locu'i începe a zbârni tare, acordînd).

Scena XII.

Zulima, Iorgu. — *Maranda și Terinte*, întră încet.

Maranda și Terinte (încep a deșerta masa din mijloc de tacâmuri, ducându-le pe dulap. *Terinte* scurge în gură'i tóte ceștele, vîră zahar și o alămăe în sîn, privind să nu-i vadă *Iorgu* ori *Zulima*. Apoi, împreună cu măsă ieu mesuța și o duc la locul ei, la capătul canapelei celei mari. *Maranda* ese luând ceștele și cofa de lângă ușă; *Terinte* o urmează privind când la cei doi

din scenă, când la garafa de rom care a fost lăsată pe mäsută).

Scena XIII.

Zulima și Iorgu.

Zulima (cuprinsă de o agitație de nervi, rupe o strună de gitară). Misérable!

Iorgu (trezinduse puțin din visarea lui). A! uitasem că mai sunt cu cineva în casă. (își întorce puțin jîțul și privește pieziș la Zulima).

Zulima, (aparte). Je crois qu'il commence à me regarder, le coquin!

Iorgu, (aparte). Mi se pare că nu'i tocmai urâtă verișóra mea!... noi iști tineri ne-am făcut o idee cam abrașă însă, de domnișórele... cu familie... (Cască).

Zulima. Are să dórma de sigur! nenorocitul. (Rupe o a doua strună).

Iorgu, (cam surprins). Ar trebui să deschid puțină vorbă, de formă macar... Dar pe legea mea! nu găsesc nici un sujet... (Tușește și se pregătește a vorbi. Zulima vèzînd manevra lui începe a fredona o arie, cu acompaniare de gitară). Verișórá!... verișórá!... Ce? nici nu mă aude! cîntă... e cufundată în vr'o simfonie de ale lui... Schopenhauer ori Darwin... Cu atât mai bine! asta 'mi place mai mult, (Continuă de a-și fuma țigara a lene).

Zulima, (observând că Iorgu a devenit iar impasibil, se înadușă de mînie; mai rupe o strună, apoi asvîrle gitara cu totul pe ce-l-alt

colț al canapelei șiși reia mașonul pe care începe a'l jumului de păr). O viață ! viață ! tu ești cea mai mare mizerie de pe pământ. — Și are să steie ore încă multă vreme mut ? Mai adiniórea voia să vorbească, și... eu... Ah ! c'est abominable ! c'est. .

Iorgu (trezit). Poftim ? ați zis ceva ?

Zulima. Eu d-le ?... nu ; mai ales că credeam că d-ta...

Iorgu. Eram aproape să adorm ; ceaiul ista te moleșește tot d'auna, și nu te face să mai visezi de cât un așternut molecăluț...

Zulima. Și visai deja...

Iorgu. O ! dar voi să'mi alung somnul... voi... ca sa vă întreb, cum mai petreceți pe aicea pe la țară ? cum vi se par peisajile rustice, — atmosfera ?

Zulima. Așa după cum ți se par și d-tale, d-le.

Iorgu, (aparte). Asta'ți tae pofta de conversație mai adâncă. (*După o nouă pauză, se sforțeză a se scula, și merge de se razămă de dosul canapelei pe care stă Zulima*). Nu te'i supăra verișoră dacă te-aș întreba : ce vecini mai aveți pe aicea ?

Zulima, (repede). Avem pe Gavril Lungu la dreapta, pe Toader sin Năstasă Proțap la stânga, pe Iftimi a babei Catrina din dos, și pe...

Iorgu. O ! nu vă cer așa de precize informațiuni și detaluri... (*Aparte*). Bine'mi ziceam că cu domnișórele aceste, — noi trebuie să ne plictisim al naibei. (*Se plimbă un moment*). Ș'apoi tot d-ei s'a mai supărat foc.... și din ce pricină ?

(*Se apropie și se pune pe colțul canapelei*). Nu vă deranjez ?

Zulima. N'aveți pentru ce domnule !

Iorgu. Așa dar, verișoră...

Zulima. A domnule ! — ești sigur că nu te cam greșești când îmi dai acest titlu ?

Iorgu. Să mă greșesc ?.. cum se poate ! — dar nu mai suntem noi verișorii cari, acum câți-va ani în urmă, — când eram încă mititei și sburdalnici ca doi bobocei de trandafir, — alergam și ne jucam prin livadă, ne suiam pe stogurile cu fin, în sfârșit, cine ar putea să ne conteste vr'o dată titlul nostru de înrudire...

Zulima. De pe ce ?

Iorgu. Cum de pe ce ?

Zulima. Da, de pe ce, sau după cine ne înrudim ? aș vrea s'o știu.

Iorgu. Dar sermana mea mamă, — D-zeu s'o odihnescă în locul dreptilor, — nu era vară primară cu reposata cucónă Catinca Berlițcan, care era cumnată cu bunicul duducai Zoița ?

Zulima. Va să zică suntem veri de spița.. a câtea mă rog ? — că eu nu sunt prea tare în matematice.

Iorgu. A doua, ori a treia cel mult, — dar asta n'are a face nimic !

Zulima. Eu una cred că suntem de a patra. ori a șesea spiță, — dacă nu cum-va ne înverim... după Adam.

Iorgu. A ! ce profanație ! dar întrebați și pe duca Zoița, — mătușica dv., care este în stare să vă spue gradul de înrudire ce există..

Zulima. Duduca Zoița, mi-i și ea mătușică .. de spița... a șasea cred.

Iorgu. Ce spui verișoră ! ce spui ?

Zulima. Ei dómne, dar duduca Zoia era soră... după ce nu știu, cu mama ! — știu însă bine că nici după tată nici după mamă. Tata mamei o adusese ca moștenire de la nevastă-sa dintăi, care de asemenea o adusese ca zestre de la un bărbat al său precedent, — ast-fel că nemuria dintre familia noastră și duca Zoia este tot atâta de strâns legată, ca și cea dintre d-ta și... proprietărița cea blondă a caselor d-tale

Iorgu, (amușit un moment, apoi reluând încet). Ei bine, domnișoră în asemenea grav caz, de ore-ce nici o legătură de sânge nu ne mai ține.. cu atât mai bine ! Știți bine, d-șoră Zulima, ce simpatie și ce atracțiune amicală au domnit totdeauna între noi. — Când am avut fericitul prilej de a petrece cât-va timp împreună, îți amintești jocurile noastre, primblările, ascunzătorile ; și când atâta timp am fost nevăzuți unul de altul... Crede domnișoră, că de multe ori, chiar prin somnul meu te visam așa...

Zulima. Pemine, d-le, — ori pe proprietărița ?

Iorgu (aparte). Nu se trece... ce rol de nătărău mai joc ! (*tare*). A d-șoră ! cuvintele dv. glumețe nu vor atinge nici de cum un suflet care a fost totdeauna plin de flacăra și poezie pentru...

Zulima. Apropo de poezie, d-le Iorgu : n'ai putea să'mi faci o poezióră cât de mică... însă bine înțeles fără plată ! Eu încă nu dispun ca proprietărița d-tale... de nimic, și n'aș putea, póte, să'ți recompensez ostenéla.

Iorgu. Vă înșelați dacă credeți că nu lucrez

versuri de cât pentru plată: Apolon cu argintul nu se prea împacă, și dacă mi s'a întâmplat chiar ca această muncă intelectuală să'mi fie plătită, a fost... o simplă întâmplare. Dacă voți, însă, să ca să vă dedic câteva versuri, — mă voi încerca a vă mulțami.

Zulima. Dar inspirațiunea ar putea să'ți lipsească în această locuință cam prozaică, unde te ambetai mai adiniórea și începuseși chiar.. a moțai.

Iorgu. Voiu să vă probez că inspirațiunea îmi vine în acest moment mai mult de cât în tot d'auna. (*Improvizând rar*).

In lumea 'ntrégă de-aș căta

Să mai găsească vr'o zină,

A cărei inimă curată

De amor să fie plină,

O jur pe cerurile tóte

Că alta n'aș găsi,

De cât acea ce acum privirea-î

În ochi-mi 'și-așinti!

Zulima. Crezi?

Iorgu, (ie mâna Zulimei).

Când degetu'mi ușor atinge

Suavul corp al sėu,

Cred lumea întrégă că se înclină

Sub pedestalul meu.

De ar cere d'nsa c'o privire

Comori și pietre scumpe,

Intr'o clipelă le-ași aduce,

— Din inimă'mi l-eaș rumpe!

Zulima. Prea frumos, într'adevăr ! Acésta dăvedește că nu ți'ai epuizat încă tótă inspirațiunea, în suvenirea reposatului proprietăritei...

Iorgu. Oh ! Zulimo ! las'încolo aste vorbe sarcastice ! Am fost un moment cu mintea tulburată.... Nu știu ce am mai zis, ce am mai făcut... dar Zulimo....

Zulima. Ce'i ! ?

Iorgu. Ce'i ! — dar tu trebuie să știi mult mai bine de cât mine ce'i ! Și nu citești óre nimic în fața mea ? Tulburarea, durerea, focul, căința, și... amorul...

Zulima. Amor !! d-v cei de prin oraș ! aveți óre și timp de a vă mai gândi la amor ? !

Iovgu. Ca să'ti dovedesc Zulimo... (*O sărută repedé fără voia ei.*)

Scena XIV.

Zulima, Iorgu, Maranda.

Maranda, (*intră cu o lumînare aprinsă în momentul sărutărei, și face o exclamație. Iorgu și Zulima dau un țipet și sar iute de pe canapea surprinși.*)

Zulima. O ! mon Dieu ! sunt perdută !

Iorgu. Nu te teme de nimic ! (*Alérgă la Maranda și vrea să'i vorbescă. În acest moment ușa din fund se deschide brusc.*)

Scena XV.

Zulima, Iorgu, Maranda, Zamfirache, Zoita.

Zamf. și Zoita. Ce este ! ce este ? cine-a țipat mă rog ? (*Toți tac.*)

Zamf. Da răspundeți o dată, pentru toți sfinții ! că ne am prăpădit de spaimă.

Maranda. Poi-dă, cône, ducută, eu am țipat...
(*Iorgu și Zulima sunt dezolați*).

Zoița. Și de ce ai țipat mă rog ? de ce ?

Maranda. Păi-vezi, că-am-țipat-pen-trucă-am zărit-bursucu...

Zamf. și Zoița. Bursucul ! unde ? cum ? când ?

Maranda. Poi — mai diniórea, — mi-am aruncat ochii pe feréstră... și l'am zărit alergând spre pădure...

Zoița. Și noi cari îl căutăm de trei ciasuri pi ciasornic : și încă nu i-am dat de urmă?...
Cea de mai nainte, *Terinte*.

Scena XV.

Cei de mai nainte, *Terinte*.

Terinte, (abia gâfâind, aduce un dulău mare, care ține în gură o bucată de blană). Cône ! ducută ! să vedeți ci era : eu când am țipat „bursucu o intrat în poiată !“, auzisăm niște schiolălăituri și coteodăcături ; și ni-am închipuit că trebuie să fie bursucu ! și cum în poiată îi și cuibaru hulubașilor mei celor dohani ce mi-o dat poelon di ziua mé nănașu Scârlat, și precum hulughita s'o ouat două ouă mici-mititeluțe și frumușele, și precum că eu mă temém că bursucu să nu'mi mănance hulughii ori ouăle, — am început a striga, — și niavóstră ați început a fugi, și v'ați sburătuit prin tótă ograda, și n'ați găsit nimica-nimicuță ; apoi eu m'am suit d'asupra poeții, ș'am început a da cu un pârúștén când în drepta când în stânga, — și numai

ce vîd de-odat' că iese din poiată toloșcanu ist balțat și cu Roșcan cel tărcat, sfîdînduse al dracului amîndoi, și trăgînd cu dinții de o bucată de nu știu ce... Crezînd eu că'i cum va vr'o aripă de a hulughitei mele, mă răpăd cu ciomagu între dinșii, torn lui Roșcan pîn' ce-o înpunge la gónă schiolălîind mai dihai de cât domnu primar cînd ni citește pravilile, — s'ar în gîtu lui Toloșcan, și cînd îi pusei mîna pe bot, — ce să vezi...

To'!, (*fôrte mirat!*). Ce ai vîzut! ce-ai vîzut?!...

Terinte. N'am vîzat nimica..... alt de cât o bucată de cojoc ori de blană de nu știu ce, care sîmăna cu blanița cuconășului istuia, pe care i-o spărcuito Roșcan. Iacătă-o fi tot în gura lui Toloșcan încă, priviț'o!

Zamf. Bătu-te-ar sfintele icóne tontule și zăpăciture! d'apoi pentru asta să ne vîri tu în toate bólele! să ne faci să alergăm cu limbele scóse, să trierăm tótă moșia, hoțule! bagabontule!

Zoița. Nenorocitul! m'a făcut să 'mi perd sînatatea și liniștea prin noianuri de omît cît casa.

Zamf. Pacatele mele cele grele... și eu am răgușit strigînd....

Zoița. Dar?... dacă n'o fost bursucu... da Maranda zice că l'o zărit pe feréstă... ha? ce zici Marando?

Maranda. Poi, — vezi-că — acéla o fi fost alt bursuc, — nu era cellalt....

Zamfir. Păcatele nóstre, păcate! ce o să mai

îndurăm și cu dihaniile ieste! nici zi nici noapte nu mai poți afla odihnă!

Terinte, (scoțînd blana din gura lui *Toloșcan* o dă *Zulimei*, pufnînd de rîs). Iaca ducută! astai bucățica de blană a conașului, și eu credeam că'i...

Zoița. Eși o dată afară, ticălos ce ești!

Scena XVI.

Cei dinainte, *Nistor*, *Superlativescu* și *Stanislau*.

Nistor. În zadar cône *Zamfirăche*, am împănănat toți cânchii, n'am dat nici de coddă de bursuc!

Superl. (suspînând). Nici de urmă.

Zamfir. (umflânduși gătlejul, ea pentru a ține un discurs). Cînstite jupîne d-le *Primar*, și onoratule d-le profesor a școlei din noi de la sat! fiind-că...

Nistor (tăindu'i vorba). Ș'am vrut să'ți mai spun cône *Zamfirachi*, că ni-o mai spus ista, cum 'i mai zice, că ni se încurcă pocitura lui de po-reclă pe limbă; să'ți spui că o mai luat trei fălci de la conu *Tanasă Mătăcheșcu*, și cu cele cinci a lui, face șapte....

Zamfir. Onoratule d-le *Primar*, și cînstite jupîne, ista d-le profesor a școlei de la sat din noi; fiind-că străduința noastră și góna ce am făcut'o pentru stărpirea acelu animal dobitoc vătămător al soțietăței noastre; fiind că... c'o înoptat afară și noi suntem fórte osteniți, zic,— ca să lăsăm treburile pe mâni diminéță....

Nistor. Să le lăsăm, d-le cucône; — dar nu

ț'ai uita vorba ; știi că 'mi spuseși să înjghebăm o vânătoare mare, cu hăitași din toate satele vecine, — dor om scăpa o dat' de părdalnicii de...

Zamfir. Așa'i ! cu drept așa'i ! Pe mâni dimineță, în zori de ziuă, să fii gata cu toți ómenii jupâne Nistore, că să știi, că de'i ucide tu burucu... a tău îi galbenu !

Nistor. Atunci, cu plecăciune, pe mâni !

Superl., (aparte). Mâni ! ah ce distanță superlativă voi pătrunde până mâine !

Nistor, (trăgând de mănecă pe Superl.). Cu plecăciune și cu rămas bun, boerilor !

Toți. Nópte bună ! drum bun !

Superl., (din pragul ușei). Vă salut în gradul superlativ. (*Ese cu Nistor*).

Scena XVII

Zamfirache, Iorgu, Zulima, Zoita, Terinte și Stanislau.

Zamf., (cătred Stanisl. și Terinte). Da voi ce mai așteptați ?

Stanisl. Ia ștepta ? dvageșcia bani pintru cumparat pècura na sani.

Zamf. Păcură ! dar ce să faci cu păcura la sanie ?

Stanisl. Treba ungi roti, nu schirța-schirța.

Zamf. Să'ți ungi tu gâtlejul, fleac-poleac ce ești ? eși afară ! eși ! (*începe a'l pumni și înbrânci*).

Terinte, (aparte). Auleu ! reu 'l unge boerul !.. ia să șterg putina să nu mă ia și pe mine la uns. (*Fuge*).

Stanisl. Pan Zafirachiū ! nui bati ! iac ia fi iar
prinț na Lwov, ea tocmim pi tu vichil na muși.
(*Zamfirache reușește a'l înbrânci afară.*)

Scena XVIII.

Zoița, Zulima, Iorgu, Zamfirachi.

Zoița. Ce grozăvenie și cu modoranii iștia....
închipuiți-vă că nici ceaiul nu l'am apucat
a bé...

Zamf. Ah pacatele mele ! iar mi-am turburat
tot veninul ! și nici eu n'am gustat macar din
ceai... Inima mi se bate...

Zulima. Papă ! ar fi foarte bine să te culci,
și să'ți pui câte-va cărămide calde la picior.

Zamf. Că bine zici, gugulia babacăi, că bine
zici ! vin se te sărute babaca, vin. (*O sărută.*)

Zulima. Și mata, tante Zoița, trebuie să fii
foarte ostenită ?

Zoița. S'înțelege, odorul mătușicăi ! (*O sărută.*)
Aide să trecem în etăcelul nostru, și....

Zamf. Mă duc și eu în odaia mea. Tu fătul
meu Iorgușor, strigă pe Maranda să'ți aducă aș-
ternutul de musafiri, — și mai pune și șubele
ieste de-asupra, — și ti'i culca în salonul ista,
pe canapeua cea mare din fund, că n'avem alte
odăi. Ai-ai ! ce zdrobit sînt !

Zoița, (mergînd sprijinită de Zulima). Ie sama
Iorgușor, să nu răcești la noapte cumva ; — să
nu te desvălești... ie-ți și vr'o armă pe alătura ;
cu așa animale fiorose cum avem pe la noi nu
mai poți fi sigur nicăieri... Adieu ! (*Intră cu Zu-
lima în etacul din stînga.*)

Scena XIX.

Iorgu, Zamfirachi.

Iorgu, (apropo de uşa). Mulțămesc și sărut mânele mătușică. (*Intorcându-se*). Dă-mi voe să-ți ajut cu oăne Zamfirache... dă-mi voe.

Zamf. Mulțămesc Iorgușor, nepoțelul tatei ! Vin să te sărut și pe tinișor ! și să-ți zic nopte bună puiule ! Mâni dimineță facem vînătoare mare în contra tuturor bursucilor din pădure, și tu ai să fii crăișorul codrilor, ștregărașule ce ești !

Iorgu. Mulțămesc moșule, mulțămesc. (*Li sărută dreapta, și îl conduce la braț în camera lui*).

Scena XX.

Zulima.

(*Apare în cadrul ușei, privește un moment, apoi intră; ie manșonul și îl pune în cui; guitara în alt cui; apoi continuă a și căuta treabă cu obiectele din casă, până ce Iorgu revine*).

Scena XXI.

Iorgu, Zulima.

Iorgu. A ! d-șóra Zulima nu s'a dus încă la culcare ! ?

Zulima. Căutam un mic obiect de toaletă ; scuzati vă rog, că plec imediat.

Iorgu, (apropiînduse și luându-i o mână). Mi-ai permite verișoră....domnișoră voiam să zic ; — să vă urez o nopte bună, însoțită de visuri frumoase....?

Zulima. Tocmai voiam să'ți urez și eu... Ți se va părea curiosă pôte culcarea pe la opt ore sara, — pe când d-voastră de pe la tîrg sunteți obicinuiți a petrece nopțile întregi...

Iorgu. Nu-mi va părea nici de cum curios, — din contra, o voi petrece-o veghind, cu plăcere, — pentru-că voiu avé timpul de a mai reflecta puțin, ceia ce la oraș nu pot face. A ! nu știi Zulimo, ce schimbare s'a operat în tótă ființa mea de-o jumătate de ceas ! nu poți să'ți închipui cât sunt de tulburat...

Zulima. Ești tulburat !! — pôte de spaima bursucului ! ha ! ha ! ha ! ha !

Iorgu, (*cuprinzindu'i talia și sărutând'o*). Ba de amorul tēu, Zulimo !

Zulima. Dar ce faci, d-le ? gândeștete ! simt că m'am înroșit...

Iorgu. Nu face nimic — că așa ești mai frumoasă încă ! (*Vrea s'o mai sărute o dată, dar se aude vocea lui Zamfirache strigând motanul*)

Zulima, (*smuncinduse din brațele lui Iorgu*). Ai ! papa pôte să vie aici... fug !... adieu... bonne nuit, et au revoir ! (*Merge spre ușa ei*).

Iorgu. Pe când.

Zulima, (*plecând ochii*). De sigur că tocmai pe mâni diminéță ! (*Fuge trimeșînd o sărutare lui Iorgu*).

Scena XXII.

Iorgu, apoi *Zamfirache,*

Iorgu. O blonda Venus rediviva ! — Ș'apoi mai zi să nu te arunci în valurile iubirei ! să nu'ți

sacrificii... până și proprietărita ! să nu'ți pui în pericol viața chiar...

Zamf. (scoțînd capul pe ușă ; el e cu scufie în cap, și în cămeșă albă de noapte). Pentru ce zici tu să'ți pui în pârlicol viața Iorgușorule ?

Iorgu. (îngăimînd). Ai... pentru că... de teamă... pentru bursucu cela... de care mi'i frică...

Zamf. N'ai teamă că nu-î el așa de obraznic să între în casă. Numai când îi fi pe afară să iei sama, să nu se răpadă cumva...

Iorgu. Mulțămesc moșulică ; mă voiu păzi eu bine....

Zamf. Venisem să te întreb dacă n'ai văzut cumva pe Zorzon ? știi motanul cel mare și peștiș ! Nu pot nici o dată să dorm liniștit fără dînsul, — mă încălzește așa de bine la picioare...

Iorgu. Motanul ? nu știu, nu e aici, dar... mi se pare că l'a luat mătușica în etacul d-sale !

Zamf. L'o luat e ? apoi atunci bine.... știu că și ei îi place să dórme cu Zorzon ; și precum n'avem de cât unu, în câte o sară dórme la dînsa, în altă sară la mine... știi vorba ceia : óme-nii buni se'npacă. Nópte bună de acu Iorgușule ! nópte bună. (*Iși retrage capul*).

Iorgu. Sărut mâna moșule ! nópte bună !

Scena XXIII.

Iorgu singur.

Iorgu. (mergînd la ușa din fund, strigă) : Marando ! Marando !

Maranda. (de afară). Ce poștești conașule ?

Iorgu. A zis boerul să vii să'mi faci așternutul!

Maranda, (tot de-afară). Iaca 'ndată, dată!

Zulima, (se aude cântînd lînga ușa etacului ei,
pe aria : „Bonsoir Voisin“).

O nîpte bună vecine,
Din inimă eu îți doresc!

Iorgu. Ce! *Zulima* s'a apucat de cântat opere-
rete? să nu mă arăt dar necunoscător! (*cîntă*):

Visuri dulci și senine,
Vecinico 'ți poftesc!

Zamfir., (la ușa lui).

O! nîpte bună nepótel
De bursue nu te'ngriji!

Iorgu, (mergînd spre drépta).

Pr'a multă bunătate!
N'ai témă, m'oi păzi....

Zoița, (tot din camera ei).

Nîpte bună, Iorguță!
Mâni la vînat vom porni.

Iorgu, (mergînd spre stînga).

Da, mătușică *Zoița,*
Voi face tot ce'i dori!

COR GENERAL.

Așa dar' nîpte bună!
Visuri plăcute, somn duleișor,
Vă dorim la toți împreună!
Până mîne în zor!

(*Cortina cad*).

ACTUL AL 2-LEA.

Acelaș decor, luna luminează prin fereașta din fund; focal arde în sobă; lumânarea e stânsă.

Scena I.

Iorgu.

(El e numai în jiletcă și pantaloni, culcat pe canapeaua din fund, pe care e pus un așternut; e învățit cu șuba cea mare a lui Zamfirachi. Se aud cocoșii cântând, vaci și oi sbierând. etc. Iorgu care ședea cu fața la părete, după o pauză, se întorțe pe cealaltă costă și se desvâlește puțin). Ei apoi!... pas de dormi, — odihneștete cu acest concert superlativ, — cum zicea strulubatul cela! chinuit de amintirea cea mai precioasă! cea mai poetică! Miezul-nopței a sunat de mult la ciasornicul lui conu Zamfirachi, și eu încă n'am amijit nici pic. Și când mă gândesc că azi diminéță nici gând n'aveam, unde are să mi se proslăvescă trupușorul la nópte, lucrul pare cu totul curios! Eu la țară? la „țară sublimă, liniștită și verzie“ cum o numesc poetașii de pe malul Bahluului! Sublimă póte să fie; póte să fie și verzie, când nu e acoperită de omăt, dar liniștită! — o! — în mijlocul atător simfonii cu-coșești și cănești, aide-de! Ș'apoi ce sublimitate mai e și acea de a dormi pe jumătate înbrăcat, cu o șubă cât un urieș de asupra, și pe o canapea cu telurile eșite afară! Dar dormiți ochi! și voi buze tăceți! și voi gânduri încetați de a

vă mai frământa! Mititica Zulima nu e tocmai de lepădat. Samănă a un trandafir... pădureț. Are, din pacate, mania de a vorbi mereu pe franțuzește, și d-zeu să mă ierte, eu nu îndrăznesc nici o dată să mă aventurez a vorbi limbi streine..... Dar duduca Zoîța! mătușica, dragă-dómne! ce creatură durdulie, de pe timpul Eteriei de sigur. Ș'apoi poetică și simțitoare la culme. Când veneam cu d-ei în sanie, îmi vorbea într'una de Bolintinénu, de Alexandri, și de alți poeți, și-mi declama cătu-i lua gura pe *Ni-nița 'n gondoleta*. Mi-a mai povestit apoi istoria bursucului care năcăjăște pe toți din casa asta, și m'a îndemnat să ieu numai de cât parte la vânătoare. Eu la vânat! și încă pe la țară... Dar dormiți o dată ochi, pentru numele tuturor sfinților! Pace, parcă e un făcut. (*Se aude o scârțitură de ușă din dreapta*). Ce s'aude óre? vai de mine... ori împelițatul de bursuc!... nu dór că mi-i frică... dar (*vîră capul sub șubă, tremurând*).

Scena II.

Zamfirache, Iorgu.

Zamf., (*deschide ușu încetișor și se uită cu multă băgare de samă*). De sigur că dórme dus la ceasul ista. (*Inaintézá în vârful degetelor spre ușa din stânga*). Să nu care cum-va să'l trezesc! (*Ajungînd lângă canapea, se uită un moment, apoi trece înainte*). Dórme fără grijă.... (*Strigă încetișor la ușa*). Zoîțico! duduca... cumnățică! Zoîțo n'auzi? cumnățică!...

Glasul Zoitei, (foarte încet). Ce vroești?

Zamf. Dormi Zoiticule?

Glasul. Nu.

Zamf. Dar Zulima dórme?

Glasul. Dórme...

Zamf. Și Iorgu, dórme și el dus. Dar știi tu una cumnățico?

Glasul. Ce să știi?

Zamf. Mi se pare că bursucu cel îndrăcit umbă iar pe lingă casă, și cată să intre in poiată!

Glasul, (ingrijit tare). Elei!

Zamf. Așa frate! iaca, să n'am parte.... de nu mi s'o părut că l'am auzit hodorogind printre lemne.

Glasul. Și ce să'i facem oare?

Zamf. Ce să'i facem! ia să luăm puștele, și să ne fugărim iar după el; că alt-fel, vai de păsărelele nóstre.

Glasul. Bine zici Zamfiraș cumnățele. (*Deschide ușa incetinel*). Atunci să pornim după el!

Scena III.

Iorgu, Zamfirache, Zoita.

Zamf., (apucând pe Zoita de mână). Să pornim cumnățico, numai incetinel...

Zoita, (inaintează încet). Dar óre nu s'a trezi Iorguș?... nu de alta, da să nu se sparie cumva.

Zamf. N'ai grijă Zoicuțule; — el dórme ca un butuc; așa's toți băeții când se pun pi somn.... Incetinel, — încetinel! (*Dispar amândoi în odaia din dreapta*).

Scena IV.

Iorgu.

(*Scoțând capul de sub șubă*). Ce'mi auziră urechile? — Nici nóptea nu mai au liniște bieții ómeni, din pricina ticălosului celui de bursuc! Ei! apoi asta e grozav; — par'că mi se încrețește carnea când mă gândesc numai... Ș'apoi mai poftim de mai fă „voiaje de plăcere“, — dórca să'ți faci plăcerea de a te vedea mâncat de tóte jigăniile din lume? Tii! c'al naibei bursuc mai trebuie să fie ș'acesta! zi și nópte fără odihnă! Și eu nici că mai pot adormi un singur minut. N'ar fi rău să mă mai scol; póte că primblându-mă să-mi revie somnul (*Se ridică și caută în jurul patului*). Dar... pe aicea nu ved... și tocmai am mare trebuință. (*Caută*). Eu nu pot nici o dată fără... (*Caută mereu*). Nu cumva țarana de Maranda nu'mi va fi pus tot ce'mi trebuie aicea pentru nópte? (*Caută iar, bojbăind cu mâinile pe sub canapea*). Nu găsesc nicăeri. (*Sare din pat numai în colțuri*). Unde naiba să fie? — căci îmi închipuiam că într'o casă de arendaș trebuie să fie tóte cele trebuitoare pentru găsduirea musafirilor! — póte sub dulapul acesta? (*Caută sub dulap*). Nici aicea! — sub masă... nu'i! (*Schinbând din picioare*). Ce rău-i când omul nu-i obicinuit să umble fără papuci. (*Caută mereu*). Trebuie să chem pe Maranda numai de cât (*Merge la ușa din fund și chiamă*). Marando! Marando! fă Marando! ascultă.

Maranda, (sommorósă). Ce'i conașule?

Iorgu. Vin încóce și'mi arată unde ai pus pucii sau botinile mele.

Maranda. Apoi, să ierți, conașule, mai așteaptă o leacă....

Iorgu. Bine, dar să vii de grabă. (Se întórcé la canapea). Tii! dar frigu-i aicea (Se aude o scârțâitură la ușa din stânga). Vai de mine! ce s'aude iar? și cea-laltă ușă! de grabă iar sub șubă... (Se ascunde). Oare nu cum-va de astă dată chiar bursucul în persónă va fi viind să mă viziteze? (Ușa se deschide, *Zulima* apare).

Scena V.

Iorgu, Zulima.

Zulima, (pe prag, încet). Oh mon coeur! come il tremble!

Iorgu, (de sub șubă). Ce aud! *Zulima*-î!

Zulima, (incet). *Iorgu*! cher *Iorgu*! dors-tu?

Iorgu, (scoțând puțin capul). Ce-i? ce este D-șóră?

Zulima. Cher *Iorgule*! vino-mi în ajutor... tremur de frică... nu știu ce am... (Se apropie încet).

Iorgu. Dar spune verișóră ce s'a întâmplat?

Zulima. Vorbește încet cher ami! închipu-este-ți că am rămas singură... singurică. Ma parole, c'est horrible! — Dis-moi si tu as peur aussi?

Iorgu. D-șóră *Zulimiță*, — scuzămă... că nu prea înțăleg bine franțuzește.... vorbește pe românește dacă nu te superi.

Zulima, (lângă canapé). A ce șiret ești ! d-ta, licean, să nu știi...

Iorgu. Știu a traduce pe Bouffon în întregime... dar a vorbi, — nu obicinuim a învăța prin liceu.

Zulima. Vezi-că.. sînt lucruri pentru cari, în brutala noastră limbă nu se află destule expresiuni convenabile ca să le putem întrebuința !

Iorgu Voi încerca să înțăleg...

Zulima. O Iorgule, scuză că 'ți zic pe nume, — dar într'un moment ca acesta... în care e în joc chiar viața mea.

Iorgu. Viața ta, Zulimițo ! ?

Zulima. O da, amicul meu. Crezi tu că o frică grozavă mă predomină, sîngele îmi clocotește, simt rațiunea-mi derailînd... Crezi tu, că în acest trist moment, viața mea este expusă, amenințată !

Iorgu. Dar cum ? prin ce ?

Zulima. Dar tu nu știi, n'ai auzit ? — blestematul de bursuc face cele mai mari stricăciuni, — amenință chiar pe ómeni ! n'ai văzut adineórea pe mătușica plecînd să gonéscă animalul periculos ?

Iorgu Da, mi se pare c'am văzut.

Zulima. Ei bine, — și eu am rămas singură — singurică. Și nu-ți poți închipui ce frică, ce gróză m'a cuprins.

Iorgu. Dar trebuie să-ți faci curaj... trebuie să ai inimă !

Zulima. Și óre nu am inimă destulă... nu am curaj destul?... dar imaginea fiorósă a bursucului... est plus forte que moi.

Iorgu. Atunci trebuie să ne înarmăm...

Zulima. Nu-i de nevoie; când sunt singurică, frica mă dobără; îndată însă ce mai simt că mai trăește o persoană în camera în care stau, nu-mi mai e frică așa de tare... prind curaj! și dacă asta nu te-ar supăra, până la întorcerea mătușicăi, am putea conversa câte ceva!.. Astfel vom uita totul.

Iorgu. Să mă supere o conversație ca a ta, Zulimo! — Dă-mi voie numai să aprind o lumânare.

Zulima. Nu-i de nevoie; luna luminează în destul, — focul din sobă revarsă de asemenea vii flăcări; (*puinduse pe scaun lângă căpătâiul canapelei*). Scînteile sar întocmai ca un noian de idei fantastice ce se nasc pe fie-ce moment în creerii unui visător, — unui poet, — și poezia naște din împreunarea întunerecului cu razele aurii ale lunei și ale focului! O! de te vei fi adăpat și tu amice, din acea cupă zeiască ce o numesc aici pe lume: „Geniul poetic!“ Și cine ar putea fi nesimțitor la atâtea farmece dulci ale naturei mănoșe; la atâtea taine sublime, ce înalță ființa omenescă mai presus de vilele animale necuvîntătoare, făcând'o să domnească cu autoritate, să planeze în eter și să se scalde în razele calde ale divinului har ceresc!.. Fericiți cei ce știu a profita de comorile ce providința varsă asupra creaturilor sale gingașe!

Iorgu. (*ridicînduse, cu șuba pe el, și căutînd a se îmbrăca repede pe mîneci*). Intr'adevăr d-șoară Zulimă, poezia, e sublimă, cerul, e divin, ori voiam să zic, inspirător... (*Aparte*). Pare mi-

se că elocvența mea mă dă de rușine față cu a cea a Zulimitei ! (*Tare*). Trebuie să știți d-șoră...

Zulima. Și la ce'mi mai zici d-șoră, Mon Dieu ! Pentru ochii lumii, poți întrebuința titlul de verișoră, — între noi, întrebuințează numele meu simplu ; eu voi întrebuința tot ast-fel pe al tău... și zicându-ne : Iorgu și Zulima...

Iorgu. O cât ești de bună...

Zulima. Ia'n spune'mi : dar tu nu dormiai ? ce-ai făcut atunci tótă nóptea !

Iorgu. N'am făcut alt nimic, — de cât să gândesc și să fumez vr'o trei țigări de frunze.

Zulima. Ai fumat ! O tutunul !... și să te gândești că sunt încă ómeni cari îl condamnă ! și nici o damă bine crescută, cu atât mai mult o demoaselă, nu are permisiunea de a fuma, du moins în fața lumii ! Când durerea amorțește corpul și abrutizază creierul ; când grija apasă fruntea și oboseala oprește circulara singelui ; când spiritul se lincezește ; când respirația se condensează ; — nu e de cât o țigară — care ar putea găsi leacul la tóte ! Da, puține dăți când am avut ocaziunea de a constata, — am constatat că această plantă bine-făcătoare are privilegiul acordat de natură de a calma mii de mii de îndurări, de cari omenirea e pătrunsă... O ! fumând, cine-va nu mai vede când trece timpul, când se scurg anii, când se strecor pasiunile și simțimentele cele mai avide ! Una după alta ; bucurie, fantazie, plăcere, — una după alta, apar sau dispar, după cum norii țigărei se răresc sau îndesesc !... Acolo unde fumul nu pătrun-

de aerul, acolo aerul e inpestat, acolo domnește viciul, suferința, nemernicia !

Iorgu (*ap.*) Dar verișóra mea e un volum de filosofie idealistă ! (*Tare*). Cu ideile ce profesezi, sublimă Zulimă, mi-aș lua permisiunea de a ți oferi o țigară de frunze.

Zulima. Cu plăcere ! (*Ia țigara*). Ți mulțumesc ! — Și crezi tu Iorgule, că noi, ce suntem supranumite de voi : sexul cel slab, — suntem mai puțin pasibile de cunoștința și favorurile lumii acestia, de cât voi, cari v'ați luat titlul de : sexul cel tare ? un titlu cam usurpat, — fiind-că de multe ori dați dovezi palpabile de slăbăciunea vóstră. As-tu par hasard une allumette ?

Iorgu. Cum ai zis ?

Zulima. Ai un chibrit?... (*Iorgu* îi oferă, — *Zulima* aprinde și fuméză). În pensionul superior din Iași, am putut gusta pentru prima óră nectarul acesta, care a pus balsam în tot-d'auna pe ranele cele mai arzétóre ; fără el, am fi murit póte ?

Iorgu. Elei !

Zulima. Așa ! Noi tóte colegele, dádeam miclele nóstre economii îngrijitórei, pentru a ni procura câte puțin tutun ; ne împărțeam fie care câte o țigărușă, o fumam cu cel mai sublim gust, ascunzêndune ca să nu fim văzute...

Iorgu. Unde ?

Zulima. În dormitóre. Ah ! ce nor visător simt că'mi cuprinde mintea ! — Mai ai tu multe țigări la tine Iorgule ?

Iorgu. N'am de cât trei acum.

Zulima. Oferámile te rog, Iorgule..

Iorgu. Cu plăcere.. eu mă voi resemna până ce m'oi reîntorče în Ieși.

Zulima. O idee! — Mi-am adus aminte de un cântec de la scólă... cunoști tu „Trăiască pipa consolătore!“

Iorgu. Nu; eu nu cunosc de cât o arie din Rigoletto: „La donna e mobile;“ pe acésta am cântato în tot d'auna, pentru bunul motiv că simțul meu musical nu mi-a permis să'mi memorizez o alta mai complicată.

Zulima. Ei bine, — fiind-că tot nu avem cu ce ne pierde timpul, hai să cântăm pianissimo, fie-care, cântecul nostru favorit.

Iorgu. Un duo!

Zulimo. Dar nu amêndoi deodată, fie-care pe rînd; de exemplu, începe, tu.

Iorgu. Ba tu, Zulimo; eu nu sunt tocmai bine la voce...

Zulima. Ba tu, ba tu.

Iorgu. Nu voi începe cu nici un preț

Zulima, (sculînduse). Cum, nu am atîta trece-re la d-ta?

Iorgu. Dar... dacă vrei cu dinadinsul să cânt, ei bine, să te aștepți la niște note, pe cari sfiala mea le-ar putea întona cu totul fals...

Zulima, (wîndui mîna). Atunci să cântăm amêndoi fie-care cântecul nostru particular în acelaș timp; și chiar de nu va fi tocmai armonic, nu va fi vina nóstră, — căci n'am studiat le contre-point.

Iorgu. Ei bine, Zulimo.. să cântăm:

Iorgu. și Zulima (cânt pianissimo împreună).

IORGU.

La donna e mobile,
Come la piume al vento,
Astre d'argento
Chi est in cielo!

ZULIMA.

Traiască pipa consolătore
Și eu țigara ce ne distrăm,
Ea în necazuri ne dă uitare,
Leacul la tôte e când fumăm!

(O scărțitură se aude la ușa din dreapta).

Iorgu și Zulima. Vai! Ce se aude!

Zulima, (speriută). De sigur mătușica se întorce de la vânat! Sunt perdută! unde să m'ascund?

Iorgu. Dar fugi în etac!

Zulima. E prea târziu... A! *(Se vâra sub o lature a șubei de la capătul canapelei, ascunzându-se complect)*!

Iorgu, (ap). În ce poziție mă aflu, măiculiță!

Scena VI.

Iorgu, Zulima, Zoîța.

Zoîța, (intră încetîșor; aparte). Câtă trudă în zădar! Afurisit de bursuc... nu i-am putut nici de astă dată veni de hac! Atâta muncă, — pentru ca să mă rentorec în etacul meu tot cum m'am dus, — fără nici o reușită! *(Zărește pe Iorgu stînd pe canapea).* Vai de mine! Dar ce ai Iorgule, mata nu dormi?

Iorgu. Eu... da... așa'i... că nu pot dormi... nici în ruptul capului.

Zoița. Și din ce pricină, Iorguțule?

Iorgu. Se vede că spaima afurisitului celui de bursuc mi-o alungat somnul.

Zoița. Cum, l'ai văzut?

Iorgu. Ba nu; — dar tot gândindu-mă la el, — și văzîndu-vă și pe d-v că vă duceți pe la mijlocul nopței la vînat...

Zoița. Ce, nu dormiai atunci?

Iorgu. Nici de cum.

Zoița. O! să n'ai frică de loc Iorgușorule; în casă nu pôte pătrunde el.

Iorgu. Cine știe... eu unul nu mai pot de frică!..

Zoița. Dar nu fii copil, Iorgule; și fiind-că nu mai ie mult până'n zori, iată, ca să nu 'ți fie frică, voi mai sta aicea puțin să mai conversăm câte ceva.

Iorgu, (aparte). Vai de mine! — Iți mulțănesc mătușică... pentru bună-voință; dar nu pot primi să te ostenești atîta pentru mine.

Zoița. Nici o osteneală! din contra. — Eu sunt deprinsă cu nesomnul... A îndatora pe cine-va, stă în obiceiul meu Iorgușor.

Iorgu. Dar nu voi mătușică.

Zoița. Nu fii încăpățînat; poți să te culci și să dormi fără grijă.

Iorgu. Dar nu mi-i de loc somn... (*Ap.*) Ce am să fac cu cea-l'altă de sub șubă?

Zoița. Dacă nu'ți e somn, mie nici atîta; să vorbim dar de niscaiva aventuri, — să istorisim ceva povești.

Iorgu, (aparte). Povești acum ! o Dómnă ! (*Tare*). Dar eu, mătușică, nu știu nici o poveste.

Zoița. Ei bine, — atunci ț'oi spune eu una cu „Doi Feți-Logofeți cu perișorul de aur creț“ și „Crăiasa cea furată.“ (*Se pune la cel-lalt capăt al canapelei*).

Iorgu (ap.) Sfinte tare și fără de mórte ! In misterele Inchizițiunii spaniole, n'am găsit și „tortura poveștilor...”

Zoița. „Acu, fost'o-fost, că de n'ar fi fost nu s'ar fi povestit, — a fost o dată o domniță tânără, cu pěrul galbèn, cu fața rumeóră, cu ochii albaștri, cu niște mânuți albe ca laptele, cu un picior mititel cât o scoică, cu niște...”

Iorgu. Las' c'o știu povestea asta, — nu te mai osteni mătușică.

Zoița. Atunci, să'ți spun alta : „ Acu, fost'o-fost, că de n'ar fi fost nu s'ar fi povestit, — a fost o dată o babă și un moșneag ; acu, ei trăiau într'o căsuță la capul unui pod...”

Iorgu. Și pe asta o știu mătușică ; nu te mai osteni în zadar c'o știu !

Zoița. Și spuneai că nu știi nici una talhărule ?

Iorgu. Așa mi se păruse.

Zoița. Și când me gândesc la nenorocita întâmplare din sanie...

Iorgu, (ap.) Iar, alta !...

Zoița. Căderea noastră... tu știi că trebuie să mă rușinez dinaintea ta.

Iorgu. Intr'adovăr, — era să ne rupem gâtul amândoi ! (*Ap.*) Și aș fi preferat mai bine de cât să mă aflu într'o asemenea poziție !

Zoița. Dar din fericire, — tu mai ales, — ai scăpat ușor, numai cu frica póte...

Iorgu. Dar să nu ne mai amintim acel moment trecător...

Zoița. Cred și eu trecător pentru tine, dar eu am picat pe partea dréptă unde mă aflam...

Iorgu. Ar fi bine mătușică să lăsăm la o parte amintirile triste...

Zoița. Atunci... nu știi tu vr'un cântec nou din „Dorul“ de pe anu ista, să mă înveți și pe mine... Zău! așa să trăești! cântămi'! c'aici la țară nu mai știm în veci de veselie, nici de chef!

Iorgu. Dar, parola de onóre, că nu știu nici un cântec; unde am eu vreme să mă ocup cu de-al-de-aieste pe la Ieși.

Zoița. Atunci ca să treacă vremea, oi să 'ți cânt eu unul... cam vechiu nu-i vorbă, dar fórte plăcut; ascultă: (*cântă încet*).

N'ar fi fost eu mult mai bine

Dacă nu te mai videam,

Și dacă eu pentru tine,

Inima nu'mi aprindeam!

(*Ușa din fund scârție și începe a se deschide; o lumină slabă străbate*).

Zoița. Vai de mine! cine vine óre?

Iorgu. Cine? — mi se pare că Maranda, pe care o chemasem de vr'un cias.

Zoița. Păcatele mele... ce are să gândească ea!... să nu mă vadă... unde se mă ascund... a! (*Trage altă șubă de pe canapea și se învelește cu ea,*

plecându-se la capătul stâng al canapelei. Iorgu rămâne încremenit pe canapă între Zulima și Zoîța

Scena VII.

Zulima, Iorgu, Zoîța, Maranda.

Maranda. Ce este conașule? la ce m'ai chemat? nu găsești papucii? (*Cască*).

Iorgu. Dar este mai bine de un cés, — ba poate și două de când te-am chemat.

Maranda. Apoi dă conașule, să iertați, ca omu, când 'l coprinde somnu. Adormisem iar și de n'ar fi tușit rău léhu de m'am trezit tocmai acu, — n'aș fi venit nici acu.

Iorgu. Ei taci, destul! dă'mi papucii și cărăte de aici.

Maranda. Iaca'ndată conașule; numa's cam roși de guzgani, dar tot îs buni de tîrîială, pentru musafirlâc. (*Se duce și se pleacă sub dulapul din dreapta, scóte o păreche de papuci și 'i aduce*). Iaca'i conașule, nu ț'ar fi cu banat că ț'am uitat și numele.

Iorgu. Iorgu mă chiamă; — și pune-mi'i ici, alături de pat.

Maranda, (*se pleacă cu opaița cu care venise în mîna stîngă, și pune papucii la piciórele lui Iorgu, dar apropiînd opaița de blană, acesta ia foc. — Toți dau țipete de spaimă; Iorgu sare în mijlocul casei; Zulima și Zoîța es de-odată și fug în colțurile opuse din fața scenei. Maranda rămâne în genunchi încremenită*).

Vócea lui Zamf. Ce este?! ce s'aude la tine nepóte!

Iorgu, (încet). Poftim și colac peste pupăză! (*Tare*). Nu s'aude nimic! m'a pișcat un purice de bătătură și am țipat grozav.

Vocea. Pii! da ce glas ascuțit mai ai! Tocmai când dormiam mai bine... Eu crezui c'a fi sărit bursucu pe fereastă la tine...

Iorgu. Nu moșulică!... D-ne ferește!

Vocea. Mai dormi încă Iorgușor, că mai e încă un ceas pană'n ziuă.

Iorgu. N'ai grijă moșulică, că dorm eu.

Zoița, (apropo dînduși sufletul). Ah!... înebu-nesc!...

Zulima, (de asemenea). Oh mon pauvre petit coeur!

Maranda, (ridicînduse încet și făcînduși cruci mari și metanii). Pré cuviósă mucenică Varvaro! ce-i și asta! (*Se retrage într'o parte*).

Iorgu. Tóte's bune, — dar ce mă fac eu de acum!

Zoița, (înaintînd). Dom-nu-le! ce s'a întîmplat aicea?

Zulima, (de asemenea). Acésta e prea mult, Dom-nu-le.

Zoița. Dar dum-ne-ta mat-mo-zel, ce cauți aicea?! .

Zulima. V'la l'impertinente! — Ce caut? Dar dum-ne-ta tocmai! ?.....

Zoița. Ce are a face una cu alta? eu m'am ascuns numai un singur minut, dar d-ta, câtă vreme ai stat sub șubă?

Zulima. Și eu óre nu m'am ascuns ca și d-ta, pentru un singur moment? dar dacă D-ta te-ai apucat de spus povești!....

Maranda. Aşa'i ducuşule; eraţi tare bine ascunse amîndouă!

Zoiţa. Taci dobitóco! cine Ț'o dat voe să vorbeşti?!

Maranda. Ei! ia'n ascultă mă rog ducăi! de-acum să nu pre tendeseşti așa cu „dobitóco,..“ Ehehei! mult m'ai purtat nitale de nas, — da mi se pare că de-acu te am și eu în palmă..

Zoiţa. Ce-ai zis stahie?! că mă ai în palmă? — Da ce? m'ai prins prădând pe cine-va, ori dând foc, ori ucigând, ori ce...? — Da nu te vezi tu singură ticălóso în ce stare ești, crezi că tótă lumea e ca tine?..

Zulima. Da *malheureuse!* din două rochii ale mele pe cari ți le-am dăruit, abia Ț'a ajuns pentru o fustă, à cause de... (*Vrea să facă un gest dar îș ia de seamă*).

Zoiţa. Și încă mai îndrăznești să cărnești, când mâni poimâni... tu, o femeie vădană de 15 ani...

Maranda. Să erți ducăi; la mine-i curată năpaste! Ț'am mai spus că într'o zi as'primăvară, când dormém pe prispă cu gura deschisă, am înghițit un puin de șerpe și de-atunci crește șerpele, tot crește păcatele mele, și mă zugrumă de vie. Oh sfîntă Varvară, crezimă! (*Plînge inăbușit*).

Zulima. *Quel mensonge, mon Dieu.*

Zoiţa. Eși afară! eși afară! (*Incepe a o palmui până ce o scóte din scenă*).

Scena VIII.

Zoiţa, Iorgu, Zulima.

Zoiţa. Să ne răfuim socotéla între nci: spune d-le, ce căuta sub șuba ceia matmozela?

Iorgu, (vrea să răspundă, dar nu găsește ce).

Zulima. Ia'n ascultă mătușă, sau mai bine zis du-du-că dom-ni-șó ră Zoiță! să încetăm odată cu autoritatea și cu pretențiile ridicule ale d-tale. Nu-ți recunosc nici un drept, și nu-ți dau voe să-mi ceri socotélă de faptele mele; îngrijeștete de-a d-tale: amuzézăte zi și nópte cu nesfârșitul d-tale vînat, — pe care nu'l ucizi nici o dată; și dacă voi avea ceva de răspuns, apoi nu d-tale voi răspunde.

Zoița. Ce zici tu Zulimo?

Zulimo. Zic, că precum eu te am lăsat în pace timp de ani întregi, să te dedai la plăcerile d-tale vînatorești, — să bine-voești a nu'mi cere socotélă, atunci când o dată, părăsită de d-ta la discreția întâmplărei, plină de gróză, — am pășit pragul pentru a cere sprijinul și curajul, de la verișorul meu care, trebuie să știi, e un tînăr cu cele mai nobile sentimente, cu o educație perfectă.... și despre care ai putut póte să ai o dovadă.

Zoița, (înduioșata). Intr'adevăr, — ai dreptate Zulimo.. E vina.... întâmplărei! (*Trecând la ea*). Iartămă Zulimaș că te-am bănuít o clipă... nu-mi închipuiam că tu ai putea să te îngrozești părăsîndute... și cred că n'ai s'o iei *afer!* nu-i așa?.. (*O sărută*).

Iorgu, (vra să vorbescă iar, dar nu-i vine nici o expresiune potrivita).

Zulima. De'i așa mătușică, să uităm totul, și să dăm cu toții mîna. (*Merge și aduce pe Iorgu în fața scenei în mijlocul amînduror*).

Zulima, (intenționat). Omul e născut ca să tră-

iască, să crească, să se iubescă... mai ales în familie! Ca să uităm totul, și să încheem o pace temeinică... eu ca mătușă îți dau voie să săruți pe verișorul tău Iorgu spre uitarea tuturor.

Zulima, (sărutându'l). Cu plăcere.

Zoița (aparte). Da grabnică'i nepoțica! (*Tare*).
Și eu ca mătușă, am dreptul natural.. (*Il sarută pe amândoi obraji*).

Scena IX.

Cei din'ainte, Zamfirache scóte capul pe ușa.

Zumfir. Dar ce vra să zică asta Zuli-Zoiță?

Zulima, (speriată). Papa!

Zoița (speriată). Zamfirachi!

Zamf. (extaziat de întâmplare, le întrebă cu privirea, când pe una când pe alta). Zulimo? Zoițico?

Zoița. Ce să fie... ia copilașul se spăriese iar de dihania cea afurisită care ne face zile fripte; începuse a striga, și noi, ca să'l liniștim,— îl mângăiam.

Zamf. Da ce nu spuneți așa din capul locului! — și eu prostul mamei preutese....

Zoița. Ce?...

Zumfir. Dar să lăsăm vorba la o parte, că i-ote, s'o crăpat de ziuă.

Zoița. Că bine zici! și noi nici n'am închis ochii. Zulimo, hai în etac să ne furișăm puțin de somn. (*Se aud lătrături*).

Zamf. Ducețivă puilor, că de acu rămân eu cu Iorgușor. Nu fii așa de fricos, mititelule, —

că nu-i așa de primejdios bursucul, — după cum se crede; iaca, întrébă și pe cumnățica, care l'a vèzut de sute de ori....

Zulima. Au revoir mon cousin! La revedere papa!

Zamf. Somn dulcișor puiule! somn dulcișor juvaerule!

Zoița, (eșind în urma Zulimei). Nu uitați că azi avem gónă mare! (*Dispare aruncând o ochiadă lui Iorgu*).

Scena X.

Zamfirachi, Iorgu.

Zamf. N'ai grijă că ții minte bine — Azi am să avem gónă mare, nepoțele; ai să te înveți și tu a trage cu pușca; — și o dată ce'i prinde gustul vînatului.... (*Se aud latrături iar, și glasuri în afară*). Dar ce să mai fie óre? ia'n se vedem la feréstră.. Uite! tot satul s'o adunat în ograda mé.... dar pentru ce dracu? — Nu cumva o fi vr'un bont?!... ori că s'a fi întâmplat vr'o primejdie, Iorgule dragă!

Iorgu. Da știi și eu ce póte fi?

Zamf. Iorgușule, — eu unu n'am curaj să ies... așa neimbracat cum sînt; mă duc în etac să'mi îmbrác câte-va cojóce... ista și eu blana cea mare; tu rămâi aici, și dacã nu ți'i frică — întrea-băi „ce vroesc“?! (*Ese tremurând în odaia lui*).

Scena XI.

Iorgu singur.

(*După o paușă fórte mare*). Ce mai feredee reci

și calde ! ce mai de dușuri uncropite !... Și pentru o ast-fel de viață am venit eu ôre la țară?! Ci-că să mă mai distrez ! să mă mai amuzez ! Ba că chiar ! una peste alta istoriele curg ; n'am vreme să'mi dau socotélă de cele întâmplate cu un sfert de cias înainte, — și iată acum mai sunt însărcinat de a întreba și pe tot satul că „ce vra de la conul Zamfirachi?“ (*Trăgându'și ciubotele*). Fie ș'asa ! Din două una : ori c'am să ies de aicea c'un dosar plin de subiecte pentru ode și elegii pe timp de vr'o câți-va ani, — ori c'o să mă aleg cu capul spart ! (*Se îmbracă cu blana*). Acum să plec.

Scena XII.

Zamfirachi, Iorgu.

Zamf. (*învălit în vr'o trei blani*). Ei nepôte, vorbit'ai ? întrebatu-i'ai ? te ai înformăluit de ce vroesc mitocanii ?

Iorgu. Intr'un minut moșulică ; alerg. (*Pornește spre ușa din fund, și se lovește în pept cu primul Nistor, care intră urmat de Superlativescu, și o mulțime de țărani vânători*).

Scena XIII.

*Nistor, Superlativescu, Iorgu, Zamfirachi,
Vânători.*

Zamf., (*aparte, tremurînd*). De acum mi se pare că mi s'o împlinit ! de sigur că vin să mă tóce hoțomanii făr-de-lege.

COR.

Buna dimineța! cône Zamfiraș,
Iată că venirăm cei mai buni pușcași.
Cu pușca'neârcată, și eu câni vr'o sută
Ce's în stare lumea tótă s'o asmută!

Zamf., (tot tremurând). Voi fraților! — da pentru ce atâta tărăboi?! ce v'am făcut eu pacatele mele?! ce?!

COR.

La ochi punem pușca, nimic nu ne-abate,
Urlă codrii țepeni când glonțul străbate!
Căci noi toți d'aicia suntem buni pușcași,
Lui Stefan cel Mare suntem drepți urmași!

Zamf. Tóte bune! și voi sunteți ómeni fórte vrednici, fórte harnici.... și fórte de trébă și meșteri pușcași, și... numai nu știu ce puteți s'aveți cu mine?!

COR.

Mórte! jurăm mórte, la ori-ce dușman,
Ce nu lasă'n pace pe bietul țeran;
Glonțul să'l străbată, să'l culee năuc!
Piară deci bursucul! mórte în bursuc!

Zamf., (remânând un moment extaziat de bucurie). Ce!... bursucul era pricina?! (*Pufnind grozav de rîs*). Dar bată-vă să vă bată tóte norócele cu oborócele! — D'apoi bine fraților, și era vorba de bursuc?...

Nistor. Da de ce'mi credeai cône Kiriluș!

Zamf. De ce — d'apoi... (*Aparte*) Să nu'mi dau frica de gol! (*Tare*). D'apoi eu credeam că e vorba...

Iorgu. De ce moșule ?

Zamf. De bursucésă fraților ! așa ! Fraților, așa, trebuie să dăm mörte în bursuci ! Așa fraților ! mie unul mi-o făcut o mulțime de pacoste.... să'l gonim, ómeni buni ! să'l ucidem ómeni buni, că alt-fel nu mai rămânem nimeni în sat cu....

Nistor. Cu cucóși, cóne ! Dracu știe ce are năzdrăvanu cela de bursuc, că mai mult la cucóși s'aține. Inchipuește'ți că mie mi o mâncat nadolénu cel mare, roșietic și crestat, care'l ținem de prăsilă ; ș'acu ghietele găini numai googese tótă ziua de jelea lui ; de ouă pace, nu se mai ouă nici una....

Un pușcaș. Dacă și mie, cóne, — nu ț'ar fi cu bănat că mă vîr în vorbă, — mi-o mâncat rățoiu cel leșăsc care tot de prăsilă îl ținem și eu.

Superlativescu. Eu, încai am îndurat o stricăciune ireparabilă, din partea nefastului patruped carnivor și ovivor ! Cunóșteți cu toții, — domnilor și frați, — acea admirabilă și superlativă pasăre de genul masculin, care făcea ornamentul curței domiciliului meu domestic, și care se denumia pichiroi ! Ei bine, d-lor și fraților ! acés-tă pasăre, podóbă superlativă dependinte de proprietatea mea, mi-a fost sfășiată fără milă, fără îndurare, de crîncenul patruped carnivor în mod definitiv !

Zamf. Vorbești tare frumos de pichiroiul d-tale, d-le cum te chiamă, dar mai scurt ar fi mai înțeleș.

Nistor. Nu ț'ai uita cuvîntu, cóne Zamfira-che ! — Pornim cu toții la gónă, așa'i ; dar să'ți

mai spun ș'o veste bună : Domnul ista, îl vezi — profisoru, — pe lîngă foncția și fălcile lui de pământ care le are, pentru c'o fugit dascălu de la strana mică de la biserică, părintele Maftei l'o luat pe dînsu chîiar asară, cum am eșit de aici ; o rupt tocmala la jupînu Strul pe tejghe ; o băut și adalmașu ; așa că flăcăul are amu foncție, are fălci, și are dascălia la strana cea mică, cu parte dréptă cu cel de la strana mare la a treia parte din colaci și colivă, pentru-că două părți li ie părintele Maftei și cu conîța preutésa. Și dacă s'a purta bine dascălu... ista și eu, d-l profisor, — apoi vezi că'i băet cu glagori ; — și pentru că ducuța Zulima...

Scena XIV.

Cei dinainte, Terinte, alergând.

Terinte. Cucóne! cóne! sai! săriți ómeni buni și nu lăsați!..

Toți. Ce este?

Terinte. Vai păcatele mele... nu mai pot... am alergat într'un suflet... cît un ghihol!...

Zanf. Ia'n ascultă mă trîntore, — nu cum-va vii să ne sparii iar ca ieri cu bursucu din poiată?

Terinte. Ce poiată! ce bursuc! acu'i mai rêu de cât bursucu! închipuiți-vă că un șerpe.... un balaur.... așa de mare... încolăcit...

Toți. Un șerpe! unde?

Zanf. Săriți ómeni buni! închideți ușile și fereștele!

Nistor. Da unde l'ai văzut tu, mă gură spartă, șerpele, de țipi așa de amarnic ? !

Terinte. Unde să'l ved ! nu l'am văzut nicăeri...

Toți. Nicăeri ! ?

Terinte. S'înțelege că nu l'am văzut, pentru că'i ascuns... da nu'l știi cône ! nu'l știi?... șerpele mamei ! care l'o înghițit ast primăvară, pe când se cocéu cireșele ! acu șerpele o început a se frământa, — și mama nu mai póte ; m'o trimes la baba Măriuca s'o aduc să'i hiarbă o căldare di lapte dulce, ca să tragă șerpele la lapte... și n'am găsit baba, și mama se bocește și se frământă... Săriți ómeni buni ș'o agiutați ! (*Apucă de mână pe unii și pe alții*).

Zamf. Da dute naibei cu șerchii tēi cu tot ; ce ? eu știu a scóte șărchi ! dute la babe ori la bărghier !

Superlat. Domnilor și frați, — nu e de întârziat nici două momente : șerpele este un animal fără mâni și fără picióre, — el se târăște pe pân-tece, prin puterea centrifugă anulară ; el posedă în limbele sale veninóse, un lichid care...

Zamf. Ia'n lasă d-le dascál istoriile iestea ; noi avem trébă cu bursucu nostru acu, și nu cu șerchii altora ! Să ne pornim fraților dar la vînátóre, și să jurăm cu toți ca niște viteji stră-nepoți a lui Bogdan Dragoș, Radu-Negru, Stefan cel Mare, Alexandru cel Bun...

Superl. Ai uitat pe Mihaiu Viteazul a cărui epocă e predecésóre...

Zamf. Da fie și a lui Mihaiu Trézul, — să jurăm mórte bursucului !!!

Toți. Mórte bursucului !

Nistor. Tii, ce păcat că s'o disfăcut gvardia mânincipală, că alt-fel aş fi pus să cânte tóte surlele şi darabanele lighiónei!

Zamf. Să pornim şi fără gvardie! — Ieţi şi tu Iorguşor o puşcă... na-o pe asta... eu ieu pe cealaltă...

Toţi. Să pornim! (*Se pregătesc să iasă*).

Scena XV.

Cei de mai înainte, Zoiţa.

Zoiţa, (*costum scurt de vînat, puşcă pe umăr, taşcă, corn etc.*) Opriţivă! să plecaţi fără mine? este cu putinţă?!

Zamf. Ba nu'i — că bine zici!

Zoiţa. Eu care m'am jurat să mă vedeţi mór-tă de n'oi sdrobi cu mânele mele blestematul de bursuc, tocmai eu să nu fiu în mijlocul vostru?

Nistor. Bravosu ducăi Zoiţa! ştii vorba cea în pildă: că „nici o turmă nu póte merge la drum fără catâr..“

Zoiţa. Ce! catîr! próste comparaţii! — Dar trec, şi zic: Sunt cu voi, fraţilor! şi cu voi voi merge până la extrimitate!

Superlat. O! ce curaj superlativ de genul fe-menin!

Zoiţa. Dar plecăm o dată?

COR.

Plecăm! plecăm cu voe bună

Pe bursuc să il vînam!

Plecăm! plecăm toţi mână 'n mână,

In bursuc mórte să dăm!

(*Toţi es*).

Scena XVI.

Zulima, apoi Iorgu.

Zulima, (după un moment ese din odaia ei, traversază scena, merge la ferésta din fund o deschide repede și striga cu jumătate de voce). Iorgule! Iorgule!

Iorgu, (de afară). Aud!

Zulima. Apropiete!

Iorgu, (la fereastă în afara). Iatămă's, scumpă Zulimă!

Zulima. Și poți tu pleca fără ați lua un adieu, de la mine!...

Iorgu. Dar ne vom revedea în curînd!

Zulima. Și dacă bursucul te-ar ataca cumva?...

Iorgu, (cuprinzîndu'i talia și sărutînd'o). Mă voiu păzi bine, ca să mă întorc întreg, — precum pornesc! (Fuge).

Zulima, (închizînd fereasta). A început a se măi desmorți... uriciosul!

CORTINA CADE.

ACTUL AL 3 LEA

O pădure acoperită cu omăt. Un bursuc mic stă în mijlocul pădurei și se îndeletnicește cu jupuirea unui pui de curcă.

Scena I.

Stanislav, (se aude cântând din stînga).

Kracoviaca pana,
Liuba moi Soltana !

(Apare sorbind dintr'un șip negru. Bursucul fuge în tufe).

Kracoviaca pana,
Liuba moi Soltana !
Ia ei dam șmitana
Kracoviaca...

(Ducând rachiul la gură, întrerupe cântecul). A te pascudni jid ! tîrtan — zis na dânsu dat 50 dram rachi cu praf di pușca ; — el zis nu-i treba praf di pușca ; ia zis na dânsu treba na ceri leli Maranda, i dori șerpi... *(Bea).* El zis n'ai dat 50 dram, — a ia vedi nima nici 15 dram na șip !.. Iac ia fac prinț di isnova, ia trimete toți jid na Sibir, ca să nu dai 50 dram la 5 dram. Leli Maranda zis trebă graba, șip ungi cu rachi, cu praf di pușca, pentru scoti șerpi !. . Șerpi !... a ti slogeica ! — Pi min durut mult serți

de leli Maranda; di zeci luni i jumati di cînd intrat la pan Zamfiraschi, — ia fagaduit cumper na dînsa ciurceli; ia nie cumparat, a ia dat. (*Bea*). Ai? n'ai mai rimas nimica?! a pas-cudin jid, ci duc ia la Maranda? Ano! ia ducim la dîns şipu... rachi mai bun pus nuntru, — am si dau şip sâ... (*Se aude pîrintele Maftei întonînd o arie bisericească*). A  o to est? vini popa Matias aici! — ghini n'am mîncat nimic, — ia ieu anafor la dînsu...

Scena II.

Stanislav, Pîrintele Maftei.

Maftei, (îmbracat ca de zîntăi, cîntă). Cu domnul şî darul s eu...

Stanisl. A ! bun dimineată parint Matias !

Maftei, (aghezmuindu'îl). Domnul să te aibă în paza lui cea sf - - nt  !

Stanisl. A ghge pornit prin paduri parinti ! tam nie  est alt cristian dichit jup n Strul... mergi na sfinţeşti na d ns ?

Maftei, (c nt nd). Zis-au Domnul să nu se cerceteze faptele, ş  precum  mp r ţia ceruri...

Stanisl. A ia vrei întreba parint, iac nu vrei spovadueşti pe leli Maranda bucatari  na conu Zamfiraschi... ie dori pi d ns şerpi, albo poti si mori...

Maftei. Ce spui fiule ! Maranda'i bolnav  ? Atunci trebue spov duita numai de c t. „Omu ca frunza, zilele lui că flórea că- - - mpului.“

Stanisl. Maranda n' est flori ! a no mergem parint ?

Maftei. Acu nu fiule, că trebuie să mă duc cu zîntei la fiii cari s'o mănecat prea tare, și pe care oi să'i gădesc la jupânu Strulică; da îndată ce-oi mântui vin la „róba lui Dumnezeu, să'i citesc desfacerea páca-a-a-atului său.“

Stanisl. (*strângând nâna părintelui*). Ano, ia ștepta pi tine parint... iac vini din grab dam un franc.... ruschi.

Maftei. Vin! cum să nu vin! mai ales... „Zis'au domnul că gura păcătosului să nu grăiască....“

Stanisl., (*pe aria care cânta Maftei, începe a întona și el „Kracoviaca,” până ce popa dispare spre stînga*). — Ți dus parint?! tari bun; iac vii spovaduiești Maranda ia dam la tine franc ruschi, cari nu umblă în tîrg, — dacă nu se mori nu dam na tine nimic, — cumparam na Maranda ciurceli! (*Se aude un cor bărbătesc cîntînd și apropiînduse*). Ale to Țo iest!? (*Remîne ascultînd*).

Scena III.

Stanislav, apoi Zamfirachi, Zoița, Nistor, Superlativescu, Vînători, și la urmă Iorgu.

COR, (*în culise*).

Hai băeți! hai la vînat!
In bursue mórte să dăm!
Hai cu toți, căci ne-am jurat
Cu viață să nu-l lasăm!

(*Toți apar, urmînd corul*).

La gónă! la gónă! eu toți haidem,
Bursucul să'l asmușim!

Voinici! voinici! eu toți suntem,
Pe bursuc deci să năvălim!

Zamf. Stați! opriți-vă d-lor, frați și consin-
geni! — Iată... aici e mijlocul pădurei; aicea e
pătulul, în care se proslăvește îngrozitorul ani-
mal! dar de-acu, rămâne să-i găsim ghizunia, și
o dată ghizunia bursucului găsită, punem mâna
pe el.

Nistor. Inchiem proțept-verbareț.

Zamf. Da ce să mai strîci timbru gubernu-
lui di giaba? — nu mai închiem nici un pros-
pect... ci îndată ci vom pune mâna pe bursuc,
îi discărcăm un glonte în numele tatului! —
Numai să luăm sama bine, fraților domni! să'i
discărcăm puștile drept între urechi, — că de nu,
póte să sară, să facă primejdie.

Zoița. Acestea sunt secretele vînatului! Nu-i
așa că eu ți le am spus, Zamfiraș?...

Zamf. Ba dreptu'i Zoițo, cumnățică, că tu la
multe m'ai învățat, — că la multe nu m'am prea
priceput eu în viață... (*Incet Zoiței*). Vezi de nu
'mi prea zice: Zamfirachi! „în fața lumii;“
zi-mi: „cumnățele dragă!“

Zoița. Pardon! m'o luat gura pe dinainte,
Zamfiraș dragă!

Zamf. Cumnățele... ț'am mai spus!

Stanisl. Cucon pan Zamfiraschi, ia vazut pan
bursuc fugit na tufi, ia vrut fugim după dumi-
lui, a iel fugit mai iuti iac ia...

Toți. L'a văzut? unde? cum!

Stanisl., (*arătând în toate părțile*). Fugit ici, i-
colo, idincolo...

Zamf. Auzi al dracului! se răpede în tóte părțile... (*Aparte*). De nu s'ar rezezi pe nevăzute și la mine, c'apoi.

Zoița, (*care l'a auzit, incet*). Nu te teme cumnățele, că dór eu mă țin de tine, și oi să ieu sama de tinișor mai dihai de cât de mine.

Zamf. Mulțămesc Zoicuțule... (*Vré să o sărute, dar aducânduși aminte de locul unde se află, se oprește în grabă*). Eram să fac o dobitocie... (*Tare*). Așa dar, ascultați voi ómeni buni, și d-lor frați și consângeni. Am zis c'am zis'o ș'o mai zic ș'acu, că ceia ce-am zis, să nu să zică c'am zis: că n'am zis. Am zis, că cine-a fi voi-nicu să dobóre pe indrăcitu de bursuc, să știe de la mine că-i dau un șfert di napolion, fără zimți, și cinci ocă di vin alb, din tómnă trecută... Asta am zis eri, ș'o zic și azi, ca să nu ziceți care cumva, că eu am zis c'am zis că n'am zis! (*Terminând cuvântarea*). Am zis!!

Toți. Să trăești boerule!

Un pușcaș, (*aparte*). Căt a trăi șfertu di napolion și cele cinci ocă di gin!

Mai mulți pușcași. Da dacă l'om ucide cu toți, ni dai la toți câte. .

Zamf. Da fraților! vă dau la toți un șfert di napolion, și patru ocă di vin alb din tómnă asta; așa am zis c'am zis, și ceia-ce am zis o dată apoi zis-îi!

Nistor, (*aparte*). De mi-ar chica în palmă bur-sucu naibei, că mare nevoe mai am de gălbanași, — că să mai lumineze cé primărie când 'i face specție domnu suprefect; — că de n'oi lu-

mina ghine, mă trezesc că cât te-ai șterge pe o musteață, mă suflă...

Superl., (învocând cerul). O! de aș avea sublima și superlativa prilejiune, de a străpunge anima acestui bursuc! cât prestigiul meu s'ar înălța de superlativ! cât ochii adorantei s'ar înflăcări pentru pasia mea!

Zamf. Dar fraților! ci hai să purcedem o dată cu góna! trebuie să începem a urla, a hăitui! să asmuțăm câinii, să scótem pe bursuc din ghizunie; — că altfel nii di geaba!

Nistor. Adevăr ai grăit cóne. Iă flăcăi pregătițivă cucóșele puștilor, și luațile la ochi! (*Alipinduse de Zamfirachi*, — *intim*). Cóne Zamfiraș; domnu ista, Șperlănescu, profisoriu din sat, cari o intrat la strana cea mică, care și are falcile de pământ, i-am făgăduit eu că dacă s'a purta bine, și m'a scăpa de datoria pe giuncanii cei ce i-am cumparat de la Ilie Proțap, îl il ieu notar la mine, la primărie, chiar de astă-zi, că celant s'o dus pe urlați cu vr'o trei-cinci vite di pripas a creștinilor din satul de alături, pe cari îl trimesesem să li vândă la iarmarocu de la Frumósa, cu bilet în regulă, dat de mine, și a treia parti din cîștig... și el potlogaru, o fugit cu toți banii di pi vitile creștinilor. Ș'așa precum își spun, cum eu n'am notar, și cum el nu se duci la școlă di cât o dată pe săptămână, gioia după masă, și cum la biserică n'are treabă de cât Duminica la leturghie: așisderea am crezut să-l ieu eu de notar. Și așa precum își spuneam, flăcău are profisoria, are falci, are dăscălia, are vitișóre și mai are încă și notăria;

și pintru-că tóte ieste îi aduc la un loc, un vi-
nit de piste... (*Se aude pãrintele Maștei cântând*).

Zamf. Ia'n auziți glasu popei! nu cumva vi-
ne și el să ne ajute la vânat?

Stanisl. Nie! dumilui popa, vini di la crișma,
unde fost dat zintêi na Strulschi...

Nistor. Apoi dacã ni-o eșit popa în cale, n'are
sã ni meargã tocmai ghine, cónce Zamfirachi!

Scena IV.

Cei de mai 'nainte, *Pãrintele Maștei.*

Maștei. Bine-cuvintează stãpã-à-âne... (*Se cam
clatinã din când în când*).

Zamf. (*viindu'i înainte*). Da ce cauți pãrinte
Maștei așa de dimineață prin pădure?

Maștei. „Jertfa domnului dintru împărăți-i-i-
i-ia vea-a-a-acurilor!“ (*Stropește pe Zamfir*).

Zamf. Ia lasã pãrinte nu mẽ mai strochi,
cã's ud eu destul ș'așa... și spune mai ghine di
undi vii?

Stanisl. Ia spus, parint vini di pi crișma.

Maștei. „Gura păcãtosului grãita neadevãrul,
carei so-o-o-orã cu minciu-ciu-ciuna!“

Nistor. Apoi s'o trecut popa cu de deochiu!—
Ia'n ascultã-mã pãrinte Maștei, — ori spune ce
cauți, ori căutați de drum, și nu mai eși în ca-
lea omenilor când îi să purcedem la vr'o trea-
bã desdidimineată!

Maștei. Tacã'ți liopnița jupâne Chir-Ghiogã,
cã mi te ieu la botezat cu iest fiștoc de te duci
ca gãinile cele murate pãn'acasã, „auzit'ai tu
fi-i-i-i-iule?“

Nistor. Mă băeți mări, auzita'ți voi bagiocură! să bată popa pi primarul satului Manta Roșă! „domnu“ Nistor Chirghiógă?! — Da nu mi te temi n'auzi părinte că mi te-om umfla pe sus și te-om anunța la potropopa de la Vișan, — și i-om spune — că boteji ómeni fără cerfificat de la primărie, și îngrochi pe morți fără zapiscă de la domnu doftor, ha?

Maștei. Hehei, bade jupâne! se'nțelege că cei botezați n'aveau țártificat dela primărie, că tu li-ai luat părăluțele pentru țártificat și le-ai papat în loc să li treci la condică! ș'am îngropat pe Ichim a Vasilcăi fără țidulă de la doftor, — că l'ați bătut voi de l'ați scos din sănătate...

Nistor. Da nu credeți ómeni buni că spune palavre părintele!

Maștei. Nu bagiocori tagma preoțescă că'ți cetelesc moliftele sfintului mare mucenic Vasile Bogoslov. Prea sfinte mare muceni-i-i-ce, îndurate asupra pacato-osului de Nistor, și smintește'i mi-i-intea și leagă'i...

Nistor. Păcatele mele! săriți pe popă băeți!

Zamf. Da lasați'l ómeni buni, — lasă'l jupâne Nistor, că părintele 'i cu chef, și d-ta nu ești tocmai tréz...

Nistor. Nu se póte! pe el, și duceți'l la potropopă, și astupații gura să nu cum-va să mi citescă vr'o moliftă de smintélă. (*Pușcașii vor să încunjure pe părintele, — când o morăitură foarte tare de urs, vîră pe toți în spărieți, în cât remân încremeniți care pe unde i-a apucat.*)

Zoița, (*dupa un timp, tremurînd și abia vorbind.*) Zamfirachi... unde ești...

Zamf. Ia-ia-iacă-tă-mă's.. aici.

Zoița. Da óre ce s'a auzit, Zamfiraș ?

Nistor. Un morăit de urs, cóne !

Maftei. „Dumnezeu trimes-au urșii copchiilor neastămpă-ă-ă-ărați...”

Zoița. Un urs ! suntem prăpădiți mondiu ! suntem prăpădiți !

Zamf. Dar unde și de unde's urșii ?

Țaranii. Da știm și noi cucóne !

Superlat. Ursul este un animal carnivor, patruped și erbivor tot o dată ; el are patru picóre, dar câte o dată se servește numai de două ; în timpul iernei ursul pică într'o letargie sau somnolență care 'l face să dórme timp de șese luni, și...

Zamf. Ce mai îndrugi la gugóșe pricopsitul ! da acu nu-i iarnă, — și nu l'ai auzit cum morrăește de al naibeii...

Nistor. Da nu [mi te speria cóne Zamfire, că nu ne temem noi așa de ti-mier-ce ! ș'apoi am între băeți colea, un flăcău chitaci, care o crescut pe la Crăpați, și s'a fi luptat el cu urșii câtu-ții turnu Goliei... — Ia aprochii-te mă Gavril a Todiróei încóce. (*Un țaran se apropie*). Tu ești din Crăpați mă ? nu-i așa ?..

Gavril. Ihî !

Nistor. Și vèzut'ai tu de când ești ursu ?

Gavril. Ihî !

Nistor. Mare mă ?

Gavril. Ihî !

Nistor. Fioros, mă ?

Gavril. Ihî !

Nistor. Și te-ai aprochiet de el, mă ?

Gavril. Ihî!

Nistor. Ş'ai pus mâna pe el?

Gavril. Ihî!

Nistor. Şi mi l'ai doborît de-odată, mă?

Gavril. Ihîhî! — ba'ncă l'am şi 'nghiţit ca pe-o găluşcă! (*Toţi scot exclamaţii de mirare.*)

Nistor. Ce spui tu mă? ai fost tu în stare să înghiţi un urs întreg, mă?

Gavril. Păi cum! — ba la vreme de fôme înghit eu şi cinci!... ehehei!

Nistor. D'apoi ce fel de urşi înghiţi tu mă Gavril?!!

Gavril. De măliguţă cu caş, jupâne primare!
(*Toţi pufnesc într'un râs groznic.*)

Nistor. (*furiós.*) Măi batâte tóca lui Dumnezeu din cer, d'apoi de urşi de măliguţă te-am întreat eu?

Gavril. Păi di care?

Nistor. Cei de carne şi de ciolane!

Gavril. Păi de ceia n'am văzut, di cât la Ciubică ursaru...

(*Se aude din nou morăitul ursului; gróza cuprinde iar pe toţi.*)

Zamf. Vai de noi! ne-am luat cu vorba ş'am uitat s'o tulim... la fugă jupâne domnule primar, la fugă cinstite dascăl... Iorguţule! aveţi curaj şi aţineţivă după mine. (*Ursul morăe iar.*)

Toţi. La gónă! la gónă!

Zamf. Fugiţi flăcăi, că mă ieu şi eu tot în urma vóstră! prindeţi la coraj băeţi! să nu te prăpădeşti Zoiţicule... Dă poftim! altă belea! bursuc mi-o mai trebuie mie! vînat mi-o mai...
(*Fug care încotro speriaţi.*)

Scena V.

Iorgu, Terinte.

Terinte, (apare din dreapta și merge tiptil după Iorgu, care pleacă liniștit în partea opusă). Connașelule, ia'n mai stăi o lecuțică .. nu te lua după boeri...

Iorgu. Ce vrei măi băete? N'auzi că umblă urșii pe-aici, și pôte să neajungă!

Terinte, (pufnind de rîs, aparte). Naț'o bună! ci-că-i conaș tîrgovăț! O'nvățat pe la nevastatatei și nici nu cunoste cum morăe ursul! (*Tare*). Păi ghine, conașule, — păi n'ai priceput 'niata în capu nitali, că ursu cel strașnic... eram eu!?

Iorgu. Cum tu, tontule?

Terinte. D'apoi măi așa! d'apoi n'am morăit de eram să'mi sparg gușteru! ca să sparii pi cuconu și pe ceilalți țopărlani, ca să-i fac s'orupă de gónă!

Iorgu. Și pentru care cauză?

Terinte. Cum ai zis?... pentru care căuș?!

Iorgu. Pentru ce cauză sau pricină, nepriceputule!

Terinte. Aha! din ce pricină! apoi zi așa het beget códa-vacei, că dór... iaca, — bat'o pozna s'o bată... da unde am pus'o óre...

Iorgu. Cum, unde ai pus pricina?

Terinte. Apoi stăi că nu'i dau de capăt conașule... unde dracu am vârit'o?

Iorgu. Dar ce? vorbește o dată...

Terinte. Apoi pricina ceia... care mi-o dat'o să ț'o dau...

Iorgu. Cine ?

Terinte. Ducuța Zulima ! frate dragă. (*Scuipând în jurul lui*).

Scóte drace ce-ai ascuns,
Că Țoi da un câne tuns,
Și o óie și o mătă,
Și un cap de prepeliță !

Iorgu. Ce naiba boscorodește tontălăul acesta, și mă ține încă pe loc aici să deger ! Ai să sfârșești o dată sau nu ?

Terinte. A ! ce dobitoc m'o mai făcut mama ? Mi-am pus pricina ceia în cap, ca să n'o uit și tot ucigă'l tóca puse códa pe ea ! (*Iși ridică încet căciula, și scóte o scrisóre în formă de sul și strîns cu degetul în zigzag*).

Iorgu. Dar ce e asta ?

Terinte. Păi vez'o !

Iorgu. Pare a fi o artifiție, ori o jucărie de hârtie !

Terinte. Ba nu-i tifiție, conașule, îi ravaș ; dacă știi a slovini, apoi să'mi spui și mie ce'ți cântă acolo ducuța.

Iorgu. (*deschide cu greu scrisórea*). Curios mod de corespondență mai au și pe la țară !

Terinte. Așa scrie duca !

Iorgu. Ei taci ! (*Cetind cu jumătate voce*). „Mon-„sieur Iorgu ! — Profită de ocaziune că tata lip-„sește, — și vino de mă mai vezi... Am ceva ur-„gent de comunicat. — Secret și mister !

„Cu al vestalei dulce și limpede foc,
„Cu surisu'n buze și durerea în piept,

„Stau prea annuiată în acest trist loc ;

„Și dar amuzarea de la tine-aștept!...

„Pour toujours ta petite

Zulima K. Zefireanu.“

Terinte, (care a ascultat scrisoarea pe la spatele lui Iorgu). Hei ! d'apoi aici duca'ți scrie păsărește, d'apoi mie mi-o spus rîtos omeneste, că adicătelea ca să'ți spun, că ti așteaptă acasă, pân' ce nu se întorce boeru, și că eu să fac toate chipurile să fac pi boeri să nu se întorcă digrabă...

Iorgu. Ei destul-destul !

Terinte. Ci distul-distul... ci distul ! duca 'mî spusese ca să duc pe bursuc să-i arăt ghizunia boerului în capătu celant a pădurei pe un' ș'o întercat dracu copchiu ; — d'apoi că eu m'am priceput și mai ghine de cât duca, — că dór capu niu a mai fost iel la dascal ; ș'asa unde am început eu a morăi cum făcem când m'o dat mama Maranda mai anțerț la școlă, di puném pi gónă pi dascălu ! — Da nu știi conașule că și eu știu sloveni otiotio ! „Te-e-te-rinti-rinti !“ Ei ce zîci ! nu'i așa că de acu știu să'mi slovinesc numele, și pot să fac sînet și di cinsprece lei, — când m'oi înciuda !

Iorgu, (*gânditor*). Ce poziție afurisită ! cum să'i las pe toți... și eu singur... și dacă s'ar întorce cum-va.

Terinte. Hehei conașule ! să n'ai grijă ! Terinte nu-i așa de nătărău cum îl arată chipu ! — Niata pornește acasă, — și eu, oi să stau din partea asta dinspre drum, și când oi vedea vr'un chicior di om că vrea să s'aprochie di casă,

îmi umflu gușteru, și ni-ț'oi morăi di s'or spă-
ria și urșii... cei di la Crăciun!

Iorgu. Va să zică, pot conta pi tine?

Terinte. Ci? ci să faci pe mine?

Iorgu. Pot nădăjdui pe tine?

Terinte. Păi, mai rămâne vorbă!

Iorgu. Atunci, rămâi tu aici, că eu plec.

Terinte. Pleacă iute conașule, că ducuța a fi
făcând zimbri...

Iorgu. (face câți-va pași, și zărind între tufe
pe bursuc, dă înapoi infricoșat) Ai!

Terinte. Ce'i conașule!

Iorgu. Privește... cole'n tufe!

Terinte. Colo... î-îi bursucu conașule!

Iorgu. Bursucul!!

Terinte. El-îi bată'l răscrucea! pune digrabă
mâna pi ceva... pi vr'un cuțit, ori ghine zici că
ai și pușca... pune mâna pi pușcă conașule!

Iorgu. Dar nu știu dacă'i încărcată...

Terinte. Nu face nimica! pune-o la ochi și
trage, c'a boerului îi di cele „Leșiofete“ care
bate cinci zeci di glonțe pi clipeală fără s'o
mai încarci nici o dată, — și nici un glonț nu
nimerește la sigur.

Iorgu. Dar de va sări la mine...

Terinte. (sărind într'un copac). Da ai coraj co-
nașule, ce dracu! că dar ai învățat la nevasta-
tatei! — Ce ți'i cu târgovețul covrigar! tot nu'i
ca românu neaș de la țară!

Iorgu. Dar ce să fac... și iatăl că nu dă în
lături de fel!

Terinte. D'apoi să te temi Conașule di un ghet
păcătos di bursuc! alelei! ci rușine!

Iorgu, (înaintează încet spre bursuc, cu pușca la ochi). Să trag acum óre Terinte ?

Terinte. Da aprochiete mai tari, că'i pré di diparti, și puștile ieste „Leșiofete“ nu bat de cât la zeci pași. — Iaca acu... acu aprochiete ! mi se pare că face mătăanii.

Iorgu, (se apropie mai mult; bursucu se repede și apucă cu dinții de țava puștei; *Iorgu* trage pușca după dînsu, dar bursucu rămâne aninat, țipînd grozav). Vai ! ce istorie !

Terinte. Nu lăsa pușca conașule că ni prăpădim ! trage 'n el conașule, trage di cucoș... trage di chedică ! dă-i foc !...

Iorgu, (tăriind bursucul în mijlocul scenei, pușca se slobóde, și bursucul se desface, rămîind mort.) In sfîrșit, l'am ucis

Terinte, (scuipându'și în sîn). Slavă ție sfinte Terinte, c'am ucis și pi bursucu ist îndrăcit ! (*Vrea să se scobóre din copac, dar se oprește*). Da ia'n chipăie'l conașule și vezi, îi mort de-aghinelea, ori numai se face mort în popușoi ?

Iorgu. Dar vin' și'l vezi și tu !

Terinte. Ba să mă ferescă sfîntu Terinte !

Iorgu, (pipăindu'l cu stratul puștei.). E mort de-a binelea !

Terinte, (scoborându-se). Da nu știi a chipăi ghine ; ia să'l chipăi eu. (*Se duce aprópe de bursuc, și dă îndărăt*). Mi se pare că să uită chiorîș la mine !...

Iorgu. Dar nu te teme Terinte !

Terinte. Cine eu ? ! da eu îl unflu în spate și pornesc acasă cu el....

Iorgu. Tare bine ; — dar dacă pleci tu cu bur-

cu, cine rămâne aici să pândéască să nu se întorcă boerii.

Terinte, (bucuros). Atunci, el niata în spate și plécă cu dînsu, că eu rămân în pădure să morrăi, și când ț'a cî de mine conașule, chiue din vale : „Iha ! mă Terinte mă : a încoa mă ! încoa !“ ș'atunci mă întorc acasă cătu'i ții hultanu !

Iorgu, (aparte). Ce surprisă i-aș face într'adevăr Zulimei dacă i-aș duce peșcheș bursucul ce l'am ucis ! (*Umflă bursucu în spate*). Eu plec Terinte ! — De te'i purta bine, când îi veni la târg ai la mine un rând de strae de ale mele !

Terinte. Sărut mînile conașule ! să'ți dea Dumnezeu straiile cari ni-li-i da, pe ceia lume...

Iorgu, (eșind). Dar să păzești bine Terinte !

Terinte. Las pe Terinte, că unui Terinte în sat la noi... și eu îs al doilea !

Scena VI.

Terinte singur.

Iaca'n sfârșit, și tréba mé sfârșită, și bursucu naibei ucis ! Pân'acu tot umblam cu gróză prin ias' pădure, când umblam, — cu tóte că tocmai pre așa nu mă temeam eu, dar știi ! ca omu ș'ale lui zile ! Ii dómne ! când a auzi satu ce ispravă am mai făcut eu, îi în stare să mă gătuie de bucurie. Hei ! d'apoi și eu șiretu dracului ! — nici o trébă fără plată ... Conașu mi-o făgăduit un rând de strae di cele nemțești... și când m'oi îmbrăca cu ele oi să cânt ca cucu ! — și ducuta mi-o dat un bănuș de iești alghi și s'o

uitat la mini cu niște ochi... di mă vîră în tóte păcatele! Mă duc la jupânu Strulică să'mi pun la cale ist sorocovăț, ș'apoi... Da eu am uitat că mai am trébă di stat și di morăit! (*Morăe*). Să nu cumva să se aprochie iar cineva pe aice că'i foc di pară! (*Morăe*). Tii! da m'o luat frigu, cu tot cojocu ista di-un ghihol întreg; pân ce-a mai trece din vreme oi să mă dau pe ghiată pe iastă cărare.... (*Se da pe ghiată*). Una două și 'napoi! și încă-o dat! (*Pică*). Valeu! aleu! cine dracu m'o pus... a-ia-iai! óre mai am nas or ba? apoi ghiată mi-o trebuit? da cu chicătura ni se pare că m'am mai încălzit; n'ași face rău s'alerg o leacă și să dau din mâni, — că m'oi încălzi și mai ghinișor... (*Alérgă puțin prin scenă, dar se'npedică de o buturugă și cade din nou*). Ș'inc'odată! valeleleu! apoi asta-i curat bataia celui de sus! — Că ghine'mi zicé moș Arvinte, când îmi cânta mai anțert: (*cânta*).

I.

Măi Terinte
Cii cu' mînte!
Nu sări,
Nu țopăi!

Că pe legea mé mă giur,
Cel di sus că greu te-a bate,
Ș'un par ț'a intra în spate
Di ti-i duci durai-durrr.

II.

Măi Terinte
Cii eu mînte
Nu zburda,
Nu te-acăța!

Nu băga nasu în tóte
Cu leliți nu șigui, —
Că zeu mi te-or opări
Cu ei nu-i gândi, — nepóte !

III.

Și tot zice Moș Arvinte :

Măi Terinte

Cii cu minte !

Că di-i ei precum tu ești,
Soiu de crai și pehlivani,
De la dozășicin'di-ani
Poți să te călugărești !

(*S'aud chiote prin pădure*). Na-ț'o bună că s'a-prochie iar ! Ce dracu ! Nu cum-va a mai ci dat di alt bursuc, — ducă-să pi pustii ! — Aș ! u-nul era în tot satu nostru, și nu făcea pui de cât o dată la' trei ani, — și precum bursucu ista... (*Se aud iar chiote prelungite*). Negreșit că să întorc în cóce, — și vor să sparie ursu cu chiotele lor ; las' că li fac eu una bună de is-nóvă ! (*Începe să morăe fórte tare, dar în acest moment părintele Maștei vine din fund, legănându-se și 'l vede*).

Scena VII.

Terinte, Părintele Maștei.

Maștei. Da ce'mi faci fiule acolo, ha ?

Terinte (încremenit). Eu ?

Maștei. Iaca vorbă ! apoi știu că nu fac eu și te'n'treb dóră pe tine !

Terinte. Apoi — eu — făcém...

Maftei. Morăei ca lupchii mă ?

Terinte. Ba ca urșii părinte !

Maftei. Apoi lup-urs, acu la mine'i tot una...
(*Se clatina*). Și de ce morăei tu ca urșii, ha ?
ia spune fiule.

Terinte, (aparte). M'o prins bóita, și-o să mă
dé di gol.

Maftei. Da nu spui fiule !

Terinte. Cum, nu ț'am spus ?

Maftei. Mi-ai spus... că bine-zici ! iaca, eu ui-
tasem. Ci ț'i cu omu cu mintea scurtă ; că zis'au
domnu „ferici-i-ți cei săraci cu du-u-uhul, că
acelora va fi-i-i împărăția ce-e-eriurilor.“

Terinte, (aparte). Ira ! am spus o minciună
popii, și el o crezut'o ! de m'a da di gol cel di
sus, a să mă puie la canon cu săcălușa în schi-
nare iști di gios ! (*Tare*). Știi una părinte ?

Maftei. Ei ci-i măi Arvinte ?

Terinte. Da nu, — pe Arvinte'l chema moșu-
nieu, pi mine mă chiamă Terinte ?

Maftei. Atunci spune ci-i Terinte ?

Terinte. Apoi să vezi părinte : mie mi se pare
că nu ț'am spus pintru ci urlam ca urșii mai
adinioarea...

Maftei. Ce spui bré ! da ai uitat că... „fe-e-
ericiti cei săraci cu duhul...“

Terinte. Știu cântecu părinte ; — da știi sfin-
ția ta, — precum tu îmi iești duhovnic, și n'aș
vré să'mi îngreuez sufletu cu păcate, mai ales
că acu vine și postu-mare, vrei să'ți spun pă-
rinte....

Maftei. Spune bré Melinte...

Terinte. Terinte, nu Melinte !

Maftei. Da diniórea parcă ziseși Arvinte ?

Terinte. Ba pi moșu 'l chema Terinte, și pe mine Arvinte!

Maftei. Ei vorghește fiule, că „strigatau în pusti-i-i-uri muceni-i-i...”

Terinte. Apoi iaca ce'i: eu morăiem ca ur-su, după cum m'ai văzut... (*Aparte*). Are să mă scape popa de păcat! (*Tare*). Ca să sparii pi boeri, să nu se întórcă pi drumu casei. (*Aparte*). Dacă mă spovăduesc acu, nu-i mai dau colaci de săptămêna mare!

Maftei. Da pentru ce să nu se'ntórcă ?

Terinte. Apoi părinte, sfinția-ta, — dacă nu spun tot adevêru, — adică numai pi giumatate, — atunci ce canon îmi dai ?

Maftei. Să aduci de sfînta septămâna mare o giumatate di curcă grasă, o giumatate de purcel, o giumatate de găscă, și o giumatate ... di franc !

Terinte. Apoi mai bine îți spun tot adivăru. (*Aparte*). Ca să nu-i dau nici un chicior di curcă, nici o codiță de purcel, și giumatatea de franc s'o dau mai biné lui Strulică pe băturică.

Maftei. L'ai spus tot ori mai ai ?

Terinte. Mai am părinte ; să vezi, conașu cel tîrgovêț, care-o tras în gazdă la stăpănu-meu, conu Zamfirachi, să vede c'o chicat așa cam tronc la inimă ducăi Zuluminei — și duca l'o chemat să vie acu acasă să'i spue nu'ș-ci, — și pi mine m'o pus să url în pădure ca să nu vie boerii acasă di-grabă.

Maftei. Vai! fiule! ce păcat!.. depărtete-ze-se necuratul din calea crești-i-i-inului!!

Terinte. Da di ci'i păcat óre părinte ?

Maței. Da nu 'nțelegi tu fiule Melinte, că, „zi-sau domnu ca mue-e-erea cea fără de le-e-ege...”

Terinte. D'apoi duca noastră nu 'i fără di lege; ș'apoi închipueștiți părinte — dacă cum-va s'ar însura, ce-o să mai țopăi eu la nuntă, ci-o să mai învârtesc la alivence, și din gură și din chicióre!

Maței (aparte). Dacă'i vorba di nuntă apoi îi a ghine... de-o bucată de vreme numai la cumătrii și priveghiuri mai chică ceva în satu nostru, — că nunțile s'o cam stărpit...

Terinte. Ce mornăești acolo părinte?

Maței. „Lăudat fie da-a-arul tău.” și zici că'i acolo conașu céla de multă vreme?

Terinte. Ihî părinte!

Maței (aparte). Apoi de-a mai întârzié boerii...

Terinte. Cum ai zîs părinte?

Maței. N'am zîs nimică, măi Arvinte. (*Se aud iar chiote prin pădure*). Ia'n auzi Melinte! mi să pare că vin pușcașii...

Terinte. Ba că chiar vin, — ce ți se pare!

Maței (lovit de o idee). Știi tu una măi cum te mai chémă; ca să te agiut și pe tine, și pi tinerei, ca să grăbiască nunta, — hai și ne-om ascunde colo după tufe, și când or vré să purcédă cu toți acasă...

Terinte. Să fugim?

Maței. Ba să urlăm mă cât om pute!

Terinte. Da n'a ci păcat părinte?

Maței. Dac'are să se facă nuntă, mă Arvinte! (*Strigăte de „iaca bursucu ia! puneți mâna băeți! trageți în trînsul“!*)

Terinte. Să fugim că ni-agiunge părinte!

Maștei. S'o tu-u-u-ulim Melinte ! (Fug amândoi în drépta.—Se aude o detunătură de pușcă, și un țipet puternic al duduicăi Zoița).

Scena VIII.

Zamfirachi, Zoița susținută de Nistor și Superlativescu ; Pușcașii alergând.

(Toți intru într'o mare învâlmașelă).

COR.

Fugiți, fugiți, fugiți,
Prin tufe ve vâriți !
Suntem vai ! prăpădiți,
Și de bursue goniti !
Fugiți !

Nistor.

Opriți !
Bursucu'i împușcat !
Si la pământ culeat...
Bursucu'i împușcat
Și sufletul ș'o dat...

Toți, (vorbind). Cum se poate ! îi împușcat ?

Nistor. Mai împușcat !

Toți. Și cine l'o împușcat ? cine ?..

Nistor. Cine ! cucóna Zoița dór ! nu alții !

Zoița. Eu ! ? !

Zamfirachi. Cum să póte ! tu Zoicule ??

Zoița, (câtând să alunge emoțiunea, și declamând tragic). Eu ? ! — da. Vai ! da ! Eu am fost acea

ființă norocită, care am putut să pun un capăt zilelor acelui fioros animal.

Superlativescu. Patruped !

Zoița. O ceruri ! cerurilor !. Și unde ? unde este victima nenorocită a triumfului meu, — unde ? aduceți înainte'mi pe acest animal...

Superl. Carnivor !!

Zoița. Să mergem fraților și domnilor, să contemplărisim victima...

Zamfir. De departe, puicuțule, — de departe, că poate, să nu fie tocmai mort. (*Se aude Stanislav, cântând „Kracovéca“ lui*).

Nistor. Iaca lifta de vezeteu vine 'ntracóce ! să strigăm la el să umfle bursucu în spate și să'l cărăbănescă 'ncóce.

Zamfir. Strigă jupâne Nistore, numai mai tare, — că'i surd dobitocu...

Nistor. Ii surd bursucu ?

Zamfir. Ba vezeteu !

Nistor. Atunci las'că țip eu: Uuuu ! mă Stănăslabă mă ! n'auzi tu mă !

Stanisl., (respunde din depărtare). A ci vras jupân pan Nistor ? !

Nistor. Umflă bursucul la schinare și fă'ncó.

Stanisl. Anó ! cari bursucu ? ?

Nistor. Nu'l vezi că'i sub nasu tău, mă liftă !

Stanisl. Ia n'ai sub nas bursucu ; ia ai gura și enzec !

Nistor. Da mai gios caută ghine ca li-i vidé... iaca colo lângă tufiș, — la chiorăni lângă orgheni bré !

Stanisl. Ahahaha ! ia ti dam bursuc ! na ! na !

Zamfir. Ea lasă'l mă; nu'l mai turti cu chi-ciórele, că'i mort el! l'am împuşcat noi cu toţi.

Zoiţa. Ba numai eu, monşeră!

Zamfir. Că bine zîci, uitasem.

Stanisl., (tot de afară). Iac puşcat pi dumilui, tunci vin na schinari.. hopai tutai!

Scena IX.

Cei din'ainte şi Stanislau.

Stanisl., (intră în scenă cu un purcel negru mort, în spate, şi'l aruncă în mijlocul scenei). Iaca na, poftim ista bursuc!

Zamfir. In lături copilaşi să nu vă apuce! pe Iorguşor păziţi'l mai ales!..

Zoiţa. Ai curaj Zamfiraş,—şi Iorgu nici nu'l vîd pe aici!

Stanisl. N'ai frică cocon! dumilui bursucu este mortus non rediviruvus, cum zice talian.

Zoiţa. Să ni apropiem de nenorocitul animal a căruia mórte i-am pricinuit-o!

Nistor, (de departe). Tot cu pază băeţi... că bursucu'i anapoda! nici îţi trece prin minte când ţişneşte, ş'apoi vai di noi. (*Toţi cu puştile întinse se apropîu încet*).

Zoiţa, (văzând că é un purcel). Vai de mine! Ce poznă! Ce bazaconie!

Toţi. Ce'i? ce'i?

Zoiţa. Un porc! un mascur în locu bursucului!!!

Superl. Des-cep-ţiune!..

Zamfir. Ce spui mări Dómné!?

Un pușcaș. D'apoi aista-i godacu cel mohorât a lui jupînu Nistor !

Nistor, (apropiînduse). Taci măi, — că'i chiar așa, bată'l ș'ucigă'l tóca ! Auzita-i pozna !

Zoița. Ah modio !

Superl. Superlativă interjecțiune întâmplativă !

Zoița. Ce extravagantie ? ! dar cine mi-a mus-tificat bursucul, care 'l am ucis cu propria mea mână ! ?

Nistor. Ei ! fusticat nefusticat, da eu vęd că mi-ați ucis godacu cel mai arătos din toți pi cari....

Zamfir. Taci omu lui Dumnezeu, nu ne mai amări și tu, — că ți'oi plăti eu bursucu, — ista, godacu, ca n'a fi doar cât lumea di scump !

Nistor. Zimțu și godacu, — alt-fel nu'l dau o dată cu capu.

Zoița. Ce decepțiune ! când cu toții crezusem că'n sfârșit am pus și noi o dată mâna pe în-drăcitul de bursuc, — bursucul se transformă în tr'un brutal godac !

Zamfir. Ah Zoițico cumnățică ! bursucu ista ni-o vîrît tótă gróza în schinare ; și crivățul ce șueră neconținut mi-o amortit gleznele și mi-o degerat vîrvu nasului. — Eu aș crede să'l lăsăm dracului pe cînd a fi vremea mai bună, și s'o pornim acasă, ca să ne mai înciripăm o lecuți-că la gura cuptorului...

Zoița. E cam rușinos de a se întórce cineva de la vînat cu mînele góle.

Zamfir. Da de cine să ni fie rușine soro, cînd noi sîntem cei mai deștepți în tot satul ista plin numai de nătărei !

Nistor. Ba și eu îs cône, că's premare!

Superl. Istoria ne spune că Atila, regele Hunilor, ne găsind nimic de ucis într'o zi de vênat, s'a întors furios acasă, și ș'a ucis...

Zoița. Nevasta póte, nenorocitul ? !

Superl. Nu ; ș'a ucis nacazul într'un butoiu de vin de Tokay.

Zamfir. Ia lasă-ni'n pace cu tocaiu tău, și să ne...ne...ne pornim, că'mi clămp...clămpănesc dinții din gu...gu...gură de frig.

Nistor. D'apoi bine cône, ia'n stai o țiră. (*Il trage de o parte*). Da cu vorba stărostiei cum rămâne...

Zamfir. Starostt...ti..tie 'mi mai trebue acu...cu..cu ! (*pornește*).

Nistor, (*țvindul de mânecă*). Da flăcău'i bun, boerule....

Zamfir. Dar lasă-mă omule, că de-de-deger !

Nistor, (*aparte*). Ci dracu ! să vede că undi ni-o eșit popa înainte n'am avut nici un noroc... oi să perd și poclon și stărostie, și...

Zamfir. Să po..po..pornim fraților și consi..sî..sîngenilor !

Toți. Să pornim ! să pornim !

Zoița. Și să cântăm ca să ne mai îmbărbătăm.

COR.

Haideți înapoi spre casă,
Pe cuptor să ne 'ncălzim !
De bursue puțin ne pasă
Căci eu el noi rebegim !

(*Toți vor să pornescă la drépta, două morđituri puternice se aud din nou*).

Toți. Auziți ! săriți, ursu !

Zamfir. Do..do-doi urși se aud acu ! sunte-tem prăpădiți !

COR.

La fugă ! la fugă cu toți haidem !

Că urșii, că urșii ne-o simțit !

Voinici ! voinici cu toți suntem,

Dar cu urșii n'avem poftă de trinitit

(Morăiturile continuă, toți țipând umplu tufele care-încotro).

CORTINA CADE.

ACTUL AL 4-LEA.

Etacul Zulimei; ușă în dreapta spre fund; ferestă în fund la dreapta; sobă cu foc în colțul stâng. În fund lângă sobă, crivatul Zulimei; la stânga, în apropierea sobei crivatul Zoîței, la dreapta pl. I. o toaletă; puține mobile.

Scena I.

Zulima.

(*Stă întinsă pe crivatul ei, numai în capot și fumază o țigară. Cântă visător niște cuvinte neînțelese pe o arie de vals,—apoi suspină*). C'est une valse de ma composition... et pourtant, elle ne m'amuse plus !.. (*Asvârle țigara și cască*). La dracu ! m'am săturat de toate ! nici să n'ai cu cine vorbi, — nici cu cine te acompania... să n'ai un pianino macar cu care să te mai distrezi !... o simplă gitară !... Ar zice cineva că sunt condamnată pe viață la... uitare și plictisire. Oh părinții aceștia ! părinții ! ei cred că au sfințit totul pentru noi dacă ni dau câțiva ani de educațiune, și apoi, o bucată de pâine de ros, — o haină de îmbrăcat, și un cuibar ascuns în fundul prăpăstiilor lumii, unde să clocim virtutea romană ! — Frumósă rațiune ! sublim ideal, — n'am ce zice ! — Dar asta trebuie săși iee un capăt o dată. Oare nu sunt și eu o ființă gingașă și supusă pasiunilor celor mari, ca toate ființele din lume ? Nu pot să am și eu o parte din libertatea, din aerul ce dă viața întregii noastre lumi ?

Mon Dieu ! mon Dieu ! vino'mi în ajutor ! —căci

de nu, — nu va trece mult, și, pe acest pământ...
(*Suspină din greu*). Nu va mai rămâne din Zulima
K. Zefireanu, de cât numai... amintirea !

Scena II.

Zulima, Terinte.

Terinte, (*intră tiptil*). Ei ducută'i, mântuit-ai
vorba cu conașul ? să mai morăim ori ba ?

Zulima, (*trezinduse din profunda'i gândire*). Tu
ești Terinte ? (*Sare de pe pat și alérgă la el*).
Ei bine l'ai întâlnit ? i-ai dat scrisórea ? ce ț'a
răspuns ? vine ? nu ? Dar, *mon-coeur*, răspundemi
mai degrabă !

Terinte. Păi mai încet duduco, că m'ai între-
bat așa de multe pojijii di-odată, că nu m'ai știu
la ci să'ți răspund...

Zulima. Ci spunemi dacă vine ?

Terinte. Cine ?

Zulima, (*cu pasiune*). Iorgu !

Terinte. Conașul ? dar ce naiba n'a mai venit el
încă ? — și eu morăiam de mi s'o știrat gâtlejul,
iar popei i s'o măcinat tótă coliva și colacii...

Zulima. Ce zici tu ?

Terinte. Zic că, cum se póte să nu fi vinit !

Zulima. Dar, *mon âme*, vezi bine că nu ; însă
explicăte o dată...

Terinte. Ce să mă... Să mă deschic ?

Zulima. Să te explici, zic ; să mă lămurești ce
ai făcut ?

Terinte. Apoi ce să fac ? ce m'ai învățat ! Am
morăit dintro'ntăi ca ursu, apoi l'am tras de-
oparte, apoi i-am dat ravașu, apoi el l'o cetit,
apoi sărea în sus di bucurie... ori că'i înghețase

chicióarele. — Apoi i-am spus să pornescă acasă mai digrabă că'l aștepti ca pi jaratec, apoi tot am morrait ca să sparie boerii ca să nu se'ntórcă acasă, apoi m'o prins popa Maștei morăind, apoi i-am spus o minciună ca să dreg busuio-cul; apoi mi-o părut rău c'am făcut mare pa-cat de am spus minciuni popei, și popa prostu-mamei-preutese li-o crezut; — apoi m'am spă-văduit popei și i-am spus tótă pricina, — ș'apoi popa s'o luat di mână cu mine și s'o pus și el la morăit! Ș'am morăit amîndoi o dată, ș'al-tă dată, și 'nc'o dată și iar o dată, — până ce chi-tind eu că'ți ci mântuit niavóstră sfatu, și că chicioruțele mele se făcuse cum ți'i sbârciogu, — l'am lăsat pi popă să morăe tot înainte și eu am venit să mă mai pârjolese pi cel cuptior.

Zulima. Dar Iorgu, *O! mon Dieu*, unde e Iorgu?!

Terinte. Pěi dacă n'o mai venit până acu... mai știi pozna! l'a fi mănecat bursucu!

Zulima (*dînd un țipet*). Vai!

Terinte. Nu te spărie ducă, că nu se pôte.

Zulima, (*revenînd în sine*). Cum nu se pôte?

Terinte. Apoi că bursucu era mort.

Zulima. Mort!

Terinte. Păi! ș'apoi di era bursucu mort, cum ar putea el să mănânce pe conașu giu?

Zulima. Și cine l'a ucis pe bursuc?

Terinte. Cine?, conașu Iorgu!

Zulima. Quel courage!

Terinte, (*rusinat*). Cum ai zîs ducută?

Zulima. Nimic prostule. Dar atunci de ce nu vine?

Terinte. Mai știi și eu, — de n'a ci dat peste un alt bursuc, că s'or fi înmulțit, bată-i tóca!

Zulima. Taci, nu mai spune vorbe de acestea că iar leșin...

Terinte. Da ți-neți firea ducuto, că conașu-i o dată român... că doar nu se sparie el așa cu una cu două di un ghet bursuc ! Ehe ! câți bursuci n'o mai ei vînat el.

Zulima, (respirând). Ah ! Terinte, tu'mi epuizezi inima...

Terinte. Cum ai zîs că ești, ducută ?

Zulima. Dar alérgă o dată, și'l caută peste tot locul.

Terinte. Păi vezi ducută că mi-o digerat și mînile, și chiciórele, și vîrfu nasului...

Zulima. Atunci chiamă pe mîta Maranda, să mă ajute ca să mă înbrac.

Terinte. D'apoi nu știi ducă'i, că mămuca se trudește di mórte... cu șerpile cel îndrăcit ; 'i am dat să bee rachiu cu praf di pușcă, i-am pus o căldare cu lapti di capră clocotit la gură, și pace...

Zulima. Destulă treabă !

Terinte. Ghiata mămucă ! și cum se mai vai-cără ! cum mai bocește ! — Nici pe ghietu tătucă care-o murit, nu l'o bocit așa când 'l ducea la grópă.

Zulima. Atunci ajută-mă tu să mă îmbrac ; dă-mi ghetele.

Terinte. Să erți ducă — cum ai zîs ?

Zulima. Ghe-te-le !

Terinte. Ghetele î... ghetele bâ.. — Apoi tot să erți ducută'i că tot nu mă dischic eu ce or ci acelea ghehentili...

Zulima. Ciuboțelele cu șiret, tontule.

Terinte. Drept spui ducută; tont pot să fiu eu, — dar șiret nu's... dacă nu'i spui pi numi, cum păcatele meli să știu eu că zîci ciuboțali-lor ghetete, ghétă n'ai mai fi ducă'i.

Zulima, (*puinduse în jîlt, înaintea toaletei.*) Le ai dat azi?

Terinte. D'apoi unde's?

Zulima. Sub crivat.

Terinte. Sub covată în camară?

Zulima. Sub pat inbecile!

Terinte. Aha, sub pat în beci! Ias' că mă duc să li caut.

Zulima, (*înciudată.*) Sub patul meu de culcare!

Terinte. Păi ci nu ziseși așa ducută'i! (*Bojă-este pe sub pat și pe pat.*) Tii! ce moali-i pătușoru ducutei!

Zulima. Ce-ai zis tu?

Terinte. Eu! am zis că iaca bocâncile. (*Le aduce.*)

Zulima. Dislégă șireturile.

Terinte, (*aparte.*) Oare ci tot mă face duca șiret?

Zulima. Dar nu dislegi o dată!

Terinte. Ce să disleg ducă'i.

Zulima. Ah! când ai de a face numai cu gogomani de aceștia! Adule'ncóce, că'ți lipese câteva acuș.

Terinte, (*aparte.*) Oh! unde'i norocu céla!

Zulima, (*dându-i ghetetele deslegate.*) Acum încalțămă; pune scăunașu cel mic sub picioré... (*Terinte aduce scăunașul.*) Și punete în genunchi.

Terinte, (*se pune.*) Ce să fac amu?

Zulima. Pune'mi ghéta pe picior.

Terinte. Iaca c'o pun. (*Mocoșește mult până s'o pôtă pune*).

Zulima. Da n'ai mai pus'o?

Terinte. Ba... iac'am pus'o cu ajutorul sfântului Gavril.... Da bîrnețele ieste umblu teleleu și nu știu ce să fac cu ele?

Zulima. Nici un șiret nu știi să legi? (*li arde o palmă*). Eși afară idiotule!

Terinte, (ridicându-se). Valeu falca duițo! d'apoi pentru asta am morăit ca urșii? d'apoi pentru asta am digerat eu prin pădure?

Zulima. Eși de-aici îți zic!

Terinte. Ei las' ducută'i că de acu cam din greu oi mai alerga după conașu, cam din greu i-oi mai duce răvașuri...

Zulima, (aparte). Am făcut o prostie! Misterul meu e încredințat în mânele lui, și prin urmare... Trebuie să fiu mai blândă cu el. (*Tare*). Ascultămă! te ert! dar să alergi în gônă iar în pădurice.

Terinte, (cu mare bucurie). Alerg! cum să nu alerg...

Zulima. Și să cauți...

Terinte. Ș'oi să caut ducută!

Zulima. Pe Iorgu...

Terinte. Pe Iorgu ducută'i!

Zulima. Și să'l aduci...

Terinte. Ș'o să'l aduc, duducutăi!

Zulima. Aicea.

Terinte. Aicea ducută'i! Da pi urmâ mi-i ierta?

Zulima. Te ert, dar fugi.

Terinte, (făcânduși vînt să iasă, da un chiot).
Uitanana! am tuns'o ducutăi hăi! tunso! (*Fuge*).

Scena III.

Zulima.

Oh inima mea! inima mea! — la ce încercări crude te supui! ce mai de peripeții, ce mai de pericole... Și toaleta mea? să'mi aranjez puțin părul; ș'apoi, — acest capot este foarte neestetic. Trebuie să'l schimb! (*Iși aranjează părul, dar îl lasă pe spate despletit.*) Imi revine în minte maxima ce ni-o spunea în confidență dómna Directóre: „O neglijé bine îngrijită, póte prețui mai mult de cât o toaletă perfectă.“ — Ș'apoi, înaintea vărului Iorgu, de ce m'aș jena? (*Se aud lătrături de câni.*) Vai! ce-o mai fi óre? (*Merge la fereastă si se uită.*) Ce vād! Oh! mon Dieu! Iorgu! Iorgule! (*Deschide ferésta.*) Incóce! încóce Iorgule.

Vocea lui Ioryu. Mă duc să'mi lepăd sarcina în tindă și vin îndată!

Zulima. Dar ce sarcină ai?

Iorgu, (*apărînd la fereastă cu bursucul în spate*). Privește Zulimo!

Zulima, (*spăriată*). Vai! ce animal e acesta?

Iorgu. E bursucul, pe care l'am ucis.

Zulima. Bursucul! Vai! ce grozăvie! ah! ah! susține-mă. (*Li vine să leșine.*)

Scena IV.

Zulima, Iorgu.

Iorgu, (*sare pe fereastă, după ce a lepadat bursucul afară*). Dar nu te teme verișóră de un biet bursuc mort! El nu'ți póte face nici un rău... revino'ți în simțiri...

Zulima. Dar... ești bine sigur că bursucul e complètement mort ?

Iorgu. S'înțelege !

Zulima. Dar tu nu'ți poți închipui Iorgule, gróza ce-o simțiam, numai de câte ori mă gândiam la acest fioros animal... La vederea lui însă, *mon pauvre coeur* nu s'a mai putut abține, și...

Iorgu. Inșă, dacă ești lîngă mine ?

Zulima. *Vous allez me secourir !*

Iorgu. *Je tacherai de vous remettre !*

Zulima. A ! ai învățat deja o frasă franceză ?

Iorgu. A trebuit să mă sfortez să profit de lecțiunile tale, verișoră. (*Uitându-se la fereastă*). Dar am uitat ferésta deschisă ! (*O închide*). Și acum, șezi liniștită, Zulimo. (*O conduce la un scaun*).

Zulima. *Ah ! quelles émotions !...*

Iorgu. *Et moi, cousine, je sent aussi des motions....*

Zulima. Va să zică, ai învățat de minune de ieri și până azi...

Iorgu. Dacă profesorii de liceu, ar fi fost toți ca tine, Zulimo, — aș fi eșit astăzi...

Zulima. Un filosof idealist ?

Iorgu. Din contra, — materialist ! O ! încă câte-va lecțiuni de ale tale verișoră, și întorcându-mă în Ieși, — voi fi necunoscut, — științificește vorbind !

Zulima. Necunoscut... mai ales de proprietăreasa cea blondă ?

Iorgu. Vrei să reîncepem tachineările ?

Zulima. Nici de cum, — dar o mică glumă

ne p^ote fi permisă. La urma urmei, mi se pare că d-ta știai tot atât de bine limba franceză cel puțin ca și mine, — și totuși mă năcăjai !...

Iorgu. Și ț'aș fi óre mai plăcut dac'aș ști într'adevăr, și ț'aș vorbi într'o altă limbă.

Zulima. Nu pretind acésta... pentru că tu știi...

Iorgu. Că pasiunile și sentimentele frumoase se înțeleg în ori-ce graiu și mai cu sémă...

Zulima. Prin graiul ochilor tăcuți....

Iorgu. Suntem într'un gând verișoră ! Atunci vom vorbi or cum ne va veni la gură. — Ceia ce trebuie să constat însă, e că fie-care cuvânt al t^u Zulimo, e o maximă profundă, — și trebuie să'ți arăt cu acésta ocazie deosebita mea considerațiune pentru admirabilul talent cu care natura maiastră a știut să te înzestreze !
(*Ii ie mâna și o apropie de gura sa*).

Zulima. A ! acesta e un lucru gingaș, — și nu'mi permit să dispun. (*Iși retrage iute mâna și și-o ascunde*).

Iorgu. Atunci... iartă marea mea îndrăznélă, — verișoră, — și 'ți promit...

Zulima. N'ai pentru ce te scuza ! îndrăzniala d-tale n'are nimic extravagant, și o inimă pură nu p^ote ofensa nici o dată.

Iorgu. De astă dată, — maxima d-tale e cam grea... simț că rațiunea mea se tulbură... și deslegarea ei nu s'ar putea face de cât printr'un... (*O sărută*). E o greșală mai mare de cât cea dintâi, — dar, nu p^ote fi o ofensă...

Zulima. Domnule... așa fără de veste... m'ai făcut să roșesc !

Iorgu. Să te roșești tu, Zulimo !

dar acest sërutat răpit fără voie'ți, nu póte să te atingă întru nimic. — Eu sunt vinovatul, și sîngele meu cel aprins e tótă cauza răului. — Verișóro ! Zulimo !.. ce vrei să'ți mai spun ?.. de câte-va minute, de când te-am susținut ca să nu cazi de spaima bursucului, — totul în mine s'a transformat ; și, din moderațiunea, sau mai bine zis din sfiála de care eram cuprins, — iatămă în acest moment cel mai — îndrăzneț... cel mai dis-creerat.

Zulima. Dar ce spui Iorgule ?

Iorgu. Ce vrei, Zulimo ! la vederea părului têu cel lung și strălucitor ce cade în mari valuri pe umerii tãi transpărenți, la vederea acestor ochi plini de emoțiune și taine nepătrunse, la vederea...

Zulima (cu grăbire). Ce încă ?

Iorgu. La vederea pألórei ce a cuprins candidii tãi obraji, în momentul spaimii...

Zulima, (imputându'i). Iorgule !..

Iorgu. Sufletul meu cel vechiu a dispărut din corpu'mi, și un altul nou s'au născut în mine... Eri, îți spuném cuvinte pe care eu nu puném nici o valóre ; — ei bine azi nu știu ați spune de cît două cuvinte, cele mai valoróse din câte le ę putea spune, — și aceste două cuvinte sunt : „Te iubesc !“

Zulima, (plecând ochii). Inșă... Iorgule...

Iorgu. O sërutare ce ț'am răpit, a fost primul gaj al amorului nostru ; o a doua.... (*vrea s'o sărute iar*).

Zulima. A ! dar de-acum trebuie să mă păzesc

mai bine! — Domnişorule, pare-mi-se că ai înaintat prea răpede!

Iorgu. Vocea mea nu pôte fi slujită de raţiune pentru a'ţi exprima prin viu graiu tot ce simt coela în suflet.

Zulima. Intr'adevăr! curiosă schimbare!...

Iorgu. Aşa! pe când mai odinioărea mă întorcem de la vînat cu bursucul în spate, — neavînd la ce gîndi pe cale, am improvizat câteva versuri: „La Venus“... aşa după cum improviză ori-ce poet din vremea noastră: „La lună“ ori „La stele.“ Făcînd acele versuri, n'aveam nici un ideal înaintea mea; căutam numai să rimeze, şi le numeram silabele pe degete; acum însă, găsească o ocazie prea potrivită pentru a le aplica unei realităţi. Ascultă-le: (*Zulima ferînduse puţin de Iorgu, ascultă cu atenţie.*)

Iorgu.

„Venus! zeiţă cu ochi de farmec,
„In ori-ce fire şi azi trăeşti!
„Un orb te vede, un surd te aude,
„Mutul vorbeşte — când tu'l priveşti.

Scena V.

Zulima, Iorgu, Superlativescu.

Superl., (*deschide puţin ferêsta încet, avînd un buchet de flori mare în mîna şi ne vîzînd pe cei din scenă*). Superlativ sex! aştept momentul supremativ, pentru aţi arunca odoruri de doi şi jumătate franci în calea'ţi vestalină! superlativ gînd şi inspiraţiune supremativă!

Zulima, (*după ce a reflectat puţin*). Nu ţi's răle versurile... mai ai încă?

Iorgu. Da.

„Venus! privește odat' la mine,—
„Venus! acordă'mi favorul tău,—
„Venus! răpește'mi scârba din suflet,—
„Venus! dispune de traiul meu!...”

Zulima. Pariez că le improvizezi acum?

Superl. (*încet*). Pare că s'aude cine-va apropi-
induse! o superlativ moment!..

Iorgu.

Așa e Venus! tu-mi dai nectarul
Care'mi îmbată mintea nebună!
Poet sunt Venus, — dar pentru tine
Numai, — mii cörde 'n inima'mi sună.

(Zulima înduioșată peste măsură, se lasă a fi
atrasă încet de Iorgu, și 'și razemă capul pe piep-
tul lui).

Superl. Sgomotul nu se mai aude. O! super-
lativă imaginațiune! dac'aș depune pe al său
pat superlativ aceste suavitabile flori odorante??
ce surprizăziune i-aș pricinui! (*Incalecă ferésta*).
Încet.. încetinelisim, și operațiunea va fi înde-
plinită.

Iorgu, (*își alipește buzele de fruntea Zulimei*).
Acest minut, aș dori să nu se mai sfârșiască
nici odată!

Superl., (*îmăinteză încet și vrea a depune bu-
chetul său pe patul Zulimei; văzînd însă pe cei
doi, — remîne încremenit, după ce dă un țipet
grozav*).

Zulima și Iorgu (*tresărînd*). Vai! ce este!?...

Scena VI.

*Zulima, Iorgu, Superlativescu, Zamfirache, Zoița,
apoi Stanislav, Terinte și Părintele Maței.*

*Zamf. și Zoița. (dând busta în casă pe ușa din
dreapta). Puneți mâna! puneți mâna! unde'ii!..*

*Stanislav, Maței și Terinte, (apar la ferésta
remasă deschisă). Ce! țe to iest! (Toți rămân ne-
domeriți timp de vr'o doue minute).*

*Superl., (desmeticinduse puțin și abia respirând).
Superlativă cauză obscură!*

CORTINA CADE.

ACTUL AL 5-LEA.

Decorul din actul întâi.

Scena I.

*Zamfirache, pe jilt, în mijlocul scenei, încunju-
rat de Superlativescu și Terinte.*

*Zamf., (cu un ton foarte jalnic și plângător). Și
ziceți c'asa-i??*

Superl. Așa! așa!

Terinte. Ba nu-i așa!

Zamf. Ce nu'i așa?

Terinte. Dă știu și eu...

*Zamf. Apoi dacă nu știi, catăți de trebă și nu
te amesteca în vorba ómenilor....*

Terinte. Da eu nu's om?

*Zamf. Om dobitoc! — nu ca noi, cei cu-
minți... Nu'i așa, d-le Șpărliturescu...*

*Superl. Așa e! — dar numele și pronumele
meu e: Ioanne Superlativescu! vă rog...*

*Zamf. Fie ș'asa, că nu'mi bat eu capu cu tó-
te săcăturile. Și zici că i-ai prins fără de veste
într'o pojjiune....*

Superl. O! ce pozițiune!

*Zamf., (cu pudóre paternă). Iși vorbeau de a-
própe?*

Superl. Mai mult de cât atîta!

Zamf. A sărutat'o tálharius!?!

Superl. Mai mult de cât atâta!

Zamf. Taci tontule, că nu știi ce spui!

Superl. Eu? să nu știu ce spun? O! super-

lativă interjecțiune calificativă! Dar i-am văzut unul la pieptul altuia... cuprinși cu brațele...

Zamf. O sfinte Haralambie, lănțuitoarele de mörte!!

Superl. Ceva mai mult încă!

Zamf. Taci că nu se pöte!

Superl. De la acel crud sinistru, de la acel naufragiu al inimei mele, sub-semnatul ș'a pierdut tóte decepțiunile realităței crude și satrape; ș'a lepădat tóte opiniunile civile, familiare, — și chiar politice; — subsemnatul s'a decis să facă cevaș mai mult încă...

Zamf. Ce să mai faci? ce mai boscorodești omule lui Dumnezeu?

Superl. Pentru a îneca durerea inexprimabilă, m'am decis a mă face chiar „socialist întransigent“!

Zamf. (*pufnindul rîsul*). Ce soiul de... om ai zis c'ai să te faci?

Superl. Socialist intransigent! O socialismul! nu e pe lume de cât socialismul, care știe să înlătore nenorocirile, să tãmădue suferințele, să astâmpere poftetele, să aline patimele, să îndrepte pe șchiopi, să deia vederea surzilor din nascare.... să...

Zamf. Pii! da știi c'are să facă parale la noi în țară doitoru ceala?! oi să'l chem și eu să'mi descânte de făcut și slăbiciune.

Terinte. Ori di dragoste, cöne!

Zamf. Nu te ai mai dus naibei ticălosule! ce te amesteci tu în vorba celor cumiști?

Superl. Adevărul a vorbit scumpul cetățian, — micul tovarăș și confrate...

Zamf. Cum frate? dar d-ta ești frate cu Terinte?, și nu'mi spuneai nimică.

Terinte (aparte). Da Ciopea să fie frate cu hursuzu ista, da nu eu!

Superl. Dacă nu mi-e frate de pe mamă și de pe tată, mi-e frate după neamul perpetuu și general al omenirii înflorinde și suferinde! Da! cu toți suntem frați: bogat și sărac, tânăr și bătrân, târgovaț și țăran, ministru și cafengiu...

Zamf. Ce spui? va să zică și eu is frate cu ministru, — ha? și nu știam nimică!...

Superl. Frate din familia cea mare a omenirii înflorinde și suferinde! Așa, — durerea ce a cuprins inima subsemnatului, descețiluziunea pe care am întâlnit'o în calea mea palpitândă... totul, totul mă obóră! totul mă înflege, întocmai ca pre Promoteiu...

Zamf. Care Doroteiu?

Superl. Promoteiu nu Doroteiu.

Zamf. Dar ia'n ascultă jupâne dascăle, eu tot cătând și ascultând bocetele tale, n'am avut când să'mi bocesc eu singur pacatele mele, pacostea mea... (*Scâncind*). Sermana Zulimița! Sermana Zulima! cine credea, cine credea!.. ca é... că é... a fi așa de slabă di fire... a fi așa di slabă di fire...

Superl., (căutând în jurul camerei). Acéstă cameră produce un ecou teribel...

Zamf. (isbinduse în jilt de cîudă). Să nu pun mâinele pe pept până... ori lasă! nu mai bles-tăm, că blăstămu părintesc e mai rău de cât bi-necuvântarea călugărăscă. — Terinte!

Terinte. Aice's di'nainte!

Zamf. Ascultă-mă tu Terinte : ia spune'mi tu în frica Celui de sus.,.

Terinte. Care ?

Zamf. Că mare prost mai ești ! să nu știi tu pe „Cel de sus...”

Terinte. Aha ! las' că'l știu : Ión a Ichimóei.

Zamf. Măi dobitocule, are să te bată sfintu Gavril, dacă nu știi tu cine'i „Cel de sus“ ; — dar las' vorba asta, că tu tot nu pricechi nimică, — și spune bré, — n'ai văzut tu așa ceva cumva... pe conașul Iorgu, firear al lui Scaraoschi cu tot neamu lui și acelui care l'o mai adus pe-aici...—vorbind așa, vorbe dulci, pe la Zulimița....

Terinte. Di vorghit i-am auzit că vorghéu, — da di era vorbele dulci, apoi nu le am gustat.

Zamf. Tot nătărău ești ? te 'ntreb de nu făcea așa cumva niște nazuri berbantlicești... mă înțelegei tu ?

Terinte. B'asa să trăești cóne, că nu !

Zamf. Ci ascultă-mă mă omule : n'ai văzut tu pi Iorgu zicând că... (*Aparte*). Cum dracu s'o spun unui mitocan ?

Terinte. Ehei ! las' că pricep... Am văzut eu cóne...

Zamf. Ce-ai văzut ?

Terinte. Am văzut eu multe de toate, — dar vezi că nu mă prea pricep eu așa tocmai...

Zamf. Si ce ai văzut Terinte, vorbește ?

Terinte. Apoi am văzut eu că conașu șidea pi scaun, că duduca șidea pi pat, că zorzon șidea pi după sobă.

Zamf. Auzi dascăle că nu erau în pojijia care ai spus'o d-ta ?

Superl. Dar de cînd istorisește acest mic cetățian ?

Zamf. Auzi, de cînd spui tu istoria asta ?

Terinte. De ieri !

Zamf. Da eu te întreb de azi dimineță când eram la vînat.

Terinte. Păi di azdimineță nu știu, că eu mor... ista și eu, eram la cosit....

Zamf. La cosit ?

Terinte. Nu, vrem să zic... la... adăpat gitele...

Zamf. Mă nu spune palavre, că vitele le-o adăpat leahu.

Terinte. Apoi... oi ci avut eu altă trébă... oi ci tăind lemne, și trăgém numai așa cu urechia di diparte...

Zamf. Ce trăgei cu urechea, ha ?

Terinte, (aparte). Na-ț'o, că m'am prins ! (*Tare*). Apoi... vezi cónce, ț'aș spune, — da dascălu ista. —

Zamf. Eși dascăle afară c'are să'mi spue o taină !

Superl. Eu ? !

Zamf. Ori punete colo după sobă să n'auzi... Spune încetișor mă Terinte, ce-ai tras tu cu urechia...

Terinte. Vezi că... ni-i rușine...

Zamf. Rușine ! (*facându-î curaț*). Nu te teme, spune tot... ce-o fost ? ce s'o întâmplat...

Terinte. Vezi... că ista...

Zamf. Póte vrei să spui că vorbėu pré de a-
piópe ?

Terinte. Ihí !

Zamf. Ş'o luat Iorgu mâna Zulimiţei ?

Terinte. Ihî !

Zamf. Şi s'o apropiet de dînsa ?

Terinte. Ihî !

Zamf. Şi ci-o mai făcut apoi ?

Terinte. Ihî !... ista şi eu... dacă ni-i ruşine
ă sp un.

Zamf. Bietul băet nevinovat !... (*Tainic*). S'o
fi sărutat póte ?

Terinte. Păi chiar așa cóne ! păi chiar așa !
s'o sărutat amêndoi...

Zamf. Taci dascăle, să nu te audă dobitocu
de după sobă...

Terinte. Apoi dac'am vëuzt, şi dacă mă mai
şi întreghi...

Zamf. Eu ? te-am întrebat ?!... (*Incepe a'l du-
paci*). Na gură-cască ci eşti... şi tu nu putéi
să'mi spui, să mă strîgi ?...

Terinte. Valeleu ! las' c'oi să spun şi să strig
de acu la tot satu, cóne, numai nu mă mai
ghionti.

Zamf. Ce ? să strigi la tot satu ? Da să n'aud
că ai zis cuiva cîrc, macar, ca te mănânc de
viu ! Eşi de-aiei ! trântor ! năuc ! talhar ! dobi-
toc încalţat ! eşi ! (*Il împinge afară*).

Scena II.

Zamfirachi, Superlativescu.

Zamf. Auzi minciunos neruşinat ! !

Superl. Drept vorbind cetăţene, lucrul este
odios superlativ ! Cu ochii mei am văzut, ceia
ce, de n'aşi fi vëzut, póte că n'aş fi crezut ! In

acel moment superlativ, ferocele Hotel s'a născut în inima sufletului meu pur și cast, și furia mea, nemărginită, unde s'ar fi oprit ea óre, când...

Zamf. Ce unde? ce furie? ce când?

Superl. Cetățene veteran! tu nu știi ce e puterea și favórea pasiunei! tu nu știi ce o inimă juvenă póte să cuprindă în resortul camerelor sale sanguinare...

Zamf. Ce 'mă vorbești de cai-verđi-pe-păreți, și 'mi faci fata juvenă? ie sama chir dascăle, că cu tóte că's om cinstit și gospodar cu frica lui Dumnezeu, după cum mă cunóște o lume, da mi te oi umfla la o tărbaçală n'auzi-neică, de Țo merge dobele...

Superl. Și insulte după ofense! amenințări după desceptiluziune! „O deus clementus, ubis estis tuus?!”

Zamf. Ce?! ai început să mă bajocorești și și pe grecește acu?... ia stăi să'ți arăt eu maslină-lungă ce ești! (*Se repede să iee mătura de după sobă*).

Superl., (*spăriet și negăsind ușa în grabă*). Săriți! hoți! asasin!

Zamf. Asin ești tu mangositure! Eși că te oncropesc!... (*Superl, o rupe de góna pe ușa, lovit de Zamfirache cu mătura*).

Scena III.

Zamfirachi, Zoia.

Zoia, (*intrând repede*). Dar ce mai este Zamfirăș puiule?! ce'i mă rog, că mi-o sărit inimele din țifină!

Zamf. Ce este (ce să fie! ia îndrăcitul cel de dascal m'o înjurat pi limba grecéscă, și eu i-am tras câteva răspunsuri pe românește het-beget...

Zoița. Asta mai trebuia s'o faci acu! — O să se ducă și să ne facă de ris la tótă lumea din sat! are să spue tuturora rușinea nóstră!

Zamf. Să'l feréscă sfântul, — eu atâta'i zic. După tóte câte mi s'o întîmplat, după ce mă ocărește pi grecește, după ce 'mi cere fata di... ginere...

Zoița. Așa'i Zamfirucă, drăgucă.— Da la urma urmei și la vorba vorbei, ce ne facem noi cu fata sărutată. Și nu mi-i că'i sărutată, da'ic'o știe de-acu tot satu...

Zamf. Cum ce să ne facem?

Zoița. Vezi bine că trebuie să'i găsim un barbat urgent.

Zamf. Am s'o vîr într'o mănăstire, să se'nvețe de alt' dată cum să se mai sărute făr să'i dau eu voie...

Zoița. Intr'o mănăstire... Zulima?

Scena IV.

Zamfirachi, Zoița, Zulima?

Zulima, (aparând). Eu? într'o mănăstire? Ei bine, vei ști domnule tată, și dumnéta.... așa în-titulată mătușă, că mai de grabă mă voi spânzura, ori arunca într'o bolbónă, de cât să vè ajungeți la scopul infernal de a mă vîri într'o mănăstire!....

Zamf. Ce zici tu? să te asvîrli în bolbónă? Da nu crede Zoiço, că așa ne sparie dumneaei...

Zoița. Ei ! acu mie să'mi spui ? nu cunóștem noi spaima de a fetelor !

Zulima. Și încă vă bateți joc de maleuroza mea viață ? !.. Atunci, peste câte-va secunde chiar, veți avea dovéada disperărei mele, satrapi fără de conștiință ce sunteți !

Zoița. Numai să iei séma Zulimașule, că iazu cu bolbóna cu tot îi înghețat bocnă.

Zulima. Dar... o calăi ! voiu róde cu unghi-ele mele chiar ghița cea mai grósă, voi face un produs, și sáring de-o dată în mijlocul lui...

Zamf., (îngrijit). Ba să nu mi te joci cu dracu, Zulimo ! — tu care ești vinovată, și tu încă cu gură ?

Zulima. Eu vinovată ? eu ! — mă încremenesc când gândesc că aceste triste cuvinte mai pot fi pronunțate de buzele voastre !

Zamf. Auzi tacâm ! după ce o vedem cu toții cu ochii noștri.

Zulima. Și dacă... dacă, d-lor, m'am alipit de omul victorios care mi-a scapat viața...

Zamf. și Zoița. Cum ? ce spui tu ? !

Zulima, (tragic). Da ! în acel moment furios și sublim tot o dată, ce puteam eu să fac ? — de nu să m'arunc la peptul său salvator, și cu lacrimi de foc în ochi, cu vocea tremurândă, cu sînul palpitând, să'i mulțumesc de salvarea zilelor mele prețioșe !

Zamf. Dar lámureștene o dată...

Zulima. Și n'ați ști voi óre gróza ce am îndurat'o în lipsa vóstră ? ! voi cari v'ați gonit fără nici un folos, zile și nopți întregi, după acel îngrozitor animal, la a cărui aspect mi-a încetat de-a mai bate inima în piept ..

Zoița. Zeu Zulimaș,—ai văzut tu pôte viind de unde-va bursucul?...

Zulima. Dacă l'am văzut! mă mai întrebă încă!... dar întrebați sórele de-a văzut el pământul? întrebați pădurea de a văzut ea verdéța? întrebați Océnul de a văzut mii de rîuri văr-sându-se întrânsul?... dar nu mă întrebați pe mine de am văzut bursucul!!

Zoița. L'ai văzut!...

Zamf. L'o văzut!...

Zulima. Da, carnea se încrețește pe mine, când trebuie să'mi mai reamintesc acea vederé grozavă... Nimic, sau aprópe nimic, nu măi forma distanță între mine și îngrozitorul animal!— Atunci spaima cu dreptul mă cuprinse,—leșinul urmă,—și când voi năvălești în buduórul meu,—sermanul Iorgu! nu știa cum să mă readucă la viață, prin vorbe încurajatoare, prin îngrijiri verișorești...

Zamf. Iote cap sác ce sunt! eu uitasem că Iorgu i-i văr!

Zoița. Că bine zici, Zamfiraș!

Zamf. Ei! dar cu bursucu ce s'o făcut?

Zulima. Cum? și nu l'ați văzut încă zăcând, colo pe prispă, chiar sub ferestrele etacului meu, ucis de victoriósa mână a lui Iorgu??

Zamf. și Zoița. Ce... ce spui! Iorgu o ucis bursucul!

Zulima. Da!

Zamf. Și noi credeam c'o rămas tot viu bată'l pustia de dobitoc!

Zulima. Dar spre mai bună lămurire, iată

chemați pe scumpul meu verișor, și el vă va istorisi însuși totă impozanta întâmplare ! (*Merge și deschide ușa etacului ei,—și face semn lui Iorgu să vie*).

Zoița, (aparte). El era în etacul Zulimei, — și noi nu știam nimica !

Scena V.

Cei dinainte, Iorgu.

Zulima. Ei vino o dată vere, și istorisește acea crudă istorisire, a cărei victimă am fost în acel sinistru moment...

Zamf. Cum ? tu Iorguțule ai fost fericitul care ai avut fericita fericire să ucizi bursucul ? !

Iorgu, (rece). Eu, da d-lor, eu...

Zoița. Și ești sigur nepoțele, că nu mai mișcă de fel ?

Iorgu. Sunt convins.

Zamf. Ce ! ești învins ? !

Iorgu. Con-vins, adică asigurat pe deplin.

Zamf, (aparte). Aha ! o cam amestecă și el ca și dascalu, cu grecésca.

Zoița. Oh ! fericit norocos mai ești... vin să te sărute mătușa. (*Il sărută pe amândoi obraji*).

Zamf. Vin să te sărute și moșulică. (*Il sărută de nenumărate ori*). Uite puiule, ce va să zică lucrul dracului ; de câte sute-sutișore de ori nu ne-am gonit noi, după îndrăcitu de dobitoc strîcător,—și giaba ții ; nu ni-o slujit norocul ! —și tu, așa de-odată, fără nacaz, fără scrișcanie, ai și doborât bursucu de-odată ! Vin să te mai

pupe moșulică. (*Il sărută iar*). Și acu ni-i spune-o mai pi larg cum de s'o întâmplat?...

Iorgu. Iată iubite moșule, cum s'o întâmplat lucrul:

Scena VI.

Cei dinainte, Terinte.

Terinte, (*intră răpede ținând un prunc în brațe și racnind*). Cucóne! conită! uite ici! prigiți și nu vă spărieți!...

Toți. Ce e?

Terinte. Șerpele! balauru!

Toți. Ce șerpe? ce balaur?

Zamf. Fugiți ómeni buni să nu vă muște!... eși afară cu șerpele de aici!

Terinte. Hă hă hă! păi vezi că șerpele ista nu mușcă, boerilor! aista-i șerpe discântat! îi șerpele mămucăi! (*Pruncul țipă. Terinte 'l imităză*). Orac! orac!... Taci trântor boclucaș ce ești! Tii! ce șerpe înbojorat!...

Toți, (*se apropie și privesc cu sfială*). Ce! aista era șerpele mămucăta?

Terinte. Păi care? Da și mama al naibei mai era di șirată! Orac! orac! orac! taci trântore că'ți rup pliscul.

Zamf. Ce mai de pozne pe ziua de azi! ba dă urșii, ba dă popa, ba dă șerpele, — ista și eu... Da parcă începuseși să spui despre bursuc Iorguțule? — Ori lasă nu mai spune acu, — că eu mor de foame! De azi diminéță, — ș'acu'i pi însărat, — n'am pus nici fărămiță pi limbă.

Zoița. Da vezi un lucru: mie tót nu-mi intră în cap...

Zulima. Iar ai reînceput! și tocmai d-ta mătușică! d-ta care m'ai învățat a fi atît de fricoasă, d-ta care mă părăsai vecinic zile și nopți pentru a te duce la vînat? d-ta care chiar...

Zamf., (încet Zoiței). Cine dracu te-o pus să mai deschizi iar vorba?!

Zulima. D-ta mă-tu-și-că, care...

Zamf. Ei taci acu, vespeo ce ești, taci acu!

Zulima. Și pentru ce aș tăcea, eu? eu vinovată! eu cea mai obijduită de toți, nici să am cuvîntul de apărare?...

Zamf. Puișorule Zulimcaș! nu te supăra, nu-ți face venin degiaba! așă'i ră de gură mătușata, cum o știi...

Iorgu, (presentînduse). Onorate domnule Zamfirache! — A sosit momentul solemn, în care toate aceste neînțelegeri trebuie să dispară pentru eternitate. Supărările d-tale, ca și ale onoratei mătușica Zoița, au într'adevăr un motiv, cu un fond óre care de serioșitate; — totuși aparențele de multe ori înșală privirile, precum miragiul saharian înșală pe călătorii rătăciți în pustiturile nisipoase cari...

Zulima, (încet lui Iorgu). Fii mai prescurtat, că ei nu înțeleg nici o buche din geografie.

Iorgu. Așa dar, pentru a mă rezuma, prea onorate d-le Zamfirache, și prea onorată dómna mătușică Zoița, mă rezum, și vin a vă cere, cu totă umilirea...

Zamf. Ce anume?

Iorgu. Vin a vă cere...

Scena VII.

Zulima, Iorgu, Zamfirache, Zoia și Stanislav.

Stanislav, (întra cântând).

Kracoviaca pană, etc.

Zamf. Altă pacoste acu ! ce cauți aici iar, fără bețivă ce ești ?

Stanisl. Ia vinit spus boeri, pus friptur pi foc na frigaroii cel mare ; baba moșa umplut porceluș cu cartoflea, ia uns cu grăsime di asupra...

Zamf. Brava ție ! tot ești și tu bun de ceva, — că eu unul tot luăndumă cu ziua tîrgului uitasem că mi-i fόμε de mi se usucă găstirița.

Stanisl. A nó Terinti ! dai cuptil na mine, ada ici ștréngar...

Terinte. Ba ca nu dau eu șerpele mămucăi, jupâne Stai-în-slavă !

Stanisl. Iac nie dai ! e ce drept ai tu na dumilui ? !

Terinte. Cum să nu, dacă'i a mamei !

Stanisl. Ia ci dam zaras ieden... aista dai la mine, — aista am mai mult drept iac tine... (*Ié copilul cu forța și'l giugiulește cântându'i încetisor „Kracoviaca“*).

Terinte, (aparte). Ce ți'i cu omu păcătos ! nici de-un șerpi n'are ghet-parté !...

Scena VIII.

Cei dinainte, Nistor, urmat de Superlativescu.

Nistor. Cu buna sara și cu plecăciune, cónce Zamfirăchița și ducă Zoia, și la tótă cinstea de față.

Zamf. Ce naiba mai caută și aista pi vremea asta ?

Nistor. Scurta-mi-ași vorba, cône, da am vinit iar cu mușu dascălu nostru, că cu el nu ții de a scăparea ; am vinit să'ți spun că băietu, pe lângă dăscălia lui de profisorie, pe lângă că popa Maței l'o pus pisalt la strana cea mică, pe lângă căși are fâlcile de pământ, l'am luat și cu dintr'adinsul și notar la mini la primărie ; și el precum îi flăcău deștept și cu glagori la cap, poți să'l mai pui pi deasupra și vatav la moșiora d-tale, dacă i-i da pe fată, ista și eu pe duca Zulimaua nitale...

Zulima. Ce-a zis ? — să mă deie pe mine după un gură-căscată ca acesta ! *O mon dieu !*

Zamf. Pacatele mele,— da nu te speria Zulimaua babacăi, că nu ti dă tătucă-tău după un maslinar ca aista. (*Mergând la Superl., cu aer îndrăzneț*). Ian ascultă musu ista : după ce mai bagiocoritumă pe limba grecescă, mai vii tu fără de nici țîră de rușine să'mi cei fata de nevastă ?

Superl. Dumnezeu de sus e martor în cer, că nu te-am ofensat aci jos pe pământ ! din contrar ! l'am invocat pe el în ajutorul pudibun-dei rațiuni.

Zamf. Ce rață, ce avdocat ! unuia care odată ce m'o făcut nu știu cum pi grecește, da să știu că n'o mai ramas picioruș de barbat în toată țara creștinească, că nu aș da fata după dînsu ; ș'apoi mai la urma urmei, nici n'oi să'mi mărit fata nici odată.

Zulima. Ce spui papa ?

Zanf. Că n'am să te mărit nici odată ?

Zulima. Și ce-ai să faci atunci din mine ?

Zanf. Cum, adică, ce-am să fac ?

Zulima. Au ore ai voi ca viața întreagă să rămîn *grande-demoiselle* ? Dar știi că lucru ar avea haz !

Zanf. D'apoi bine Zulimule, nu cumva ai vre să te măriți și să iei pe zablăul ista de Șpir-litulescu ?!

Superl. Ioanne Superlativescu, este cel care are supremativul onor, de a cere mâna superlativei matmoazel Zulima K. Zefireanu.

Zulimă. El... *Oh quel horreur !* Dar ore nu mai sunt pe lume alți ómeni demni de mâna mea papa ?

Zanf. Mai sînt?... și care....

Zulima, (încet lui Iorgu). Ci deschide odată gura și vorbește.

Iorgu, (presentînduse). Prea onorate domnule Zamfirache, — a sosît momentul solemn, în care tóte aceste neînțelegeri trebuie să'și iee un capăt ! Supărările d-tale, ca și acele ale onoratei mătușica Zoița, trebuiesc să dispară ; totuș, aparențele de multe ori înșală privirile, precum miragiul saharian.

Zulima, (trăgîndul de mânica, încet). Trece peste miraj și rezumăate.

Iorgu. Așa-dar, pentru a mă rezuma, prea onorate domnule Zamfirachi, și d-vóstră prea onorată dómna mătușică Zoița, — mă rezum, și vin a vă cere cu tótă umilirea, mâna fiicei d-vóstre, domnișóra Zulimă. (*Un moment de tăcere și încremenire între toți*).

Zamf. Cum Iorgule ! tu ? tu vărul ei, s'o cei de nevastă ? a !

Superl. Un văr ! o superlativă încestitudine !

Nistor. Nunta între veri nu este promisă di legea mânîncipală !

Zulima, (trecînd lângă Zamf.). Dar veria dintre noi e tot așa de tare, ca și cumnăția între mata papa și cucóna Zoîța !... Cu mórtea mamei,—sora adoptivă pare-mi-se a cucónei Zoîța,—eu cred că legea nu împedică de fel căsătoria între verișori... după Adam. (*Trece lângă Iorgu*).

Zoîța, (încet lui Zamf.) Știea drăcóica... de acu ó să fie cam greu...

Zamf. (idem). Că bine zici tu Zoicule !...

Zulima. Ce ai zis mata papa ?

Zamf. (sastisit). Da ferească d-zéu, n'am zis nimicuță, Zulimuțo ! — Ba adică am... am zis... dobitocului de Terinte, și istui lalt dobitoc care Stă-in-slavă, să se ducă să regătească dimîncarea că mă răpune fómea.

Nistor. Ian ascultați boeri nievóstră : de ieri îi tot vorba de nuntit, și nu se mai nuntește nime ; ci hotărîțivă ó dată, vă măritați ori nu vă măritați ? că eu vreme de prăpădit n'am aice, că mă așteaptă Ilinca lui Ichim.. ista și eu vroiam să zic că mă așteaptă Ichim a Ilincăi, care s'o dus în iarmaroc cu boii și n'o să vie până mâni pe la mânecate...

Zulima. D-le primar,—vin să vă rog,—cu consimțimîntul papaii negreșit,—să bine voiți a dresa actele de publicațiuni pentru căsătoria mea cu d-l Iorgu Șandraman ; și, pentru ea tot odată să arăt toată iubirea ce am pentru

bunul meu părinte,—vă mai rog d-le primar să faceți tot-de-odată publicațiunile cuvenite, și pentru căsătoria d-lui Zamfirache Kiriluş, cu domnişoara Zoiţa...

Zamf. și Zoiţa, (întrerupându). Dar ce spui tu Zulimo ?!

Zulima. Spun, dragii mei, că de acum înainte noi, iști mai sburdalnici vom sbura din acest cuib iernatic, cu care nu ne-am putut obicinui de-fel la vrâsta noastră, iar d-văastră, cari cunoșteți cât pôte o tovarăşie bună și potrivită, nu veți lăsa mai mult gura lunei să vă vorbescă vrute și nevrute, să caute tot d'auna ponciş la casa văastră.

Zamf. Dar cum ? pentru-ce ?

Zulima. Pentru că... părintele Maștei nu v'a cântat încă: „Isaia dântuește.“ (*Zulima merge de le sărută mâinile ; Zamfirachi și Zoiţa o îmbrățișeză, mișcați până la lacrimi).*

Nistor. Ia mă rog, boeri niavăastră ! dacă-i vorba de nuntă,—ba încă de două nunți, apoi foționar mai hurgent de cât mine nici pe ceie lume nu'ți găsi. Eu poblicația pot s'o fac și după nuntă... că cred că'ți ci și niavăastră oameni cunoscători !... și la ce să vă mai întîrzi așa de sufletul ciorii ?—legea cununiei o știu pe deiarostu ; dațivă toți la o parte, că încep...

Scena IX.

Cei dinainte, Părintele Maștei.

Maștei. Cu pace și cu Domnul să vă găă-sesc fi-i-ilor !

Toți, (cu bucurie). Iaca și părintele !

Nistor. Tocmai la vreme popo ! parcă Cel de sus te-o trimes !

Maftei. Așa-a-a fiilor ! Cel de sus și cu ce-e-el de pe firiga-a-re din bucătărie, a cărui miros câ-â-ârnește toate nasurile 'neoa-a-ce !

Stanisl. Ia știut asta miros di porcel trage parinte pop Mateus la noi na casa !...

Zamf. Că bine-ai venit părinte, și...

Nistor. Ce mai vorbă lungă,—pân' la friptură pregăteșteți părinte patraciru, ca să faci ceva cetanie.

Maftei, (aparte). De a ci nuntă, Dómne-agiu-ută ! că eu mult am morrăit, păr' ce gātu mi-o știri-i-i-it !

Nistor. Cum ai zis părinte ?

Maftei. Dómne mlește, mlește, mlește !... Eu am totdeauna patraciru și psaltirea subsórá, de ori ce primejdie și întâmplare... Dolește, lește, mlește...

Nistor. Ingădue o lecuță să li citesc eu letania municipală, ș'apoi îi mai ceti și sfinția ta ce'i ști. — Iac'asa boerilor și ómenilor : martori avem, nânăș sîntem eu cu d-l dascalu, brîu am la cingătóre... (*Iși leapădă cojocul și se vede încins cu un mare brîu tricolor ; scóte o carte din sîn*). Și eu ca și părintele sînt tot-de-auna cu ostromentele la mine,—Dómne ferește de întâmplare.

Zulima, (încet lui Iorgu). Va să zică, cât mai curînd vom fi cei mai fericiți...

Iorgu. Da ! cât mai curînd !...

Zoița, (încet lui Zamfirache). Zamfirăcheș drăguță, ce mai zici tu ! ?...

Zamf. (idem). Dar tu, Zoițicule ? !

Nistor. Tu domnule notar, ie și serie pe hărtie actu îst di cununie țivilă, și eu o să fac cetania. (*Deschide cartea și se face că citește, pe cînd Superlativescu, zăpăcît și oftînd întrund, se așază la o masă, și scóte din buzunar hărtie și calămări și începe a scrie*). „Femeia trebuie să urmeze pi barbat și barbatu pi fimeie: fimeia nu se pôte duce la tribunal fără sîmțîmîntul barbatului ei; fimeia nu pôte să deie la străini fără sîmțîmîntu barbatului, averea ei nobilă sau ienobilă; fimeia trebuie să se teamă de barbat și barbatu de cociorbă...

Zamf. Da nu se pôte să scrie așa la lege, jupâne d-le primar!

Nistor. Apoi na ci scriind așa, că legea o făcut'o tîrgoveții,—da pi la noi așa-i zicătoarea. „Fimeia care aduce barbatului zestre fără pernă...

Superl., (suflă lui Nistor) Parafernă, nu fără pernă; oh!... (*oftează din nou*).

Nistor. Taci nu ma'nvața pe mine, că știu eu, „Fimeia care aduce barbatului zestre parafină...”

Iorgu. D-le Primar! precum buna voința d-tale ne-a scutit de a face publicațiile, poți să ne scutești și de cetirea legii, pe care om ceti-o noi fie-care, după cununie...

Nistor. Cu atâta mai ghine, aghé nu mi-oi toci limba...

Zamf., (aparte). Șiretu'i și ginerile meu;—la datoriile barbatului cătră femeie nu mai vrea s'asculte... Nu-i vorba c'asta îmi vine la socotelă și mie!

Nistor. Atunci, cu forma legii, sînteți căsătoriți cu toții!

Scena X.

Cei dinainte, Maranda.

Maranda, (intră, slabă de tot, cu mult mai subțire de cât iera,—și aduce o tava mare cu friptură). Iaca boerilor; friptura ardé pi foc,—și cu tótă bóla mé, m'am sculat să v'o aduc...

Zamf. Tii! Și eu uitasem că de azi diminéță n'am pus nimică 'n gură...

Maftei. Blagoslovită să fie mama lui Iehova și cu tóte ródele pămâ-â-ântului acestu-u-u-ua! (*Vrea să iee o bucată de friptură*).

Nistor. Stăi părinte nu te intinde așa di grabă. (*Soptindu'i*). Trebuie să iasă ceva gros de chel-tuélă,—dăi cu cetania lui Isaiia.

Maftei, (lingându'și degetele). Că bine zici fi-i-iule!

Nistor, (tare). Părinte, dăi înainte cu Isaiia dântuește, că boerii să grăbesc?

Maftei. Să'i cunun?... d'apoi că n'am aicea tóte cărțile, și chirostiile...

Nistor, (încet). Zi-i „Isaiia“ și te mântue Ori cu cărți, ori fără cărți tot la una ajunge (*Maranda a pus friptura pe masa din mijloc*).

Maftei. Dacă'i așa... Dólește, dólește, mlește, lește, se unește roghii lui niezeu iștia... Iorgu și Zamfirachi...

Stanisl. Și „Stanislav“ parinte popa!

Maftei. Da tu cu cine mă?

Stanisl. Cu leli Maranda, părinte!

Maftei. „Se unește roghii lui niezeu Iorgu și Zamfirache și Slănină-slabă, cu roabele lui niezeu Zoița și Zulima și Maranda...

— Se unește roghii...

Nistor. Da'i distul o dată părinte...

Maței. Că ghine zici! dați-vă mâna fiilor,
și faceți rotă în giurul fripturei, ista și eu... a
mesei.

*Toți, (se iau de mână; Popa și Superlati-
vescu cântă „Isaia dăntuiește“ de mai multe ori,
învârtinduse în jurul mesei).*

COR.

Isaia dăntuiește,

Sotiorii intrunește,

Domne mlește—mlește!..

Isaia dăntuește,

Lumea 'ntrégă se'nvîrtește,

Domne mlește—lește!

Isaia dăntuește,

Rodul lunei se sporește,

Domne mlește—mlește—mlește—mlește!

Maței. Stați copchii! de-acu sfinții părinți să
vă agiute la treabă și la ródă! că sunteți uniți
ca Abraam cu Sara, ca Iacov cu Rebeca, ca I-
sac și cu... am uitat cum o chia-a-a-amă!

Zulima, Iorgu, Zoîța și Zamfir. Iată-ne în
sfârșit și cununați!

Stanisl. I ia estim cumnați! vin Maranda mie
se sărut la matale. (*O îmbrățișeză.*)

Maranda, (rușinosă). Să iertați boerilor că
póte... v'am făcut nemulțămiri... dar de-acu v'oiu
sluji cu tótă inima...

Stanisl. I ia slujeșt cu tot inima.

Zoița. Și n'ai să te mai plângi c'ai înghițit vr'un șerpe?...
Stanisl. De-acu dumiei nu'i zice șerpe, iac jucat „Isnaia sbânțueste“!

Nistor, (încet lui Stanislav). Ai să dai trii sfranci, pentru hârtii leahule, și doi pentru notar și cinci pentru...

Stanisl. Ia dai și patru jumatat di bucurii, iac vorgheșt cu parinte Mateus și botez digeab Stanislav cel mititica din brați de la Terinti.

Zamf. Ómeni buni! fraților! părinte! și dascalale notar! — Pe câtă bucurie am, pe atâta și mă scârbesc!

Toți. De ce? de ce?

Zamf. Inchipuițivă că la masa de nuntă n'avem de cât un porcel fript și umplut cu cartofe... și fiind că cu toții murim de fόμε... s'om mîncăm pe asta întâi, ș'apoi ne-om gândi la o bucățică de ceva mai bun!

Terinte, (aparte). Păi ghine mai vorghește boeru când i-i foame ca și mie!

(Toți se pun cu grabă în jurul mesei și încep a mânca cu mare poztă).

Zulima, (scotînd bucățica din gură). Pfi! dar ce friptură e asta, *Mon Dieu!* *(Toți rămân nedumeriți cu bucățile în gură).*

Stanisl. Asta iest porcel cari ia gasit pi prispa lângă fereșt di la dudu Zulima: i ia pârlit bine pi foc, apoi pus pi dumilui pi frigari și umplut cu cartoflea...

Iorgu. Dar lângă fereasta etacului prea iubitei melè soțiore... eu am asvârlit bursucul care l'am împușcat... și'i tocmai el! îl cunosc după nughii!

Toți, (oțarînduse amar). Bursucul ! bursueul !

Zoița. Pii ! am mâncat din bursuc !

Zamf. Și în mijlocul veseliilor de nuntă, îndrăcitul de bursuc trebuia să se amestece !

Toți, (se ridic de la masă, oțarînduse mereu),

COR.

De bursueul îndrăcit,

Când credeam că ne-am scutit,

Și'n frigare s'a vîrit !

Ce bursuc ! bursuc cumplit !..

(Zamfirachi și Zoița fug afară, țînduse de stomah și gura).

COR.

Vai ! bursueul îndrăcit,

Cât trăia ne-a năcăjit..

Și chiar mort ne-a otrăvit !

Ce bursuc ! bursuc cumplit !

(Maței, Nistor și Superlativescu, imitează pe Zamfirachi și Zoița, și es).

COR.

Vai bursueul îndrăcit

Ș'aci botul ș'a vîrit

Nunta noastră-a amărit !

Ce bursuc ! bursuc cumplit !..

(Stanislav, Maranda și Terinte imitez pe precedentii, oțarînduse grozav).

Scena XI.

Iorgu și Zulima.

Iorgu. Uite'i! toți au eșit... Sermanii!

Zulima (*plecând ochii*). Noi, din toți, după cum se vede, suntem mai tari de constituție...

Iorgu. Zulimo!... profitând de primul moment fericit în care ne aflăm... îți cer,—primul lucru ce un mire are obiceiul de a cere, când se află singur cu mireasa sa!

Zulima. A!...

Iorgu, (*sărutând'o răpede*). Și mi-am și îndeplinit cerința!

Zulima. Iorgule!

Iorgu. Acest prim sărut... legal, — e cheia raiului în care vom intra de-acum înainte, spre a petrece viața noastră întrégă!

Cortina cade.

F I N E.

VERIFICA
2017

ARHIVELE STATULUI IAȘI

VERIFICA
2007

Scrieri de N. A. BOGDAN :

Povești și Anecdote din popor, 1 volum.

Frunze-Verzi, versuri, 1 volum.

Și nouă și vechi, nuvele, 1 volum.

Arta de a vorbi și recita, 1 volum.

Canțonete, Cuplete, Scene, 1 volum.

Comedii, 2 volume.

Drame, 2 volume.

Miș-Maș literar și artistic, 1 volum!

De vânzare la Librăria Șaraga din Iași, mai sunt următoarele : *Povești și Anecdote, Frunze-Verzi, Și nouă și vechi, și Canțonete, Cuplete, Scene.*